לציונות–לסוציאליזם–לאחות עמים

יום א', י"א בכסלו תשמ"ו, 24 בנובמבר 1985 / שנת מ"ג מס' 12893 / המחיר –.630 שקל כולל מע"מ

מאנדלה הוחזר לבית־הכלא

קייפטאון. — המנהיג הלאומני השחור נלסון מאנדלה הוחזר לבית־הכלא בקייפטאון, ובכך הושם קץ לניחושים, כי שלטונות דרום־אפריקה עשויים להעניק לו חנינה ממאסר העולם אשר הוטל עליו בזמנו.

שמועות עקשניות, כי יחונו את מאנדלה, קיבלו חיזוק מכך ששהה שלושה שבועות בבית־חולים, לאחר מה שנתבצע לניתוח קל ערך, ומהעובדה כי ביום ו' ביקרו אצלו בבית החולים שניים מראשי הפרקליטים העוסקים בנושא זכויות האדם בדרום־אפריקה. (עיד)

בוושינגטון מזהירים מהשלכות חמורות של פרשת הריגול על יחסי ארה"ב־ישראל

במימשל מקווים שפרס יפתח בחקירה מקיפה ● שגרירות ישראל שתקה במשך 3 ימים ● ג'ונתן פולרד החשוד במכירת סודות שמורים לישראל נעצר על־ידי האפ.בי.איי בפתח שגרירות ישראל ● דובר מחלקת המדינה: אנחנו מזועזעים מהאפשרויות שדבר כזה יכול היה לקרות ● מבוכה בירושלים

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מימשל רייגן מוחה בחריפות על מעורבותה לכאורה של ישראל בשערוריית הריגול המוזרה בוושינגטון.

אם ההאשמות נגד ישראל יוכחו כנכונות, מסכימים מקורות ישראלים ואמריקניים, כי אז לתקרית זו עלולות להיות השלכות חמורות על עתיד היחסים בין ארה"ב לישראל.

במימשל מקווים, שראש הממשלה שמעון פרס יפתח בחקירה מקיפה על הפרשה. מנהיג יהודי אחד אמר: "אם זה נכון, אני מקווה שיפלו כמה ראשים".

לא בטוחים שישראל מבינה חומרת המקרה

מנהיגים יהודים־אמריקנים אחרים אמרו, שהם אינם בטוחים שממשלת ישראל מבינה לאשורה את החומרה ואת הנזק שעלולים להיגרם — וזאת לאור איטיות התגובה מירושלים.

שגרירות ישראל בוושינגטון שותקת בשלושה הימים האחרונים בכל הנוגע להאשמות, אשר ניתן להם פירסום רב, כי עובד־אזרחי בן 31 בצי האמריקני, מכר לישראל סודות שמורים ביותר.

העובד ג'ונתן פולרד, נעצר ע"י האפ.בי.איי. ביום חמישי מחוץ לשגרירות ישראל. טוענים, כי ניסה לבקש מקלט מדיני בשגרירות על־פי חוק השבות.

פולרד, הוא יהודי מאינדיאנה. אביו קשור שם לאוניברסיטת נוטר־דם.

בודקים את הסיפור

דובר ישראלי בוושינגטון אמר: "אנחנו מודעים לעובדה שמישהו נעצר ב־21 בנובמבר בחוץ שגרירות ישראל. אנחנו בודקים את הסיפור ולאחר שנברר את העובדות נשקול את תגובתנו".

(סוף בעמוד 2)

פרס דחה את תביעת השר מודעי לפטר את השר גור מהממשלה

שר האוצר דרש זאת לאחר שפורסם כי גור אמר עליו "מניאק מטורף" ● פרס טוען כי שר הבריאות הכחיש. מודעי לעתונאים: מופעלים עלי ועל רה"מ לחצים פוליטיים לסטות מהתוכנית הכלכלית

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות, דליה שחורי, כתבתנו המדינית ומוטי בסוק, כתבנו בכנסת

ראש הממשלה שמעון פרס השיב אמש בסירוב לפניתו של שר האוצר יצחק מודעי, לפטר את השר מרדכי גור בגלל התבטאויותיו נגדו בפגישת שרי המערך שנערכה ביום רביעי, כפי שפורסם. אמר השר גור על מודעי כי הוא "מניאק מטורף".

השר גור הכחיש ביום ו' את הדברים שפורסמו. ראש הממשלה אמר אמש למודעי כי אין על מה לדבר, לאחר ששר הבריאות הכחיש. לכתבתנו נודע, כי מודעי לחץ על פרס לפעול נגד גור, ואף לקרוא אותו לסדר, כמו כן הביע פליאה על עמדתו של ראש הממשלה, אשר אמר רק לפני פחות משבועיים כי יפטר כל שר שיתבטא נגד שר אחר.

מאיימים במשבר

ראש הממשלה ושר האוצר נפגשו אמש בביתו של נשיא התאחדות התעשיינים אלי הורוביץ. השניים הוזמנו למסיבה שערך הורוביץ, וניצלו את פגישתם שם לשיחה.

מקורבי השר מודעי אמרו הלילה, כי צפוי משבר קואליציוני. מקורביו של השר מודעי אמרו כי הוא אינו מוכן לומר מה תהיה תגובתו.

ביום שישי כינס השר מודעי מסיבת עיתונאים מיוחדת בלשכתו בתל־אביב, שבה מסר לעיתונאים על הפגישה שהתקיימה כבר במוצאי־שבת, והבהיר כי הוא יתבע מפרס את פיטורי גור. הוא דחה את הכחשות שר הבריאות, ואמר כי יש לו מידע מוסמך שגור אכן אמר את הדברים האלו בנוכחות ראש הממשלה, אשר גם תבע ממנו לחזור בו.

הוא הביע דעה, כי גור הכחיש את הדברים רק לאחר שהופעל עליו לחץ ע"י פרס. מודעי סיפר, כי ביום שישי היו לו שתי שיחות עם ראש הממשלה. גם בענין זה, וכמו כן היו לו שיחות עם מ"מ ראש הממשלה שמיר.

לחצים פוליטיים

בפתח פגישתו עם העיתונאים טען שר האוצר, כי הוא נתון בלחצים כבדים ביותר מצד גורמים שונים, ביניהם פוליטיים, הדורשים ממנו הנחות והקלות, אשר פירושם סטיה מן התוכנית הכלכלית. הוא הזהיר כי אם ממשלת האחדות הלאומית תתפרק, יהיה זה לא על נושאים כמו המו"מ לשלום, אלא בגלל לחצים מן הסוג הזה.

מכתב של גור לרוה"מ

לקראת פגישת ראש הממשלה שמעון פרס אמש עם שר האוצר יצחק מודעי, שיגר גור, אמש מכתב אל ראש הממשלה. במכתב זה מצטט גור את דברי מודעי כפי שנאמרו בשלשום במסיבת העתונאים, ומבקש לנקוט נגדו בכל הצעדים המתחייבים מהחלטת

(סוף בעמוד 8)

מספנות ישראל יכריזו על פשיטת־רגל אם הממשלה לא תיחלץ היום לעזרתם

מאת אלכס פישמן, כתבנו הצבאי

אם ממשלת ישראל לא תחליט בישיבתה היום להיחלץ לעזרתן של מספנות ישראל, תכריז מחר מועצת המנהלים של המספנות על פשיטת רגל, והמספנה תועבר לכונס נכסים ותפורק.

במספנות ישראל בחיפה עובדים היום 700 איש. לפני חודשים ספורים קיבלה ממשלת ישראל החלטה להיחלץ לעזרת מספנות ישראל ולהזרים אליהן 6 מיליון דולר עד סוף השנה האזרחית. הממשלה תבעה במקביל מן המספנות להגיש תוכנית הבראה, שבמסגרתה יפוטרו 225 עובדים. הנהלת מספנות ישראל הגישה את המלצותיה להבאת המפעל, אולם האוצר כפר בנתוני ההבראה שהגישה הנהלת המספנה. לטענת האוצר התביעה שמעלים מספנות ישראל היא שהממשלה תזרים עד מרס 86' — 35 מיליון דולר, ולכך האוצר מתנגד בכל תוקף. האוצר דורש לפטר 410 עובדים מתוך 700. עובדי המספנות, לדברי מקורות יודעי דבר, הסיכוי לפשרה בין משרד האוצר לבין משרד התחבורה, הממונה על מספנות ישראל, הוא אפסי.

כבר בשבוע שעבר קיבלה הנהלת המספנות החלטה, כי אם הממשלה לא תקבל בישיבתה היום החלטה חד־משמעית להבראת המפעל תכריז ההנהלה על פירוק המספנות. נודע כי אין במספנות הזמנות גדולות לעבודה ואין ההנהלה מסוגלת להבטיח לעובדיה משכורות. כתבנו מציין כי מבחינתה של מערכת הביטחון, משמעות סגירת מספנות ישראל היא סגירת הסיכוי הקלוש שעוד קיים, כי במסגרת פרויקט הבינוי העתידי של חיל הים יבנו צוללות במספנות בארץ.

מטה התעסוקה של ההסתדרות תובע:

על הממשלה להכריע בכל השאלות הבסיסיות של מספנות ישראל להבטיח עתידן תוך חודש. עובדי המספנות מוכנים לתוכנית הבראה — בתנאי שהממשלה תערוב להזרמת המשאבים למטרות מוסכמות.

סיעת מפ"ם תציע אי־אמון אם הכנסת לא תדון בחוק שכר מינימום

[illegible]

ח"כ צבן מגלה: 4000 מיוחסים ובני משפחותיהם זכאים לשירותי רפואה חינם

● עמוד 4

מהומות בכלא באר־שבע — אסיר נרצח, אחר נדקר וסוהר נכווה בדליקה

● עמוד 20

חילוקי דעות בין השרים צפויים היום בממשלה בעת הדיון בהצעת הקיצוץ של שר האוצר

● עמוד 2

בגידה בידידות?

מעל לימסה עברה מאז נודע על מעצרו, ברחבה שלפני השגרירות הישראלית בוואשינגטון, של קצין מודיעין בצי האמריקני בחשד של ריגול למען ישראל. והפרשה עדיין אפופה מיסתורין מעיק. על פי המידע והתגובות הזורמות מארצות־הברית, שוררים שם תדהמה וזעם. ומעל לכל בטחון, כמעט גמור, בכך שהחשוד שנעצר מעורב בפעולות ריגול לישראל; אצלנו שוררת דממה משונה, המעמיקה את החשש שהסיפור הוא אכן עשן עם אש. התגובות של משרד־החוץ בירושלים אינן ממלאות את תפקידה של הכחשה חד־משמעית, חסרה עדיין, בשעת כתיבתן של שורות אלו. האזרחים המודאגים שואלים, ואנו שואלים: מה קורה כאן האומנם ייתכן, כי ישראל הפעילה בארצות־הברית, בתוככי הצי, מרגלים לטענתו כי העמידה את עצמה בשורה אחת עם אויבותיה של אמריקה?

ישנו זן של שחצנות בחשיבה הישראלית, הצבאית, הפוליטית והעיסקית, העשוי להוליך למסקנה כי לחלק משאלות אלו יותכנו גם תשובות חיוביות. בצד מסורת מבוססת של שיקול־דעת, הגיון וכיבוד ידידים, אנו יכולים להצביע אצלנו גם על מסורת ישראלית לא־מפוארת של זלזול באחרים. גישה של אני ואפסי עוד כלפי אומות העולם, ואמונה נאיבית שהגניוס היהודי־ישראלי מסוגל לסדר, כלומר לסובב על אצבע של יד אחת, את החכמים שבגויים. מי שהזדמן לו פעם לסייר בחוץ לארץ במסגרת טיול מאורגן, מכיר היטב את הטיפוס הזה של הישראלי המכוער; למרבה הצער, הוא ושכמותו אינם מצויים אך ורק בין מטיילי חו"ל מקריים. בתקופת הלאומנות הצעקנית של ממשלת הליכוד, האם לא לימד ראש הממשלה דאז, מנחם בגין, את כל ראשי אומות העולם פרקים ממושכים בהליכות, נימוסים, היסטוריה, כללית ובמיוחד בתולדות ארצות־הם? באותן השנים הייתה השחצנות לנורמה מחייבת, והבוז לנורמות מחייבות היה לחלק מן השחצנות הממלכתית, שהגיעה לשיאה בחלום האימפריאלי על הנהגת סדר חדש במזרח־התיכון: בחממות אלו יכלו לצמוח גם פרחי־חפרא של מחשבה על ריגול בקרב צבאות של ארצות ידידותיות, שהרי השלומיאלים חללו ממילא אף פעם לא יעלו עלינו, סמוך על הראש היהודי!

מכל הלב אנו רוצים לקוות שסיפור הריגול הישראלי בארה"ב יתברר כשקר גמור. אך אם יתגלה בו גם גרעין של אמת, חייב הדבר להדליק אצלנו סימן שאלה גדול לגבי מידת שפיות הדעת שלנו כאומה, ולא רק כפרטים האחראים על מעשה כזה או אחר. רק באווירה כללית של הפקרות, חימור מתמיד ויחס של התנשאות כלפי ערכים של דיפלומטיה וידידות בין מדינות, יכלו לפרוח הרעיונות המעוותים של ריגול בתוך ארצות־הברית, מדינה שהיא לנו למשענת, לבעלת הברית הגדולה, לתמיכה בלי חשבון ומעל לכל לידידה־אמת. האחראים לפרשה – אם אכן יש פרשה, ולא בדותה – בוודאי יידרשו לתת את הדין ומוטב שהדבר יעשה אז בגלוי ולא בניסיונות הסוואה. אך בכך לא יהיה די – לא לתיקון הנזקים ולא להרגעת דעת־הקהל האמריקנית הנלהבת, ובמיוחד לא לסילוקם המלא של אותם הלכי־רוח ציבוריים קיקיוניים, שבהם יכלו לפרוח דפוסי התנהגות בינלאומית פסולים, שהדעה השקולה אינה סובלת. לאו נדרש טיהור יותר עמוק.

מאסר לתושב אריאל ששיחד נוטריון כדי לבצע עיסקה

רכש 122 דונם על־ידי הצגת ייפוי־כוח מזוייף ● השופט: יש לראות בחומרה קבלת שוחד על־ידי נוטריון בית־המשפט ● הוארך מעצרם של צלם וגרפיקאי החשודים במעורבות בפרשה ועשרות חשודים אחרים נחקרים במשטרה

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

גזר־דין ראשון בפרשת הונאת הקרקעות בשטחי יהודה ושומרון ניתן אתמול בבית־משפט השלום בכפר־סבא למהנדס בתעשייה האווירית, תושב אריאל, שהורשע על־פי הודאתו במתן שוחד כדי להוציא לפועל עיסקת מקרקעין לרכישת 122 דונם קרקע בכפר חארס.

בית־המשפט גזר על הנאשם, יחזקאל נזריה בן 50, 12 חודשי מאסר, מהם 3 חודשים בפועל והיתר על תנאי, וקנס אותו בחצי מיליון שקל.

יחזקאל נזריה הואשם, כי בחודש ינואר 1983 הוצעו לו לקנייה 122 דונם קרקע בכפר חארס על־ידי תושב מקומי בשם בשיר דאוד, שהאדמה היתה בבעלותו של אביו.

ייפוי־כוח מזוייף

הנאשם, שקיבל את ההצעה לקניית הקרקע, ביקש מדאוד ייפוי־כוח חתום על־ידי 3 עדים, לפיו מייפה האב את כוחו של דאוד לעשות בקרקע כרצונו. שלושה עדים חתמו על ייפוי הכוח בטביעת אגודל בשם האב אך ללא הרשאתו. ייפוי הכוח המזוייף נמסר לנזריה והוא החתים אותו בידי מוכתר כדי לרשום את הקרקע בטאבו על שמו. לאחר מכן פנה לנוטריון בית־משפט בסלפית על מנת לאשר את ייפוי הכוח על־ידי בית־משפט. הנוטריון ביקש לעשות ייפוי־כוח בנוכחות דאוד ואביו. נזריה אמר לנוטריון כי לא ניתן להביאם לבית־המשפט והוא שיחד את הנוטריון ב־800 דולר וכן בשטר חוב על סך 1200 דינר ירדני והחתים את ייפוי־הכוח בחותמת בית־המשפט.

באותה פרשה נעצר במשטרת שכם גם הנוטריון ומעצרו הוארך בבית־משפט בשכם כחשוד בקבלת שוחד והחתמת ייפוי־כוח המזוייף.

השופט יהודה פרגו, ציין בגזר־הדין, כי מתן שוחד היא מן העבירות החמורות ביותר במישור הציבורי. היא משחיתה את המידות של המנגנון הציבורי ומורידה אותו מן הפסים של יושר, נאמנות ואי משוא פנים ויש לעשות הכל כדי לעקרה מן השורש. השופט רואה בחומרה את ביצוע העבירה כאשר השוחד ניתן ביוזמת הנאשם לנוטריון בית־משפט שאמון הכל נתון בו. כן הוא רואה בחומרה את ביצוע העבירה על רקע של סחר לא חוקי בקרקעות בשטחי יהודה ושומרון.

"השוחד ניתן על־ידי אלה שאינם יכולים להשיג מבוקשם בדרך הישר וזו תוצאה של נורמות פסולות ומושחתות לפיהן המטרה מקדשת את כל האמצעים", אמר השופט והתחשב לקולא בכך שהנאשם הודה והתחרט וכי זו הרשעתו הראשונה מסוג זה.

פרקליטו של הנאשם, עורך־דין אברהם אורן, ביקש ארכה של 60 יום לביצוע גזר־הדין כדי לאפשר לו לעתור לריצוי העונש בעבודות חוץ. השופט דחה את ביצוע גזר־הדין ל־22 בדצמבר.

עשרות חשודים

בבית־משפט השלום בפתח־תקווה הוארך אתמול ב־4 ימים מעצרם של שני חשודים בפרשת גזל הקרקעות ביהודה ושומרון. רוני אבן־חן, צלם במקצועו ונציג מכירות באגפא, ויוסי שוהם, גרפיקאי, נעצרו על־ידי היחידה לחקירת פשעים חמורים במטה הארצי. מבקשת המעצר נגדם עולה, כי השניים חשודים שרכשו קרקעות בשיטות פליליות מגוונות ובעיקר על־ידי זיופי ייפויי־כוח במשך 4 השנים האחרונות.

בא־כוח המשטרה טען בפני השופטת שרה פריש, כי בפרשה נחקרים עשרות מקרים בהם מעורבים מספר חשודים נוספים, שחלקם כבר נעצרו, ובידי המשטרה חומר רב.

"קומנדו מס" באמצעות הטלפון

זוג חוקרים הותקף בתל־אביב

מאת אייל שגב ואבי [illegible], כתבי "על המשמר"

נציבות מס הכנסה החלה באחרונה בגביית כספים מנישומים שלא שילמו מקדמות מס באמצעות הטלפון.

נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ, שדיבר אתמול בכנס של סוכני ביטוח אמר, כי הוקמה יחידה מיוחדת של גובי מס, אשר להם נמסרו רשימות של בעלי מקצועות חפשיים שלא שילמו מקדמות במועד. אנשי היחידה הוו מצלצלים לנישומים וקוראים להם לבוא ולשלם את חובם. לדבריו, ישנה הענות גדולה לקריאות הטלפון הללו ורבים באים ומשלמים.

על רקע זה שוקלים בנציבות להרחיב בתקופה הקרובה את הסדר הגבייה הטלפונית גם לגבי נישומים שלא הגישו דוחות במועד.

נציב מס הכנסה אמר גם, כי נציבות מס הכנסה תפחית בקרוב את הריבית שהיא גובה מחייבי מס מ־120% ל־96% אחוז לשנה (8 אחוזים). אולם הפחתת הריבית תחול רק על חובות שנצברו מסוף חודש ספטמבר. לגבי חובות קודמים תימשך ההצמדה למדד, שכן מדובר בתקופות בהם היתה אינפלציה גבוהה במשק.

עוד אמר, כי נציבות מס הכנסה מאפשרת, לפרק זמן מוגבל, לנישומים [illegible] לשלם את חובם [illegible].

המסעדן חטף "קריזה"

זוג חוקרים של נציבות מס־הכנסה שהתארחו במסעדה הותקפו אמש על־ידי בעל מסעדה בשכונת התקווה בתל־אביב, לאחר שנתפס כי אינו רושם את הסעודות בקופה [illegible].

בשכונת התקווה, נערך אתמול מבצע גדול לאכיפת חוקי מס־הכנסה [illegible] מדיווח ומתשלום מס אמת.

בסביבות השעה 19.30 נכנסו למסעדה ברחוב המכבי 2 בשכונת התקווה שני חוקרים, צעיר וצעירה כבני 25. הם התחזו ללקוחות, סעדו את לבם ולבסוף הבחינו שבעל המסעדה אינו רושם את התקבולים שהרויח בקופה הרושמת. זוג החוקרים הזדהו אז כאנשי מס־הכנסה ולפתע חטף המסעדן "קריזה" והחל תוקף את הזוג, הוא חטף מידיו תוקרת את המיסמכים וקרע אותם וניסה להתגרות בהם בשיפודים המשמשים לצליית בשר.

שני החוקרים נסו מהמקום והזעיקו את המשטרה, שעצרה את החשוד.

מפוטרי "אתא": כשמתחילים לרעוב מפסיקים להיות סמל

חסמו אתמול את התנועה בחיפה במחאה על שהממשלה טרם דנה בתביעותיהם לפיצויי פיטורין

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר" בחיפה

כמה מאות ממפוטרי "אתא" חסמו אתמול למשך חצי שעה את התנועה ברחוב החלוץ בחיפה במחאה על שהממשלה טרם דנה בתביעותיהם לפיצויי פיטורין ותשלומי פנסיה, כפי שהתחייבה לעשות לפני סגירת המפעל.

המפגינים, ביניהם חברי סניף מפ"ם בחיפה, קראו לשר־האוצר יצחק מודעי ולראש הממשלה שמעון פרס להתפטר. כוח משטרה שהגיע למקום ביקש מהמפגינים להתפזר ואלה נענו לבקשת המשטרה.

קודם להפגנה התכנסו העובדים לאסיפת חירום בבניין מועצת פועלי חיפה שם הודיעו חברי ועד העובדים, כי ביום ראשון הקרוב יעלו כל עובדי המפעל לירושלים על מנת לפתוח בשביתת שבת מול משרד ראש הממשלה. הדוברים הודיעו, כי בכוונתם להמשיך בשביתה עד שיימצא פתרון למצוקתם.

"עד עכשיו היינו סמל, אולם ברגע שמתחילים להיות רעבים מפסיקים להיות סמל. עבורנו זה הקרב האחרון; צריך להתלכד למאבק ולהיות מוכנים לכל, גם להתנגשויות עם המשטרה", אמרו הדוברים.

חברי הוועד ביקשו מעובדי המפעל להביא שקי שינה ומזון וכל ציוד נוסף הדרוש לשהייה ממושכת במקום.

כתבנו מציין, כי בשיחת טלפון שקיימו אתמול, הבטיח ראש הממשלה, שמעון פרס, למזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, כי מצוקתם של פועלי "אתא" תועלה לדיון בישיבת הממשלה הקרובה ביום ראשון.

"עזרא ובצרון" השקיעה בבנק ועיריית ת"א שילמה חובותיה

מאת חנה קים, כתבת "על המשמר" בת"א

עיריית ת"א נאלצה לקחת הלוואות בנקאיות בסכומים גדולים בשלהי 84', בימי המשבר הכספי של העיריה, בגין תשלום התחייבויות לעבודות שביצעו קבלנים עבור העיריה באמצעות חברת "עזרא ובצרון", שהיא חברה שבבעלות העיריה.

לחברת "עזרא ובצרון", המשמשת כזרוע הביצוע של עיריית ת"א, היו באותו זמן עודפי כספים שהושקעו בבנקים שונים, ורק מריבית בחשבונות תפ"ס ופק"ם הרוויחה החברה מעל ל־200 מיליון שקל. עיריית ת"א, שהיתה שרויה, כאמור, במשבר גרעוני גדול, שגרם אף לשביתת עובדים ארוכה, לקחה הלוואות ושילמה עליהן ריבית קצוצה, כדי לשלם לקבלנים.

נציג מפ"ם בעיריית ת"א, אריה צוקר, חושף פרטים אלו בשאילתה שהגיש לראש עיריית ת"א, שלמה להט.

צוקר שואל את להט, המשמש כיו"ר דירקטוריון "עזרא ובצרון", האם ידע על עודפי הכספים העצומים, שהצטברו בחברה והושקעו בתפ"ס ובפק"ם, ומהו הנזק הכספי שנגרם לעיריה, בכך שנאלצה להלוות כספים מן הבנקים בריבית כדי לשלם לקבלנים.

מזג־האוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 16 עד 23, רמת־הגולן 13 עד 24, נהריה 15 עד 26, צפת 13 עד 21, חיפה 19 עד 27, טבריה 14 עד 28, נצרת 13 עד 26, עפולה 12 עד 29, השומרון 13 עד 26, תל־אביב 15 עד 25, לוד 14 עד 26, יריחו 14 עד 30, עזה 15 עד 26, באר־שבע 14 עד 28, אילת 17 עד 31.

חברת הביטוח "אושיות" תהפוך לסוכנות חיתום של "הסנה"

מאת אייל שגב, כתב "על המשמר"

חברת הביטוח "אושיות" תפסיק מה־1 בדצמבר לפעול כחברה העוסקת במתן ביטוחים ותשמש כסוכנות חיתום של חברת הביטוח "רותם" השייכת לקבוצת "הסנה".

במסגרת הסכם שנחתם בין שתי החברות, למשך שנתיים לפחות, יועבר כל תיק הביטוח האלמנטרי מ"אושיות" ל"רותם". חברת "הסנה", שהיא בעלת השליטה ב"רותם", תורים למכרה ב־700 אלף דולר כדי להגדיל את הונה ל־1.8 מיליון דולר, על מנת להתאים את ההון לדרישות המפקח על הביטוח.

"אושיות" תמשיך עם זאת לעסוק בביטוח חיים ולא תחזיר למפקח את הרשיון לעסוק גם בביטוח אלמנטרי.

הסכם זה אושר על־ידי המפקח על הביטוח, שאף תמך בו. הסיבה לכך היא חילוקי הדעות שנוצרו בין המפקח ובין יעקב דיננברג, הבעלים של חברת "אושיות", על רקע פרשת "ירדניה". כזכור, רכשה חברת האם של "אושיות" את "ירדניה", אולם זמן קצר לאחר מכן חזרה בה מעיסקה זו וכתוצאה מכך התמוטטה חברת "ירדניה", לאחר שלא הוזרמו לה הכספים שהיו דרושים לחלצה מקשייה. המפקח טוען עתה, כי ל"אושיות" אין אמנם היום בעיות של הון, אולם בטווח הרחוק יותר עלולות להיווצר בעיות כאלה ולפיכך העדיף ש"אושיות" תפעל במסגרת של גוף ביטוחי יותר.

חוף הים בת"א — כמו באמצע הקיץ. (צילום: רבקה פינדר / ישראל סאן)

משק המים במצב קריטי בעקבות עצירת הגשמים

משק המים במדינה הגיע למצב קריטי, שכמותו לא היה מזה שנים רבות והגרעון ההידרולוגי מגיע כבר ל־1.5 מיליארד ממ"ק — כמות השווה לצריכה השנתית בארץ.

מהנדס חברת "מקורות", שמואל קנטור, מסר אתמול, כי נוכח המצב החמור הוחלט לנקוט החל בראשית השבוע הבא בצעדים חריפים, שיכללו הפסקת קידוחי מים באזורי הארץ השונים, בעיקר בבקעת הירדן, ירושלים ואיזור באר־שבע. במקביל תוגבר שאיבת המים מהכינרת, שיובלו באמצעות המוביל הארצי דרומה.

לדעת מנכ"ל "מקורות", יחיאל זכאי, יהיו למצב ההידרולוגי החמור, שאליו נקלע משק המים בארץ, השלכות כספיות על החקלאים, שאינם מודעים מספיק לחומרת המצב.

כנגד נאלצים החקלאים להשקות את אדמותיהם כבימי הקיץ בכמות המסתכמת ב־750 אלף ממ"ק ליום. (עתים)

בן־משה: משרד־התעשייה נותן היתר לרמאות

במכתבו למזכ"ל ההסתדרות, י. קיסר, כותב חבר הוועדה המרכזת, נ. בן־משה, כי בתוכנית "כלבוטק" בטלוויזיה הובאו עובדות המוכיחות שיצרנים רבים — ביניהם "אוסם" ו"עלית" — מעלים מחירים בשיעורים גבוהים במסווה של מתן שם חדש או אריזה חדשה לאותו מוצר. החמור בעניין, שמשרד־המסחר־והתעשייה, הנכנע משום־מה ללחצם של היצרנים, נותן היתר לרמאות זו.

בזמן ששכר העבודה נשחק בעשרות אחוזים — אומר בן־משה — כששכר המינימום ירד מתחת ל־30% מהשכר הממוצע במשק, כשרבבות רבות של עובדים נזקקים להשלמת הכנסה מן הביטוח הלאומי כדי להבטיח קיום מינימלי למשפחותיהם, כשרבבות עובדים אחרים מוכטלים מהעבודה — מרשה משרד־התעשייה־והמסחר להעלות את מחיריהם של מוצרים רבים בניגוד לחוק ההקפאה, בעוד הפיקוח על המחירים הולך ומתרופף וכמעט שאינו מורגש.

בן־משה תובע ממזכ"ל ההסתדרות להעלות את הנושא לדיון דחוף בוועדה המרכזת.

"שביתת" מעליות בבית־החולים בצפת

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

בבית־החולים הממשלתי בצפת החלו אתמול בבוקר להעביר חולים לטיפולים ולמחלקות במעלית המשמשת בדרך כלל להעברת אוכל ואשפה, לאחר שכל שאר המעליות התקלקלו ועדיין לא תוקנו.

שתי מעליות גדולות, המשרתות את באי בית־החולים צפת, מושבתות זה זמן רב לאחר שאין כסף לתקנן, ושלשום התקלקלה גם המעלית של הצוות הרפואי. כך שבית־החולים נותר עם מעלית אחת בלבד ובקצב העבודה הנוכחי יש לחשוש שגם היא לא תחזיק מעמד לזמן רב.

הנהלת בית־החולים עושה את כל המאמצים לתקן את המעליות. אולם לפי שעה נמנע הדבר בגלל אילוצים תקציביים.

מיבצע לגיוס עובדים ישראליים במקום זרים

מאת יצחק שור, כתב "על המשמר"

משרד־העבודה־והרווחה פתח במיבצע לגיוס עובדים ישראלים במקום עובדים זרים, כולל מומחים.

בשלב הראשון של המיבצע גויסו 86 ישראלים, חיילים וחיילות משוחררים ממוקדי אבטלה בכל רחבי הארץ, לעבוד בבתי־המלון באילת.

86 העובדים הזרים שאת מקומם תפסו החיילים והחיילות המשוחררים לא יקבלו יותר היתרי עבודה בישראל. בתי־המלון יספקו לעובדים הישראליים דיור וכלכלה ואילו משרד־העבודה יכשיר אותם לתפקידים הספציפיים. לצורך זה הכריז שר־העבודה־והרווחה, משה קצב, בביקורו באילת השבוע, על פתיחת בית־ספר למלונאות באילת.

בענף המלונאות באילת מועסקים כיום כ־400 עובדים זרים ומשרד־העבודה־והרווחה פועל להחליפם בעובדים ישראליים תוך תקופה קצרה. בארץ מצויים כיום כמה אלפי מומחים זרים, בין השאר בענפי המתכת, כימאים ולבורנטים.

המפכ"ל "מתקן" דבריו על הריסת בתים

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

מפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, אמר אתמול במהלך ביקורו בגליל, שדבריו בוועדת הפנים של הכנסת לא הובנו כראוי. המפכ"ל אמר, כזכור, כי המשטרה אינה גננת של פקידי משרד־הפנים.

בתגובה לשאלת עיתונאים אמר המפכ"ל שהוא התכוון לכך שהמשטרה אינה מסוגלת להצמיד ליווי משטרתי לפקידים של משרד־הפנים הבאים לטפל בהתחלות בנייה בסקטור הערבי. לדבריו, יכולים הפקידים עצמם לטפל בכך ללא צורך בליווי משטרתי צמוד. אולם המפכ"ל הדגיש, שהמשטרה תמשיך להעניק סיוע ואבטחה בביצוע צווי הריסה ככל שיידרש, כפי שהיה בעבר.

באווירת חשדנות וחילוקי דעות

שר האוצר יציע היום בממשלה לקצץ 600 מליון דולר בתקציב

קבוצת פרופסורים קראה לממשלה להימנע מהחלפת הקיצוץ בהעלאת מסים ● הדיון לא יהיה חופשי משקולים מפלגתיים ● השר יעקובי מציע קיצוץ של 300 מ' דולר בלבד

מאת כתבנו הכלכלי

הממשלה מתכנסת היום לדון בקיצוץ של 600 מיליון דולאר בתקציב המדינה באווירה של חשדנות וחילוקי דעות בין השרים.

הממשלה אמורה לשמוע היום את הצעת הקיצוץ של שר האוצר יצחק מודעי, אשר יציג בפניה את מסגרת התקציב בסך 21.2 מיליארד דולאר בשנת התקציב הבאה.

אתמול קראו 15 פרופסורים לכלכלה מאוניברסיטת ת"א וירושלים לממשלה לקצץ את התקציב, ולאמץ מסגרת תקציבית אשר תבטיח איזון בתקציב, ותכלול צימצום בפעולות המשרדים הממשלתיים.

הפרופסורים קראו לממשלה להימנע מהחלפת הקיצוץ בהעלאה נוספת של מיסים, ולהימנע מהשימוש בסובסידיות כאמצעי להבטחת יציבות ומנית של מחירים ושער החליפין.

בין החותמים על מסמך הפרופסורים היו חיים ברקאי, יורם בן פורת ובנגורנה, נחום גרוס, נדב הלוי, צבי ווסמן, יעקב נצר, מנחם יערי וגור עופר מהאוניברסיטה העברית ואלחנן הפמן, לאון לדרמן אסף רזין, גדעון פישלסון, א. צוקרמן וג'ון פלנדרס מאוניברסיטת ת"א.

צפוייה התנגשות בין השרים

בישיבה של הממשלה היום צפויה התנגשות חריפה בין השרים יצחק רבין, מרדכי גור, יצחק נבון, ומשה קצב לבין מודעי. על פי הצעה שיניח שר האוצר אמורים משרדיהם של ארבעת השרים להיות הקורבנות העיקריים של הקיצוץ המוצע. מודעי יציע עוד לקצץ 100 מיליון דולאר מתקציב הסובסידיות, שכמעט כולו יתבטא בקיצוץ בסובסידיות לחלב ומוצריו.

מקורות בממשלה אמרו שהדיון היום לא יהיה חופשי משיקולים מפלגתיים, שכן מודעי מנסה להציג את שרי מיפלגת העבודה כמי ש־מתחמקים מקיצוץ בתקציב, ומחב־לים בסיכויי התוכנית הכלכלית.

יעקובי יציע לקצץ רק 300 מיליון דולר

שר הכלכלה גד יעקובי אמר אתמול, שהוא יציע לממשלה לקצץ 300 מיליון דולאר מתקציב ההוצאות, ולגייס עוד 200 מיליון דולאר ע"י מכירת חברות ממשלתיות וקרקע ממשלתית.

בדיון היום לא צפויות החלטות על הקיצוץ בכל משרד ומשרד וככל הנראה יתרכז הויכוח על ההצעה של מסגרת הקיצוץ והתקרה של ההוצאה הממשלתית בשנה הבאה. מקורות ממשלתיים אמרו שבדרך זו ינסה רה"מ שמעון פרס להשיג בסיום ישיבת הממשלה החלטה על קיצוץ בתקציב.

● אתמול נכנסה לתפקידה מועצת המנהלים החדשה של הסנה. יו"ר המועצה נשאר גרשון ווילן, חבר קיבוץ נגבה, וכמו־כן ממשיך בחב־רותו אלפרד גולץ, מנכ"ל „הסנה".

צלצול מחיר

ברוך ברקאי, מומחה לנימוסים והליכות

ללמד את הח"כים והשרים נימוסים והליכות

לנוכח הידיעות על המחמאות ההדדיות שהחליפו ביניהם מודעי וגור, מה דעתך על התנהגותם של שרינו לאחרונה?

— בכל מערב־אירופה נוהגים ללמד את איגודי הסטודנטים, בתי־הספר לקצינים וכיו"ב, את תורת ההתנהגות הטובה. למה קצינים? מכיוון שהחיילים רואים את הקצינים ונוהגים לפיהם. משמע: דווקא השרים והח"כים, שחייבים היו להיות דוגמה להילכות דרך ארץ, מחללים את כבוד האדם.

הרי מדובר בירבים. כיצד היית מציע להם להתווכח בלא לפגוע זה בכבוד זה?

— לפני שלוש שנים יזמתי והקימותי את קרן איתמר בן־אב"י, המעניקה פרס שנתי לח"כ המצטיין בנועם הליכותיו. שלושת הח"כים שקיבלו את הפרס הם ח"כ מאיר תלמי, יו"ר הכנסת שלמה הלל וח"כ יאיר צבן. גם כשהם מביעים דברים המנוגדים לדעת הח"כים האחרים, והרימו לא פעם את קולם, מעולם לא שמעתי מפיהם גידופים וחרפות. דווקא על־ידי נועם ניתן להשפיע על הזולת, מכיוון שהוא עונה לך כהד.

היית מוכן ללמד את חברי הכנסת כיצד לנהוג?

— בשמחה, וללא תשלום. הם הרי מקיימים שם שיעורים בתלמוד. למה שלא ילמדו את שתי המסכתות: דרך ארץ זוטא ודרך ארץ רבה. וכבר אמרו אבותינו כי „ירושלים חרבה על שלא היה להם בושת פנים".

ומה באשר לשר גור ולדברים שאמר או לא אמר?

— בנוגע לעלבונות נאמר: „אם אמרת על אחרים דבר רע קטן, יהיה בעיני כגדול עד שתלך ותפייס עליו". ברגע שאדם מבקש מחילה, הוא מפצה את הנעלב על עלבונו.

אתי רונאל

בוושינגטון מזהירים מהשלכות

(המשך מעמוד ראשון)

דיפלומט ישראלי שביקש לא להזדהות אמר: „כל פעילות מסוג זה בארה"ב, היא לחלוטין בניגוד למדיניות ישראל".

נציגי ישראל בוושינגטון סירבו לומר דברים נוספים ושתיקתם רק מחזקת את אמינות הטענות החמו־רות.

דובר מחלקת המדינה אמר ביום ו': „אנחנו מזועזעים מהאפשרות שדבר כזה יכול היה לקרות. אנו מקיימים מגעים עם הישראלים, בניסיון להגיע למקור הפרשה, אין בידינו כל העובדות".

הניו־יורק טיימס' דיווח אתמול, כי פולרד, מומחה ביון בצי, בעל סיווג בטחוני גבוה ביותר, ביקש בשבוע שעבר סיוע מסוכן ישראלי בוושינגטון, כדי להימנע ממעצר. הסוכן הישראלי אמר לו, שייתכן שיוכל לעזור לו אם שניהם יוכלו להתחמק ממעקב אמריקני.

אולם פולרד בחר, לפני מיצוי אפשרות זאת, בבקשת מקלט מדיני. נראה שהוא לא האמין שיוכל להתחמק ממעקב האפ.בי.איי.

כשגרירות ישראל הופתעו כנראה מבואו של פולרד וליוו אותו החוצה. שם המתינו לו סוכני האפ.בי.איי ועצרו אותו מיד. אל פולרד נלוותה אשתו, שנגדה לא הועלו שום האש־מות.

פולרד קיבל בשנה וחצי האח־רונות יותר מ־50 אלף דולר. טוענים, כי מכר מידע גם לפקיסטאן ואפילו למזרח־גרמניה. אולם האמריקנים מטילים ספק באמינות דיווחים אלה.

לפולרד צפוי עונש של עד מאסר עולם, אם יורשע בדין.

ידידי ישראל בבירה האמריקנית סבורים, כי הפרשה עלולה להזיק לכמה עסקות שבדרך בין ישראל וארה"ב, כולל יוזמות כמו המאמץ שנעשה עתה בקונגרס להקטין את הריבית על מלוות צבאיים לישראל.

צופנים סוריים

אי.בי.סי ניוז מסרה, כי פולרד העביר לישראל צופנים סוריים של הצי השישי בים התיכון. צופנים אלה יכולים לחשוף לישראל נתונים צבאיים ערביים, וכן לסייע לה להתחבר לרשת תקשורות לוויינים אמריקניים רגישה ביותר.

מה שמוזר בפרשה הוא, ש־וושינגטון בין כה וכה מתחלקת עם ישראל ברוב הערכות הביון הסוריות שלה. בעבר הודגש, כי יהיה זה טפשי מבחינת ישראל לסכן מידע זה בעבור פיסות מידע, שאותן אין וושינגטון מחלקת עמה.

ישראל ביקשה מידע

הניו־יורק טיימס' אומר, כי ישראל ביקשה לאחרונה גישה נוספת למידע ביון מסוים, וכן לטכנולוגיה צבאית מתקדמת יותר משמספקת ארה"ב בדרך כלל. למשל, אמצעים מתוחכמים שנמנעת ארה"ב מלספק יחד עם המטוסים המתקדמים הנמכרים לישראל.

כן ידוע, טוען ה"טיימס', שארה"ב איננה מספקת לישראל מידע על צבאות ירדן או מצרים, ונתונים על הערכות צבאית במדינות ערב אחרות, נמסרים באיחור.

בכיר־לשעבר בסי.אי.אי אמר ב־ראיון לסי.בי.אס כי ייתכן שישראל רוצה לוודא באמצעים לא־רשמיים את הנתונים הרשמיים המועברים לה ע"י ארה"ב..

פולרד הודה שקיבל חמישים אלף דולר על העברת מיסמכים צבאיים לישראל ולפאקיסטן — אומרים פקידים אמריקנים בכירים המבק־שים לשמור על עילום שמם, עפ"י סי"ד.

מאותו מקור נמסר, כי דיפלו־מטים ישראלים המוצבים בוושינ־גטון זומנו ביום ו' למשרד החוץ האמריקני, ונדרשו להחזיר את כל המיסמכים הסודיים שהגיעו לידי־הם".

דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" מוסרת:

הידיעה על מעצרו של חשוד בריגול לטובת ישראל ליד שגרירות ישראל בוושינגטון, גורמת מבוכה בירושלים. נודע, כי בעקבות המעצר נפתחה חקירה נמרצת כדי לברר אם לחשוד בריגול ג'ונתן פולרד יש קשר כלשהו עם ישראל. עוד נודע, שהחקירה נערכת בתיאום מלא עם ממשלת ארה"ב.

דובר משרד החוץ הוציא ביום ו' הודעה רשמית, שבה נאמר, כי אין למשרד החוץ מושג, ולו הקלוש ביותר, בנושא המעצר. „אנו בודקים את הסיפור ולאחר שנברר את העובדות, נגיב רשמית", נאמר.

מקורות מדיניים בירושלים הוסיפו אמש, שאם היתה פעילות ריגול כזו המיוחסת לאדם שנעצר, הריהי מנוגדת לחלוטין למדיניות ישראל ביחס לארה"ב.

כתבתנו מעירה, כי אפשר להסיק מדברים אלה של המקורות, שגם אם במהלך חקירתו של פולרד הוא טען כי ריגל למען ישראל, ייתכן, כי השתמש בטענה זו כדי להסוות את שולחיו.

וושינגטון וקהיר מצפות להצהרה מרחיקת־לכת של אש"ף בבגדד

בגדאד. — יאסר ערפאת ועוזריו הבכירים, מנסים לצרף גם את מנהיגי הפלשתינים הנוקשים למיתקפת שלום גדולה שהם מתכננים.

בכיר באש"פ אמר לכתב אי.פי. בבגדאד, כי כבר מתקיימים מגעים בין ערפאת ומנהיגי „חזית ההצלה הלאומית" שבסיסה בדמשק — חבש, ג'בריל ורושאח — בענין זה.

המקור סירב להיכנס לפרטי יוזמת השלום המתוכננת של ערפאת. הוא הודה, כי התוכנית נמצאת בשלב מוקדם ביותר.

התוכנית כולה תידון היום בכנס המועצה הפלשתיני בבגדאד.

זאב בליצר כתבנו בארה"ב מוסר: בממשל האמריקני מצפים, שבימים הקרובים ימסור ערפאת הודעה שתרחיק־לכת מעבר ל„הצהרת קהיר" שלו, השוללת פעולות טרור מחוץ לישראל.

האמריקנים מקווים, כי בהצהרה החדשה יקבל ערפאת את החלטות או"ם 242 ו־338 והדבר יוביל להכרה כלשהי של ארה"ב באש"פ.

הנשיא חוסני מובראק קרא אמש לאש"פ, לשקול־מחדש את עמדתו לגבי שתי החלטות מועצת הבטחון על המזרח התיכון, על מנת להקל את הדרך לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית למזרח־התיכון.

לאחר שקיים שיחות של קרוב לשלוש שעות עם עוזר מזכיר המדינה האמריקני ריצ'רד מרפי, אמר מובארק, כי הודעת אש"פ שהוא רוחה את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, היא אחת מאבני־הנגף המעכבת את תהליך השלום.

„אנו מחכים להחלטות הפלש־תינים המתכנסים בבגדד עכשיו ואנו מצפים, כי יגיעו להחלטה על נוסחה בקשר ל־242 ו־338 וזכותם להגדרה עצמית, אמר מובראק לכתבים.

(אי.פי. ע"ד וע"צ)

כוח של צה"ל הרג שני מחבלים

10 טילי קטיושה נורו לעבר עמדת צד"ל

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

אתמול לפנות בוקר נתקל כוח של צה"ל בחוליית מחבלים. חיילי צה"ל פתחו באש לעבר המחבלים והרגו שניים.

המקרה אירע כשני ק"מ צפונית לגבול ישראל. ליד המחבלים נמצאו רובי קלשניקוב ורימונים. שני חיילי צה"ל נפצעו באורח קל והועברו לבית־חולים בארץ להמשך טיפולם.

10 קטיושות

עשרה טילי קטיושה נורו לעבר עמדות צד"ל בכפר ערמתה. לא היו נפגעים. חיילי צד"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי מחוץ לרצועת הבטחון. חילופי אש באמצעות מרגמות ארעו אתמול בין כח צד"ל המוצב בפלוס וג'זין לבין כוחות שיעים ומחבלים מערביה להם. לא היו נפגעים.

כרוזים של „כך" נגד אוני' בירזית

מאת מנחם ענברי,
כתב „על המשמר"

לכתבנו נודע כי שלשום חולקו בביר־זית כרוזי איום על האוניברסיטה מטעם כהנא. צה"ל הקים מחסומים ליד האוניברסיטה ובדק את כלי־הרכב הישראלים. איש לא נעצר ולא נמצא דבר.

שמיר מודה: יתכן שיהיה „פורום בינלאומי מסויים"

רומא. — שר החוץ יצחק שמיר אומר, כי למרות שראש הממשלה פרס והממשל האמריקני, מתנגדים לועידה בינלאומית „יתכן שהם יסכימו לצורה כלשהי של פורום בינלאומי, שיתמוך מכחוץ במו"מ ישיר בין ישראל־ירדן בלי להתערב בדיונים עצמם". שמיר אומר: „פורום זה לא יהיה חלק מחיפוש אחר פתרון וגם לא יפקח על המו"מ".

שמיר אמר בראיון לעתון איטלקי, כי „ירדן שותפה לחלום הסורי של אילוץ ישראל לסגת מן השטחים הכבושים ואחר כך לפלוש למדינה היהודית".

„מה שהם רוצים זה חיסולה של ישראל בשני שלבים. השלב הראשון הוא נסיגה מלאה מן השטחים שבשליטתנו מאז 1967. השלב השני הוא פלישה צבאית לישראל.

„זהו חלום סורי ישן" אמר שמיר בראיון לעתון האיטלקי רב ההשפעה „קורייריה דלה סרה".

עוד אמר כי ירדן שותפה עכשיו לחלום זה, אם נשפוט לפי ההודעה המשותפת שפורסמה בדמשק בחודש זה לאחר שיחות שקיימו ראשי ממשלות סוריה וירדן.

(אי.פי., ויטר, עתים וע"צ)

● ד"ר קארל האן, יו"ר מועצת המנהלים של קונצרן „פולקסוואגן" שביקר באחרונה בישראל, הזמין בשהותו כאן דגם של מזגן למכוניות המיוצר בישראל, להתקנה בדגמי „פולו" של חברתו, במטרה לשלוח את מכוניות אלה לאחת ממדינות המזרח־הרחוק.

„על המשמר"
עתון יומי
المرصاد — جريدة يومية

המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: צבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341852

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר תרדים 102־121 טל. 225135־6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33154 רח' סבינגר 17, טל. 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
בעלי אבי וסבנו

אברהם הירשהורן ז"ל

מוותיקי עובדי חברת החשמל

ההלוויה תצא היום, יום ראשון י"א בכסלו תשמ"ו 24.11.1985
מבית ההלוויות העירוני ברח' דפנה בשעה 13.15
לבית העלמין בחולון

המשפחה המתאבלת

למשפחת שלם

על מותו של

עמוס

אתכם באבל

ההלוויה היום, יום א' 24.11.85 בשעה 15.00 בקיבוץ

קיבוץ חצור

אנו שרויים באבל כבד
על מות חברתנו

יהודית לב (כרמי)

ההלוויה תתקיים בקיבוץ ביום רביעי
27.11.85 בשעה 14.00

קיבוץ משמר־העמק

במלאת שנה לפטירת חברתנו היקרה

שנקה זליגמן

נתייחד עם זכרה

העלייה לקברה תתקיים ביום שלישי 26.11.85
בשעה 15.00

קיבוץ ניר־דוד
(תל־עמל)

ברה"מ תקל על היהודים בעקבות הפיסגה בג'נבה

מאת זאב בליצר,
כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — פקידי הממשל האמריקני אומרים, שהם מצפים שבריה"מ תאמץ תפקיד קונסט־רוקטיבי יותר במזרח התיכון, ותקל על יהודיה כבר בשבועות ובחודשים הקרובים.

המקורות אומרים, שהנשיא רייגן ומזכיר המדינה שולץ העלו שני נושאים אלה בעת הפיסגה בז'נבה עם גורבצ'וב ושברנדזה.

כתוצאה מהדיונים בז'נבה, מצופה עתה שהאמריקנים יגבירו את מאמציהם לפתוח במו"מ ישיר ישראלי־ערבי תחת מיטריה בינלאו־מית, שתהיה מקובלת על הצדדים.

עוזר שר החוץ ריצ'רד מרפי, הנמצא עתה באזור, ינסה למצות את האפשרויות.

האמריקנים מקווים, כי ההפשרה ביחסי הגושים כתוצאה מן הפיסגה, תשפיע לטובה גם על המזרח התיכון.

נמסר, כי רוב הדיונים בז'נבה על הסיכסוך הישראלי־ערבי היו בין שולץ ושברנדזה. הנשיא רייגן, בדיווחו לקונגרס, אמר רק ששתי המעצמות הסכימו להרחיב את מגעיהם בקשר לסיכסוכים אזוריים.

בעוד שולץ מדגיש את הצורך למו"מ ישיר בין ישראל לערבים, מוסרים כי עמיתו הסובייטי הדגיש את הצורך בועידה בינלאומית נוסח ז'נבה 73.

כאשר ליהודי בריה"מ, מובעת בוושינגטון אופטימיות זהירה. מצפים, כי בריה"מ תגדיל את מספר אשרות היציאה ויצומצמו ההטרדות.

מבית.
כנסת עתיק ליד חורבות יריחו העתיקה. הוקמו מחסומים וכל רכב ישראלי נבדק. על פי ידיעה אחת הגיעה משאית וכה גרעין של מתנחלים והיא הוחזרה כלעומת שבאה.

סבורים שהמאמץ להתנחל ליד יריחו נועד לסכל אפשרות של החזרת יריחו כמחווה ישראלית למלך חוסיין; אקט שלדעת המת־נחלים יבוא בעקבות המגעים עם ירדן.

רה"מ שמעון פרס אירח ביום ו' בביתו את השליח האמריקני ריצ'רד מרפי אשר דווח לו על שיחות הפיסגה בג'נבה.
בתמונה: מימין פרס והשגריר האמריקני פיקרינג. משמאל ריצ'ארד מרפי. במרכז ד"ר נוביק

מרפי יחזור לארץ בשבוע הבא לחידוש המאמץ הדיפלומטי

דווח ביום ו' לרה"מ פרס ולשר החוץ שמיר על שיחות הפסגה בג'נבה

מאת דליה שחורי,
הכתבת המדינית
של „על המשמר"

עוזר מזכיר המדינה האמרי־קני ריצ'ארד מרפי יגיע שוב לישראל לקראת סוף השבוע הבא. ייתכן שעד אז יהיו עמו פרטים נוספים משיחות הפיסגה בז'נווה, אולם סיבת בואו העיק־רית של מרפי תהיה, בכל הנר־אה — חידוש המאמץ הדיפלו־מטי.

מרפי יקיים השבוע שיחות ברבת עמון ובקהיר וכאשר ישוב לירושלים, יוכל לסכם את עמדות הצדדים לגבי אפשרויות הפתיחה בקרוב במו"מ בין ישראל וירדן.

ביום ו' נפגש מרפי עם שר החוץ יצחק שמיר ולאחר מכן סער צהריים על שולחנו של ראש הממשלה שמעון פרס, בביתו. מדיווחו של מרפי עלה, כי נושא המזרח התיכון נדון בפיסגת ז'נווה רק בדרג שרי החוץ של ארה"ב וברה"מ, וגם שם נדון באופן חלקי בלבד. בין היתר עמד שר החוץ הסובייטי שווארנאדזה על החשיבות שברה"מ מייחסת לשיחות במסגרת בין־לאומית. מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ הדגיש, לעומת זאת, את חשיבות המו"מ הישיר כדרך היחידה להגיע לפתרון שיהיה מקובל על הצדדים.

לא נדון חידוש היחסים ברה"מ־ישראל

לפי דיווחו של מרפי לא נדונה באף פורום בז'נווה אפשרות חידוש היחסים בין ברה"מ וישראל. כן לא הועלה אש"ף בשיחות. ככלל, אמר מרפי, השיחות היו בגדר של חילופי דעות, ולא של קבלת סיכומים. מרפי דיווח על הדיונים בשאלת אי הפצת הנשק הגרעיני, „מלחמת הכוכבים", סכסוכים אזוריים וזכויות האדם.

יהודי ברה"מ

נושא יהדות ברה"מ נדון, כנראה, בין הנשיא רייגן וגורבצ'וב. למרפי לא היו פרטים על כך והוא אמר, כי יתכן שיהיה בפיו דיווח מפורט יותר בשבוע הבא. על נושא „זכויות האדם" אמר מרפי, כי דנו בו שרי החוץ בקוים כלליים בלבד והדיון עוד יימשך.

שר החוץ יצחק שמיר הביע בפני מרפי אכזבה מ„הצהרת קהיר" של יאסר עראפאת ומתמיכת מצרים בהצהרה זו. הוא הדגיש, כי קבלת דו"ח החקירה על הרצח בראס בורקה השפיע על החלטת ישראל אם ומתי לחזור לשיחות טאבה.

נא לא לפחד מהביטוי שמאל — קראה ח"כ שולמית אלוני לבאי ועידת ר"צ

400 נבחרים השתתפו בועידה הראשונה ● אלוני תקפה את הדתיים ● צידדה בזכות הפלשתינים להגדרה עצמית ● פרס בתשובה לשריד: עיקר תפקידנו ליצור קואליציה פועלת

מאת ניצה רמון
כתבת על המשמר

„בשטח הגדול שנשאר ריק בשמאל הציוני ישנה מפ"ם, שלום עכשיו ור"ץ, וישנם גם צעירים, שאינם רוצים במלח־מות מיותרות, וחובה עלינו להתלכד ולהיות מגנט גדול וחזק ולהחזיר אלינו את כל אלו שחייבים היו להיות איתנו במחנה אחד".

אמרה ח"כ שולמית אלוני בפתיחת ועידת ר"צ הראשונה, שהתקיימה ביום שבת בבית ברל בהשתתפות 400 שליחי התנועה ונציגיה מהסניפים ברחבי הארץ.

„נשארנו במגרש השמאלי של המפה. אנחנו שמאל ציוני והומ־ניסטי, ונא לא לפחד מן הביטוי הזה שמאל", קרא אלוני לבאי הועידה. אינני ימין בשום צורה אופן או גלגול.

ח"כ רובינשטיין משינוי המציא מילה מרכז, ואני לא יודעת מה זה. מרכז הוא קו של כלום. עלינו לקבוע דברים ברורים, ולא לגנוד מפני ההמון או מפני מה שנדמה שההמון רוצה. עלינו לדבר על הפרדת דת ממדינה ולא עוד כפשרות וחיזולים. האם הינם נוכל לשבת עם בני עקיבא ולשיר איתם ימי משיח הנה באים, ויבנה בית המקדש, כאשר הם הפכו זאת ממטפורות וגעגועים לציווי של עשה. האם נסכים לחזור לפרימיטיביות הכופה עצמה עלינו, ולהפוך מיתוסים של ימי קדם למציאות ימינו" — שאלה.

התקפה על הדתיים

היא יצאה בהתקפה על הדתיים ואמרה „כיצד יתכן, כי בת רבנים שנבחרה בבחירות פוליטיות יכתיבו לראש הממשלה מה כן ומה לא יהיה לצורך שלום באיזור". ח"כ אלוני הכריזה כי ר"צ היא בת חברית האמיתית של תושבי המדינה הערביים. וכי הערבים הפלשתינים זכאים להגדרה עצמית.

ליצור קואליציה פועלת

„יש לנו חובה עליונה למנוע מלחמה ולזה אסור לנו לחסוך כל מאמץ, משום שהדור הצעיר הוא המשלם את המחיר. הנוער בער השגיאות והמחדלים ואי ההבנה", אמר שמעון פרס ראש הממשלה שהיה אורח ועידת ר"ץ. הוא הוסיף כי עיקר תפקידו היום הוא ביצירת קואליציה פועלת בכית, וזאת כדי להביא את האלמנט המדיני בראש מאמצי השלום והבטחון של ישראל.

בכך ענה בעקיפין ראש הממשלה לקריאתו של ח"כ יוסי שריד, שאמר כי חובתו של ראש הממשלה היום היא לפרק את הממשלה ולסכל את הרוטציה.

ראש הממשלה סיפר כי הדווח שקיבל ממרפי לא הפתיע אותו. הועידה בז'נבה היתה דלה בתוצאות, אולם, אמר פרס, נציגי המעצמות לימדו אותנו כי מכשיר ההידברות מסיר הצידה צללים ובעיות. אני מעריך אמר פרס, כי למרות האכזבות הצפויות לנו, יש גם סיכוי וצריך ליצור אווירה לקראת ההידברות, עם חוסיין.

ציטוט חם

ח"כ ברעם: הסגנון המהוגן והאינטליגנטי של ארנס מסוכן מהסגנון הבוטה של שרון

צורת ההתבטאויות המהוגנת והאינטלגנטית של השר משה ארנס היא הרבה יותר מסוכנת מהסגנון הבוטה והנחרץ של השר אריק שרון. הדברים נאמרו בתגובה לדברים שאמר השר משה ארנס בסוף השבוע בארה"ב — אמר בשבת ח"כ עוזי ברעם מזכ"ל מפלגת העבודה.

הוא הביע פליאה על כך שארנס מצא לנכון לתקוף את ראש הממשלה ומדיניותו דווקא בעת שהותו בארה"ב. השר ארנס כמו יתר עמיתיו, אמר ח"כ ברעם, הצביעו אימון בראש הממשלה ובמדיניותו רק לפני זמן קצר בכנסת. אשר החלטותיה הן המחייבות. זו היא חוצפה מצד השר, אשר הצביע בעבר נגד הסכמי השלום עם מצרים, לחבל במאמצי הממשלה להגיע להסדרי שלום אמיתיים עם ירדן.

פורום בינלאומי, על פי התנאים שמציע ראש הממשלה, רק יוביל את ישראל כלפי מעלה, ולא לכיוון שאליו מנסים לדרדר אותה אנשי הליכוד. (עש"ת)

ח"כ וילנר: הסכמת ישראל לשיתוף אש"ף ובריה"מ לועידה ב"ל לשלום תאפשר חידוש היחסים עם בריה"מ

נוכח הידיעות החוזרות בקשר לחידוש הקשרים הדיפלומטיים עם בריה"מ „אנו חוזרים ואומרים, כי אם ממשלת ישראל תסכים לכינוס ועידה בינלאומית לשלום במזרח־התיכון בחסות האו"ם, בשיתוף כל המדינות והעמים המעורבים בסכסוך, כולל אש"ף, וכן בריה"מ וארה"ב, זה יהיה ביטוי לשינוי המדיניות הישראלית, וברור לנו, ואף ממקורות בבריה"מ ידוע לנו, שזה יאפשר חידוש הקשרים הדיפלומטיים בין בריה"מ וישראל", אמר מזכ"ל רק"ח מאיר וילנר.

בישיבת הוועד המרכזי של רק"ח שהתקיימה אתמול אמר וילנר עוד: כי למרות שבמיפגש ז'נבה בין מנהיג בריה"מ גורבצ'וב ונשיא ארה"ב רייגן לא הושג הסכם בשאלות העיקריות של צמצום הנשק הגרעיני וביטול תוכנית „מלחמת הכוכבים", אולם מה שהושג בז'נבה הם הצדים חיוביים, הפותחים פתח להפגת המתיחות הבינלאומית.

בהסכם גורבצ'וב־רייגן, מופיעה קריאה למדינות שעדיין לא חתמו על האמנה הבינלאומית לאיסור הפצתו של הנשק הגרעיני שיחתמו. סיעת חד"ש בכנסת החליטה להציע לממשלה לחתום על האמנה.

א. הורביץ: יש להפסיק השימוש בהצמדה לטווח קצר ובינוני

לא התוכנית הכלכלית היא שהביאה למשיכות הרגל האחרונות, אלא מיבנה עסק לא נכון, הון בלתי־מספיק, ניהול לא נכון ועוד. יש לעזור למפעלים שבמצוקה, אך אין מדובר בתוכנית־הצלה לאומית, אלא בשיפור מיבנה ההון, ודאגה לחברות הבעייתיות — אמר ביום ו' נשיא התאחדות התעשיינים אלי הורביץ בהרצאתו במועדון המסחרי והתעשייתי בתל אביב.

בסקרו את תוצאות התכנית הכלכלית עד כה הזהיר הורוביץ, כי הולכת ומצטברת אינפלציה כבושה במפעלים וככל שהזמן חולף גדול הסיכון שהיא תתפרץ ותתפוצץ.

הורוביץ הוסיף, כי אם רוצים להצליח בתכנית הכלכלית, יש להפסיק את השימוש בהצמדה לטווח קצר ובינוני. „אם לא נפסיק את השימוש בהצמדה לא תרד הריבית ואם הריבית לא תרד — יעלו המחירים. בריבית המפחתת להורדת האינפלציה והורדתה — מחייבת הפסקת ההצמדה".

נשיא התעשיינים הטעים, כי לא ניתן לשחוק יותר את ההכנסה הפנויה של השכירים, אולם כל העלאת שכר תגרום לשינוי בשער החליפין וזה יגרום העלאת האינפלציה. כדי לא לפגוע ברמת השכר צריך להוריד את רמת מס ההכנסה ואת שיעורי התשלום לביטוח הלאומי. אין היום כל הצדקה מבחינת העובד, המעביד והמשק, להפריש לקרנות ההשתלמות, ומוטב שהסכום שהופרש ייכנס נטו לשכרו של העובד", טען.

פרס דחה תביעת מודעי

(המשך מעמוד ראשון)

הממשלה ומהצהרות ראש הממשלה לגבי התבטאויות שרים כלפי עמיתיהם. ראש הממשלה עשוי להתייחס לפרשת היחסים העכורים בין גור ומודעי בישיבת הממשלה הבוקר.

במכתב של גור לפרס, הוא מצטט את דברי מודעי במסיבת העתונאים וקובע, כי התנהגות כזו של שר האוצר נוגדת את החלטת הממשלה ואת הצהרות ראש הממשלה בנושא התנהגות שרים.

נודע לי, כי מודעי ניסה לבדוק עם שרים אחדים בליכוד, ביניהם עם יצחק שמיר, אם יתייצבו מאחוריו בתביעתו לפטר את גור. נראה, כי מודעי נתקל בהסתייגות שרי הליכוד הן מפני שדברי גור אינם מגיעים בחומרתם לדברי שרון לפני שבועיים נגד פרס, והן מפני שאפילו הם תמורים — הם נאמרו בפורום סגור ולא לפומבי.

דורשים לפטר את גור

שניים מח"כי הליכוד, דורשים מרה"מ לפטר לאלתר מהממשלה את שר הבריאות מוטה גור, בגלל דברים קשים שאמר נגד שר האוצר יצחק מודעי.

בהצעה דחופה לסדר היום דורש ח"כ פנחס גולדשטיין, לדון בכנסת בהתבטאויות השר גור, וגם בצורך לפטרו מהממשלה. בהסבר להצעתו אומר גולדשטיין כי השר גור „נקט לשון שוק".

יו"ר סיעת הליכוד בכנסת שרה דורון דורשת אתמול, במברק ששלחה לרה"מ, את פיטורי השר גור. לדעתה היו התבטאויות גור נגד שר האוצר, „בלתי תרבותיות" ו„מעליבות".

חוגים המקורבים לרה"מ דחו אתמול את הטענה כאילו נושאי הביטחון הרווחה והחינוך הם כביכול מפלגתיים. כפי שטען שר האוצר. לדבריהם, אם כך הרי אפשר לומר באותה מידה כי הקיצוץ שמציע שר האוצר הוא מפלגתי.

ח"כ רייסר מציע לקיים את ועידת איחוד הליכוד בחודש פברואר

מאת מוטי בסוק
כתב על המשמר בכנסת

מיכה רייסר, יו"ר הארגון בתנועת החרות, קרא אתמול לראשי הליכוד לקיים את ועידת האיחוד בין הליברלים וחרות בחודש פברואר הקרוב.

רייסר, איש מחנה דוד לוי, סבור כי יש לערוך את ועידת האיחוד בצמוד לועידת חרות, שאמורה להתקיים בעוד שלושה חודשים.

רייסר, שנושל על ידי מחנות שמיר ושרון מארגון ועידת חרות, סבור כי הליכוד יעמוד בעתיד הקרוב בפני מבחנים חשובים, לצורך כך יש לדעתו לזרז את הליכי האיחוד בין חרות והליברלים. צעד כזה יביא לדעתו לעמידה מאוחדת

ח"כ ארצי תובע לדון בכנסת בפגיעות במעמד היועץ המשפטי

ח"כ יצחק ארצי (מערך־ל"ע) הניח על שולחן יו"ר הכנסת הצעה דחופה לסדר היום של הכנסת כדי לדון במאמצים לפגוע במעמד היועץ המשפטי על ידי חוגים שונים.

ארצי אומר, כי יש לדון מעל בימת הכנסת במעמד היועץ המשפטי על מנת לשמור על מעמדו.

ההסתדרות הציונית העולמית

טקס חלוקת אות הוקרה לעסקנים ציונים ותיקים
שעמד להתקיים ביום שלישי הקרוב 26.11.85 בבנייני האומה בירושלים

נדחה

מסיבות בלתי צפויות מראש

על המועד החדש תבוא הודעה

ח"כ צבן מגלה בהצעת חוק שיניח בקרוב:

4000 מיוחסים ובני משפחותיהם זכאים לשירותי רפואה־חינם

בראש קבוצת המיוחסים — הפקידות הבכירה של האוצר, שאנשיה נהנים מהטבות גדולות יותר ● 200 מיליון שקל נועדו השנה לטיפול רפואי למיוחסים וכל הסכום כבר הוצא ● פקידים בכירים שיצאו לגימלאות זכאים לטיפול, יחד עם נשותיהם — עד יום מותם

מאת מוטי בסוק
כתב "על המשמר" בכנסת

כ־4000 מיוחסים נהנים משירותי רפואה חינם, מגלה יאיר צבן (מפ"ם) בהצעת חוק שהוא מניח על שולחן הכנסת לביטול מוחלט של העדפה שרירותית זו.

אתמול אמר צבן, כי הוא תומך בטיפול רפואי חינם למיוחסים רק בשני נושאים — עקירת זכויות היתר, והשתלת מצפון חברתי.

צבן חשף, לראשונה, לציבור הרחב את מהות ההטבות ובעיקר את הנהנים מהן. מתברר כי יש, בנושא זה, שני סוגי מיוחסים בארץ, והח"כים נמנים דווקא על הקבוצה הפחות מועדפת.

בקבוצת המיוחסים היותר מועדפת נמצאים נשיא המדינה, שרים, שופטי בית המשפט העליון ודיינים בבית הדין העליון, סגני שרים, מבקר המדינה, נגיד בנק ישראל והמשנים לו, והיועץ המשפטי לממשלה. בקבוצה הנ"ל נמצאים גם עובדי מדינה שעל פי החוזה האישי שלהם הם צמודים לסגני שרים בהטבות. מדובר במנכ"לים, מנהל הרכבת, ראש מינהל מקרקעי ישראל, מנהל שירות התעסוקה, מנהל המוסד לביטוח לאומי, מנכ"ל רשות השידור, נציב המים, מזכירי הכנסת והממשלה, וממלא מקום הקבוע למזכיר הממשלה.

האוצר בראש

בקבוצת המיוחסים הראשונה, נכללת כל הפקידות הבכירה באוצר. יצויין, כי קבוצת אישים זו, זכאית להטבות שאף הח"כים אינם מקבלים אותן. הטבות שמשמעותן סכומי כסף ניכרים ביותר. שאר הפקידים הבכירים במשרדי הממשלה אינם נהנים מהטבות אלו. עד כה לא היה ידוע בציבור הרחב, ולפקידות במשרדי הממשלה האחרים, על הטבות אלו לצמרת האוצר.

בכלל ראשי האוצר הנמנים עם קבוצת המיוחסים הראשונה נמצאים הממונה על הכנסות המדינה, החשב הכללי, נציב שירות המדינה, נציב מס הכנסה, הממונה על שוק ההון, הממונה על התקציבים, מנהל מרכז ההשקעות, מנהל רשות החברות הממשלתיות, מנהל המכס ומע"מ, והיועץ המשפטי למשרד האוצר. יצויין, כי היועצים המשפטיים של שאר משרדי הממשלה לא נהנים מהטבה זו.

200 מיליון שקל

כל הנמצאים בקטגוריה זו, קבוצת המיוחסים המועדפת של מדינת ישראל, אינם צריכים להיות מבוטחים בקופת חולים כלשהי. כל הטיפול הרפואי שלו הם זקוקים, למעט ריפוי שיניים, נעשה על חשבון הקופה הציבורית. לטיפול חינם זכאים גם האשה והילדים של המיוחסים. המיוחס ואשתו זכאים לטיפול חינם עד יום מותם, גם אם הראשון שירת בתפקידו תקופה זמן קצרה. הילדים זכאים לטיפול חינם עד גיל 18. בקבוצת המיוחסים הנ"ל יושבים כיום כ־100 איש. עם אנשים וילדים מדובר ב־300—400 איש ועם הגימלאים בשירות המדינה נמנים 700־1000.

בקבוצת המועדפים השניה נמצאים ח"כים, שופטים, דיינים וקאדים לא עליונים. בפועל נמצאים בקבוצה זו כ־450 איש עם בני המשפחה מדובר ב־1500־2000 איש ועם הגימלאים מגיע מספרם לכלמעלה מ־4000. קבוצה זו כן חייבת לבטח עצמה בקופת חולים. היא רשאית לטיפול רפואי חינם, למעט שיניים, בנושאים שקופת חולים לא מבטחת.

לדברי צבן, היו מיועדים לנושא זה בתקציב השנה מאתיים מליון שקל. כל הסכום כבר הוצא עוד לפני שחלפה חצי שנת תקציב.

אתמול אמר צבן, כי לא ייתכן שבשעה שצמרת האוצר שוקדת על שחיקת קיצבאות הנכים, מיסוי קצבאות הקשישים, קיצוץ בתקציבי הבריאות, והכשלת חוק ביטוח סיעוד, ימשיכו חבריה להנות מזכויות יתר מפליגות, העולות לקופה הציבורית הון עתק.

צבן מציין כי לא הצמרת הנוכחית של משרד האוצר היא שקבעה הסדרים אלו, אולם, לדעתו, מבחנה יהיה בעקירת עיוותים אלה.

בעקבות זאפר אל מאסרי בשכם

חברי מועצת אל־בירה שהודחו מוכנים לשוב לפעילות ציבורית

חבר המועצה ג'מיל טריפי: אין משמעות פוליטית להחלטה ● הגינוי של קדומי — "אינו מקובל עליו" ● חברי המועצה מוכנים לפתוח בדו־שיח עם המינהל

מאת מנחם ענברי,
כתב "על המשמר"

חבר מועצת עיריית אל־בירה המודחת ג'מיל טריפי מסר אמש, כי שישה מתשעה חברי המועצה המודחת מוכנים לחזור לעירייה ומוכנים לפתוח בדו־שיח עם המינהל האזרחי.

כזכור, הדיחה ישראל את מועצת העירייה בגלל סירובה לשתף פעולה עם המינהל האזרחי לפני ארבע שנים. ג'מיל טריפי הודיע, כי אין שום משמעות פוליטית לעבודת העירייה והיא נועדה רק לספק שירותים לתושבים, וכי מי שמבטא את הפלשתינים מבחינה פוליטית הוא אך ורק אש"ף. הוא דחה את הטענה, כי ראשי העיריות בשטחים מהווים הנהגה חלופית לאש"ף. הוא דיבר בראיון לשבועון המזרח ירושלמי "אלמוקף". בעניין אחר רמז, כי הגינוי של פארוק קדומי, איש אש"ף, לנכונות אישים ערבים לחזור לעיריות בשטחים, איננה מקובלת עליו. על שאלה בעניין זה השיב: אני מכבד השקפתו של חבר הוועד הפועל של אש"ף אבל בלי להתייחס לעמדתו בעניין העיריות.

ראש העירייה המודח איברהים טאוויל, אינו שותף ליוזמה הזאת.

בשכם כבר הגיש סגן ראש העירייה המודחת זאפר אל־מסרי, בקשה להתמנות לראש העירייה וכעת דנה ישראל בבקשתו.

האסון בצומת הבונים

נהג הקטר לא בלם; הרכבת המשיכה לדהור ב־108 קמ"ש

טוען ועד ההורים השכולים, התובע הקמת ועדת חקירה ממלכתית ● נוסע צילם תמונות המוכיחות שהרכבת נעצרה 100 מטר מהמקום שקבעה הוועדה

מאת ירון זליג
כתב "על המשמר" בחיפה

ועד ההורים השכולים של אסון הרכבת בצומת הבונים שב ותבע ביום שישי את הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית בראשותו של שופט אשר תחקור את נסיבות האסון שגרם למותם של 22 תלמידי כיתה ד' בבית הספר ברנר בפ"ת.

במסיבת עיתונאים שקיימו ביום שישי בצומת הבונים טענו ההורים, כי בידיהם מימצאים חדשים המצדיקים לדבריהם חקירה מחודשת של נסיבות האסון וזאת כדי לבדוק האם לא היתה כאן רשלנות פלילית המחייבת העמדה של הגורמים האחראים לדין.

ועד ההורים השכולים מבסס את תביעתו זו על עדותו של אחד מנוסעי הרכבת, יונתן המאירי, אשר העיד בפני הועדה שהוקמה לחקור את נסיבות האסון, כי לא חש בשניות האחרונות שלפני התאונה בהאטה או בבלימה של הרכבת. המאירי הציג בפני העיתונאים תמונות שצולמו על ידו דקות ספורות לאחר התאונה ואשר מעידות לדבריו, כי ועדת החקירה בראשותו של פרופ' משה ליבנה הסתמכה בחישוביה על נתון מוטעה. לדברי המאירי קבעה הוועדה, כי הרכבת נעצרה 470 מטר לאחר שפגעה באוטובוס כשלדבריו מוכיחות התמונות שצילם, כי למעשה עצרה הרכבת מאה מטר רחוק יותר ממימצאי הוועדה, במרחק של 570 מטר ממקום התאונה.

לדברי המאירי מוכיחה עובדה זו, כי אכן הרכבת לא האטה את נסיעתה. "במהירות שבה נסעה הרכבת (108 קמ"ש) משמעותם של 100 מטר אלה — שלוש שניות נוספות, אמר המאירי.

נציג ועד ההורים, עו"ד שמואל צנג ציין, כי אם הרכבת היה מאיטה מהירותה אפשר שהאסון היה נמנע או לכל הפחות לא היו תוצאותיו כה הרות אסון.

בטיפולו של רה"מ

חבר ועד ההורים אריה ורובל אמר, כי הממצאים החדשים התגלו לוועד ההורים בתחילת השבוע שעבר לאחר שההורים הזמינו את המאירי לשיחה והציגו בפניו את ד"וח ועדת ליבנה.

ממשרד התחבורה נמסר אמש, כי נושא הקמתה של הועדה נמצא כעת בטיפולו של רה"מ שמעון פרס. במשרד התחבורה ציינו עוד כי ועדת החקירה שהוקמה בראשותו של הפרופ' ליבנה הסיקה מסקנות ברורות, חדות וחד משמעיות.

קטר הרכבת כפי שצולם ע"י המאירי, הטוען שמקום עצירתו הוא 100 מטר רחוק יותר מהמקום שקבעה הוועדה

כל מנות הדם בארץ "יבדקו לאיבחון נוגדני איידס"

מאת יוסף שמי,
כתב "על המשמר"

כל מנות הדם בארץ תעבורנה בדיקה שיגרתית לגילוי נוגדנים לנגיף איידס; הבדיקות תבוצענה בבנק הדם המרכזי ובבנקי הדם של בתי החולים של רמב"ם, איכילוב, בילינסון, תל השומר, קפלן, הדסה, וסורוקה; אמר ביום שישי מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' דן מיכאלי בפגישה עם כתבים לענייני בריאות.

תוכנית זו תופעל במקביל עם הפעלת מעבדות ומרכזי איבחון ויעוץ שתוקמנה ליד לשכות מחוזיות של משרד הבריאות, אשר יקיימו קשרות עם בית החולים המוביל באותו אזור.

כל בדיקות הדם המצביעות על חשד לנוגדני איידס יועברו למעבדות מרכזיות. "מקרים חשודים", אחרי בדיקה מתאימה (ובדיקת דם החוזרת על עצמה 3 פעמים) יועברו לטיפול רופא ויוכנסו לכרטסת מתאימה. הנבדק יקבל הסבר על מצבו ויוצע לו טיפול במידת הצורך.

אנשים ואירועים

4 יצירות של הנדל נתגלו בארון צעצועים

לונדון. — 4 יצירות למקהלה של הנדל נתגלו בארון צעצועים במנצ'סטר שבצפון אנגליה — נמסר מהחברה למכירות פומביות "סותבי".

כתבי היד מ־1707 נתגלו על ידי ויויאן פלאמר 30 שנים לאחר שבעלה הניח אותן בתוך הארון כשהיה ילד, אמרה דוברת החברה בלונדון.

היצירות הוכרו לאחר בדיקה כחלקים אורגינליים של "המוסיקה הכרמליתית" של המלחין. הן הוזמנו על ידי משפחה ידועה ועתירת נכסים ברומא, החליפו ידיים מספר פעמים ובסופו של דבר הגיעו למשפחת פלאמר.

"יש משהו יוצא מגדר הרגיל בעובדה שהיצירות נתגלו במלאת 300 שנים להולדתו של הנדל, לאחר שהיו מונחות בהסתר, שנים כה רבות מבלי שאיש יכיר בערכן, היא אמרה. הנדל נולד ב־1685 ומת ב־1759.

בסותבי מצפים למכור את כתבי היד ב־100,000 לי"שט לפחות, במכירה פומבית שתתקיים ב־29 בנובמבר.

(רויטר עתי"ם)

מכתב מביירון לסטנדאל נמכר ב־50 אלף דולר

פאריס. — איגרת ששלח המשורר האנגלי לורד ביירון לסופר הצרפתי סטנדאל, נמכר במחיר־שיא במכירה פומבית של מכתבים מן המאה ה־19 שנערכה בפאריס.

המכתב, שזכה למחיר הגבוה ביותר ששולם אי־פעם עבור מכתבו של משורר, נרכש על־ידי אספן בעילום שם ב־50 אלף דולר. הקונה האלמוני רכש את האיגרת — יחד עם מכתבים אחרים מאותה תקופה — עבור מוסד אמריקני אשר גם שמו לא ניתן לפרסום.

המדובר במכתב בן שלושה עמודים, שנכתב על־ידי ביירון בשנת 1823, במכתב הודה ביירון לסטנדאל על שהזכירו לטובה "בצורה מחמיאה ביותר" באחר מכתביו.

במכירה הפומבית הוצגו למכירה, בין היתר, מכתבים וכתבים אחרים של אונורה דה־בלזאק, ויקטור הוגו ומרסל פרוסט.

כתבים יקרי־ערך אלה הוצגו למכירה על־ידי תעשיין קשיש, המחזיק באוסף הגדול ביותר של כתבים מקוריים של הספרות הצרפתית מן המאה ה־19.

(עדי)

104 שנות מאסר לפסיכופט שחטף אשה והפכה לשפחת־מין

קליפורניה. — עובד מנסרה, קמרון הוקר, נדון למאסר מקסימלי של 104 שנים על שחטף טרמפיסטית צעירה והחזיק בה כשפחתו לצרכי מין במשך 7 שנים.

בגזר הדין נאמר על הוקר, כי הוא "איש ברברי וסדיסטי". הוקר, 32, הורשע בחטיפה, אונס ופשעים מיניים אחרים נגד קולין סטאן, במשך 7 שנים, מאז שנחטפה על ידי הנאשם ב־1977 באיומי סכין הוא קשר אותה בחבלים, תלה אותה על קורות, נעל אותה בארגזים וכפה עליה לעשות כל מה שעלה על רוחו.

הנאשם, בעל מראה תמים ואב לשני ילדים, הודה במשפטו כי חטף את האשה הצעירה אולם טען, כי בסופו של דבר היא התאהבה בו ואפילו רצתה ללדת לו בן.

"הוא הפסיכופט המסוכן ביותר שהתייצב לפני לדיון, ואולי רק בגלל כך שהרושם החיצוני שהוא עושה שונה לחלוטין ממה שהוא מסוגל לעשות". אמר השופט המחוזי קלרנס ניוס, שגזר עליו את המאסר הממושך.

האשה סטן, כיום בת 28, אמרה לאחר ששמעה את גזר הדין: "אני שמחה על כך שקמרון לא יוכל לפגוע במישהו אחר, אני גם שמחה שגם השופט הרגיש כך".

סניגורו של הוקר טען נגד חומרת העונש ואמר כי יגיש ערעור.

(רויטר־עתי"ם)

פסטיבל בינלאומי של נשים במוסיקה בבאר־שבע

הזמרת שושנה דמארי תציג לראשונה ציורים משלה בתערוכה שתיערך במסגרת הפסטיבל הבינלאומי של נשים במוסיקה שייערך בחודש יולי הקרוב בבאר־שבע.

הפסטיבל הבינלאומי של נשים במוסיקה יימשך שבוע ימים בהשתתפות אמניות מכל רחבי העולם. הזמרת שושנה דמארי תציג את ציוריה שנושאם — דמויות נשים תימניות.

יומיים מימי הפסטיבל יוקדשו למיצג אמנותי בתחומים רבים, במצפה רמון. השתתפות אמניות רבות מהארץ ומחו"ל, כשנוף מכתש רמון משמש תפאורה טבעית למופע.

אמנית הווידאו הבינלאומית מרדית מונק, יהודיה מארה"ב, הבטיחה השתתפותה. כן הודיעו על השתתפותם במיצג ובאירועים אחרים אמנים נוספים מהארץ ומהעולם.

תינוקת נחטפה והושארה ע"י החוטפת בתוך סל — ברחוב

תינוקת נחטפה ביום שישי מבית חולים בחאן יונס ונמצאה כשעה וחצי לאחר מכן מונחת בתוך סל במרכז העיר.

בסמה פואדי גישתא, בת 18 מחאן יונס ילדה ביום ו' בבית החולים "נאצר" בעיר. התינוקת הונחה במיטתה והושארה שם.

אחרי השעה 16,00 נלקחה היולדת לניתוח קטן, לתקלת האבאים שלאחר הלידה. האם הצעירה הופתעה לגלות, עם שובה מן הניתוח, שהתינוקת לא נמצאה במיטתה. היא שאלה לפשר הדבר, ומשלא נמצאה תשובה, ואף התינוקת לא נמצאה — נמסרה הודעה במשטרה.

תוך כדי כך התקשרה אלמונית לבית החולים "נאצר" והודיעה, שהתינוקת נמצאת בידיה. חוקרי המשטרה ביקשו, בשעת השיחה הטלפונית, ממרכזת הטלפונים העירונית, לאתר את השיחה, אולם הדבר לא עלה בידיהם.

כיוון שכך, יצאו שתי ניידות משטרה לסריקות בחאן יונס, כדי לנסות לאתר את חוטפת התינוקת.

אחד מבעלי החנויות במרכז העיר סיפר לשוטרים, כי במרכז העיר ליד המסגד ובית הדואר מונח סל ללא השגחה ובו תינוקת. השוטרים אספו את התינוקת, שבסל והביאוה לבית החולים. שם היא זוהתה כתינוקת האבודה. הרופא בדק וקבע שמצבה טוב והיא הוחזרה לזרועות אמה הצעירה.

(עתי"ם)

"כימיה" וחיוכים — ללא הסכמים

לוחצים ידיים במשולב לפני שחוזרים הביתה — בידיים ריקות: שולץ ורייגן מימין, שוורדנצה וגורבצ'וב משמאל, כשביניהם ניצב מתורגמן (צילום רדיו של איי.פי.)

אחרי הפיסגה — דאגות בבית

עם שובו למוסקבה מצפים למנהיג הסובייטי גם עימותים "בתוך המשפחה": יהיה עליו להתמודד עם נקודות־חיכוך בין בריה"מ לבין יתר מדינות הגוש המזרחי, במיוחד בתחום הכלכלי

מאת דיוויד סטורי, "רויטר"

המדינות הקומוניסטיות תמכו פה אחד במנהיג הסובייטי מיכאיל גורבצ'וב ברדתו לז'נבה, אך יש סיבות לחשוב שאחדות זו היתה לפעמים רק מן השפה ולחוץ. מומחים לענייני מזרח אירופה מציינים שיש אי־ודאות בעניין יחסי העתיד בין מוסקבה לבין בעלות בריתה בגוש המזרחי.

אף כי כל אמצעי התקשורת בכל מדינות ברית וארשה חזרו והביעו את קו הקרמלין בהדגישן את הסכנה לשלום העולם הטמונה בתוכנית "מלחמת הכוכבים" — שהאמריקנים טוענים שהיא תוכנית הגנתית בלבד — ואף על פי ששיבחו את הצעות פירוק הנשק של הסובייטים, בכל זאת מציינים מומחים שיש נקודות חיכוך בין ברית־המועצות לבין המדינות הקומוניסטיות הקטנות יותר במזרח אירופה.

"כולם מתגוננים"

מקור רציני של אי־הבנה הוא חוסר העקביות של מוסקבה בתחום הכלכלה. מאחר שהנחיות סותרות יוצאות מהקרמלין — מתווי המדיניות הכלכלית במדינות מזרח אירופה אינם בטוחים שתוכניותיהם רצויות לסובייטים, לדברי גרהרד פינק, מנהל המכון למחקר כלכלי משווה בווינה. "כולם עושים רושם כי הם מתגוננים ונאחזים בכל מלה בנאומי גורבצ'וב שמוצאת חן בעיניהם. אבל רוב המלים אינן מוצאות חן בעיניהם." פינק, שמכונו עוקב אחרי ההתפתחויות במזרח, אומר כי נאומי גורבצ'וב עוררו ציפיות אך לא הבהירו איך לממש אותן.

נאומי גורבצ'וב עוררו תגובות שונות במדינות שונות, שכל אחת מהן שאפה להגן על מדיניותה. לפעמים היו התגובות תוצאה של רצון להגן על מנהיגים מזדקנים החוששים להמשך שלטונם.

ציטוט מצונזר

שלטונות צ'כוסלובקיה נקטו צעד כמעט ללא תקדים כשצינזרו נאומים של גורבצ'וב. המנהיגים הצ'כיים הזהירים, הנוקטים קו אורתודוקסי בדרך־כלל, הודיעו בעיתוני המדינה שגורבצ'וב אמר שתפקיד האיגודים המקצועיים הוא לנהל מאבק למען פריון העבודה." העיתונים צינזרו את הודעת גורבצ'וב כי האיגודים המקצועיים חייבים להילחם גם למען זכויות הפועלים.

הונגריה, שהנהיגה רפורמות כלכליות מרחיקות לכת, שמדינות קומוניסטיות אחרות עוקבות אחריהן מקרוב, שואפת להמשיך בדרך שהתחילה בה. אף על פי שזו לא הניבה השנה את התוצאות המקוות, התומכים בקומוניזם האורתודוקסי מתעודדים נוכח הכישלון של הרפורמות ותובעים ממנהיגי הכלכלה ההונגרית לשוב לדרכים המקובלות. אולם בהודעה על תוכנית החומש לשנים 1986־1990 הבהירה המפלגה הקומוניסטית של הונגריה שבכוונתה להרחיב את המגזר הפרטי הקטן — אך המשגשג — של המדינה. מארקסיסטים אורתודוקסים התייחסו בחשדנות להודעה זו.

עם שובו ממוסקבה של המנהיג הקומוניסטי ההונגרי יאנוש קאדאר, בספטמבר, הודיע גזה קוטאי, מומחה המפלגה לענייני חוץ, כי הקרמלין אישר את הרפורמות. אולם דבריו סתרו מאמרים ב"פרבדה" שקראו לבעלות הברית המזרח־אירופיות לנקוט קו אורתודוקסי יותר ולהיות ממושמעות יותר.

צ'אושסקו מתחמר

הנשיא ניקולאי צ'אושסקו של רומניה, הנוקט קו נוקשה בתחום הכלכלי, חזר ופסל, בנאום שנשא החודש, כל אפשרות של הנהגת מגזר פרטי ברומניה. אמר צ'אושסקו "עלינו לדחות בתוקף רעיונות מסויימים, שהופרחו פה ושם — אומנם לא במדינה שלנו — בעניין תפקיד מופחת, במידת מה, שממלא הרכוש המשותף של העם העובד, ובעניין עידוד בדרך זו או אחרת, של צורות שונות של רכוש פרטי."

בולגריה, שנשיאה טודור ז'יבקוב היה ממקורבי מנהיגי הקרמלין במשך 30 שנה, זכה לביקורת חריפה מאז נכנס גורבצ'וב לתפקידו.

בביקור בסופיה בחודש שעבר קרא גורבצ'וב לבולגריה ולמדינות אחרות בגוש הסובייטי לתכנן ביתר יעילות את צעדיהן הכלכליים ולקצץ באורח דראסטי בביורוקרטיה שלהן.

האם ז'יבקוב (74), קאדאר (73) והוסאק (72), מנהיג צ'כוסלובקיה, מסוגלים להוציא לפועל את עצותיו של גורבצ'וב (54)? ימים יגידו.

דיפלומטים מהמערב ברומניה אומרים, שמאז עליית גורבצ'וב לשלטון שומר צ'אושסקו על פרופיל נמוך, ואינו מגלה שום סימני התמרדות כבעבר. לדעתם הוא מוותר לאחרונה על גישתו האישית בתחום מדיניות החוץ, כדי לקבל מברית המועצות נפט, שנחוץ לו ביותר.

בפולין, שעדיין מורגשים שם הדי ההתקוממות של "סולידריות" ב־1980, הגנרל ווייצ'ך יארוזלסקי עושה רושם כי הוא מפרש את דברי גורבצ'וב כעידוד למדיניות ה"ייצוב" שלו.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

אותה גישה — בשינוי טקטי

ראש המכון לחקר בריה"מ באוניברסיטת תל־אביב, ד"ר רפי ואגו: בוועידת ז'נבה לא הושגה כל פריצת־דרך והיא אינה פותחת עידן חדש ● הסובייטים מנסים עתה למכור אותה אידיאולוגיה בדרך פתוחה יותר למערב והמסר העיקרי שלהם הוא: "אין לכם ממה לחשוש, איננו מפלצות"

מאת זהבה מוזס

ועידת הפיסגה בז'נבה סוקרה בהרחבה רבה על־ידי אנשי התקשורת השונים בכל רחבי העולם. אך הנסתר בה עדיין מרובה מן הגלוי, ושתי המעצמות גם יחד שמרו בקפידה רבה על אווירת הדיונים הסודית. היטיב לתאר את המצב פקיד בכיר ממשלת הנשיא רייגן, שאמר: "מי שמדבר אינו יודע דבר, ומי שיודע אינו מדבר".

מפירסום הודעות המנהיגים וריאיונותיהם, בנפרד, לבעלי בריתם השונים, לאחר סיום הוועידה, ניתן לסכם את ועידת ז'נבה "כוועידה שלא הושגה בה שום פריצת דרך ושאינה מעמידה אותנו בפני עידן חדש", אומר ד"ר רפי ואגו, ראש המכון לחקר בריה"מ באוניברסיטת תל־אביב.

לדעתו, חשיבות הוועידה היא, בעצם בקשירת קשר בלתי אמצעי בין שני המנהיגים. ייתכן, הוא אומר, כי בעתיד יאמרו על פיסגת ז'נבה, כי בה החל המגע בין שני המנהיגים והחלו הדיבורים בין שתי המעצמות, כלי הכוחה לסכם. תוצאות על־ידי המצב הנוכחי, בו עמדו זה מול זה מנהיג סובייטי צעיר יחסית, שאם לא יהיו הפתעות בלתי צפויות, ינהיג כנראה את בריה"מ לשנות האלפיים. יתרון זה העניק לו אפשרות תכנון לטווח ארוך, הן מבחינת מדיניות החוץ והן מבחינת ביסוס כוחו בתוך בריה"מ.

כבר היום מעמדו של גורבצ'וב בבריה"מ איתן למדי. והפיסגה הינה חלק מתהליך ההתבססות שלו. בפברואר הקרוב, אמורה להתקיים ועידת המפלגה הקומוניסטית הסובייטית. אמנם פורום זה מתפקד כמעט כחותמת גומי, אך בסיכומו של דבר זהו הפורום העיקרי שבו מנהיגי בריה"מ מציגים לפני המפלגה והעם הסובייטי את הישגיהם. וכאן יוכל גורבצ'וב להציג את הישגיו כי הנה נפתח דו־שיח עם המערב, ועל־ידי כך לצבור תנופה רבה יותר כלפי פנים.

הנשיא רייגן לעומת זאת, נמצא לא רק מבחינת גילו המתקדם אלא גם מבחינת כהונתו בקדנציה השנייה והאחרונה בנשיאות. כתוצאה מכך הוא מנסה להטביע את חותמו על הישגים קצרי טווח יותר, כ"מלחמת הכוכבים". בעוד שלגורבצ'וב לא אצה הדרך ומבחינתו, טוב יותר ויעיל יותר לבסס יחסים עם ארה"ב שישרתו אותו ואת האינטרסים הסובייטיים לשנים הבאות.

זוהי נקודת המוצא להבנת הפיסגה, שכמובן לא הופיעה בשום סיכום רשמי, אך הינה חשובה ביותר לדעת ד"ר ואגו. לדבריו, יש לראות את הדברים שלא צויינו בסיכומים השונים כדברים החשובים בפיסגה, כמו למשל נושא שלא הובלט דיו, למרות שייתכן כי בחדרי חדרים דנו בו — מוקדי המתיחות השונים בעולם, כמו המזרח התיכון, אפגניסטן והמצב במרכז אמריקה. "מה שמעניין ואפשר ללמוד ממכניזמים של ועידות פיסגה בעבר הוא שדווקא בעיות שלא דנו בהן מספיק או בעיות חדשות שלא חזו אותן, הן אשר קובעות לטווח ארוך את ההישגים אשר הושגו בפיסגה. לדוגמא, בקיץ 1979, קיימו קארטר וברז'נייב ועידה מוצלחת מאוד וחצי שנה לאחר מכן פלשו הסובייטים לאפגניסטן. כתוצאה מכך התמוטט כמעט כל המבנה שסוכם עליו בוועידה. מצב דומה התרחש בעת הכרזת המשטר הצבאי בפולין בדצמבר 1981, שעירער גם הוא את מערך היחסים בין בריה"מ לבין ארה"ב, לאחר שמספר חודשים קודם־לכן הביאו לסיכומים חיוביים בנושא הגבלת הנשק. כך שדווקא הנושאים שאינם מועלים ומסוכמים הם הנושאים שיכולים להיות בעייתיים. בפיסגה זו הכריזו שני הצדדים גם יחד שלא הגיעו לידי סיכום אך פתחו אפיק לדו־שיח."

מיתקפת חיוכים

מצב כזה, סובר ד"ר ואגו, משרת לחלוטין את האינטרסים הסובייטיים. הסובייטים מעוניינים מאוד להשתתף בתהליכים השונים המתרחשים במזרח התיכון. כאשר רייגן מצהיר שהוא מכיר בחשיבות הדו־שיח עמם, ייתכן שהוא מעניק להם בזאת — לטווח ארוך, כמובן — אפשרות לשילובם בתהליכים המדיניים במזרח התיכון במסגרת ועידה בינלאומית. הסובייטים יוכלו לטעון מכאן ואילך, על בסיס הדו־שיח שהתקיים, כי נשיא ארה"ב בעצמו נוכח עד כמה חשוב לשוחח עם הסובייטים וכי אין לחשוש מהם.

לדעת ד"ר ואגו, גם כל מיתקפת החיוכים והפתיחות הרבה לתקשורת היתה מתוכננת בקפדנות רבה על־ידי הרוסים כדי להשיג נקודות יתרון ולזכות בקהל אוהד יותר במערב. "למעשה המסר הזה: אין לכם מה לחשוש מאיתנו, איננו מפלצות כפי שתיארתם לכם אותנו", אומר ד"ר ואגו.

ראש המכון לחקר בריה"מ אינו רואה כאן שינוי עמדה כלפי המערב, אלא שינוי בטאקטיקה. לדבריו, הם מוכרים אותה אידיאולוגיה בדרך שונה לחלוטין. על־ידי פוליטיקאים פתוחים יותר ונינוחים יותר, הדומים במידת מה לפוליטיקאים שהאמריקני הממוצע באילינוי, שיקגו וניו־יורק מכיר מסביבתו הקרובה. כך בתחכום רב הם מנסים להסיר את חששות אנשי המערב מפניהם ולהציג, לדעת ד"ר ואגו, חשפה מוסקבה לפני האמריקנים אותם אנשים ששיערה כי לאמריקנים יהיה קשה לא לקבלם.

שינוי הדרגתי לטובה

עם זאת ייתכן, כי באמת יש כאן שינוי הדרגתי לטובה לכיוון החשיפה למערב. בוועידה זו השקיעו הרוסים מאמצים רבים להדגיש לא את הניגודים בין שתי המעצמות, אלא את הדומה. "אנו דומים, אך האידיאולוגיה שלנו שונה", גורבצ'וב מנסה למכור את האידיאולוגיה לא במונחים סובייטיים אלא במונחים יותר פראגמטיים, אומר ראש המכון לחקר בריה"מ. ל"כימיה" הנוצרת בין מנהיגים יש תמיד חשיבות רבה גם אם לא משיגים הישגים משמעותיים, אומר ד"ר ואגו. בנקודה זו לפחות שני הצדדים זכו. אך לרוסים נוצרה בעניין זה בעיה, כיצד להציג את רייגן בבריה"מ לאחר שלפני ועידת הפיסגה היתה בכלי התקשורת הסובייטיים תעמולה חריפה מאוד נגדו והיום עומדת במבוכה הבעיה לשנות את תדמית האנטי־קומוניסט המושבע, בעקבות הוועידה. יש להניח שיעשו זאת לאט ובאופן הדרגתי.

נקודה נוספת שיש לשים לב אליה היא, שאף האמריקנים הופתעו לטובה מהופעת הרוסים וייתכן שהדיפלומטים השונים משני הצדדים יחזרו נינוחים יותר מכיתה, עם רצון כן יותר להידברות.

גם נשיא ארה"ב, בשובו הביתה, יוכל להרגיע את השמרנים, שחששו רבות מן הוועידה. הוא יוכל להציג, עמדה שלא הוא ויתר לרוסים, אלא, בסופו של דבר, עמד על כל דבריו, בעוד הסובייטים ויתרו במידת מה על דרישותיהם.

עד לפיסגה הציגה בריה"מ דרישה אולטימטיבית להפסקת מלחמת הכוכבים, ולכך לא התחייבה ארה"ב. אומנם, נשמעו עם סיום הוועידה רמזים שייתכן שיגיע שלב שבו תוכל ארה"ב להפריד בין מחקר מלחמת הכוכבים לבין יישומו המעשי, כלומר, הפרוייקט הזה אינו אמור להתבצע כמצב של הכל או לא כלום. הסובייטים ייסוגו במידת מה מדרישתם האולטימטיבית והאמריקנים יסתפקו בפיתוח תיאורטי של הנושא, ואם יצטרכו יוכלו בנקל לעבור לשלב הביצוע של הנשק ההגנתי הזה.

שתי המעצמות הודיעו, כי ניתנה תנופה להמשך השיחות ולמאמצי פירוק הנשק ההתקפי, וכנראה שכאן הושגה התקדמות בשיחות בכך שאפשר יהיה להפריד בין משבר מלחמת הכוכבים לבין עניינים בסיסיים יותר, שהם הצבת או אי הצבת כלי הנשק ההתקפי.

זהות אינטרסים באירופה

מבחינת השפעת ועידת הפיסגה על אירופה נוצר מצב פרדוקסלי, אומר ד"ר ואגו, מסתבר, כי קיימת מודעות מצד שתי המעצמות לכך, שלבנות חסותן ובעלות בריתן (חברות ברית וארשה וברית נאט"ו) יש זווית ראייה שונות מאשר לשתי מעצמות־העל, וייתכן כי אף קיים חשש משותף של שתי המעצמות לגבי ערעור מאזן הכוח. עקב כך נוצר מצב של שיתוף אינטרסים ביניהן, כלומר, כל מעצמה מודעת לכך שליריבתה יש בעיות בחצר האחורית שלה והדברים אף באו לידי ביטוי הן בכלי התקשורת של מזרח גרמניה, צ'כוסלובקיה, הונגריה, ואף בבולגריה הצייתנית יותר, ובאותה מידה בהפגנות הסוערות במערב.

ישנה מעין הסכמה שבשתיקה כאילו למדינות הקטנות ישנם אינטרסים משותפים כנגד המעצמות. אף כי כל מעצמה חפצה בערעור מעמד יריבתה, ייתכן כי שתיהן ינסו להגיע לידי פשרה על־מנת שכל צד יוכל לחזק את מעמדו בקרב בעלות בריתו, במגמה לשמור על מאזן האימה והכוח בעולם.

נסיגה אמריקנית בזכויות האדם

ביחס לשאלת היהודים ושינוי המושג "זכויות האדם" ל"בעיות הומניטריות", אומר ד"ר ואגו, כי בנקודה זו היתה נסיגה כלשהי לאמריקנים, כתוצאה מעמדה קשוחה שהפגינו הרוסים, וייתכן, מאוד שכאשר ראו האמריקנים שהדברים אינם מסתדרים בצורה רשמית, עודדו את ההפגנות השונות בעד זכויות האדם שנערכו בז'נבה.

תמיהה רבה מעלה ראש המכון על כך, שלא הוזכר כלל נושא ועידת הלסינקי, שמדינות מזרח אירופה ציפו בדריכות להעלתו.

ד"ר ואגו סובר, כי גם פיזור השמועות בדבר פתיחת שערי בריה"מ ליהודים החפצים להגר, משם, נועד אף הוא לשרת מטרה זו של בלימת ההתעניינות האמריקנית בנושא זה. אך לדעתו יעשו הרוסים מספר צעדים קטנים כדי לפרוע, ולו במקצת, את השטרות שפיזרו בדרך לפיסגה.

ייתכן כי המשך קיום הקשרים הבלתי פורמליים בין ישראל לבין מדינות מזרח אירופה הינו בעצם פירעון שטר קטן ממסע החיוכים, המשרת כמובן גם אינטרסים ברורים של מדינות מזרח־אירופה והרוסים.

לסיכום ועידת הפיסגה ניתן לומר עליה, שהיתה זו מעין הופעת בכורה לשחקן גורבצ'וב, שהיה הפעם השחקן הבולט במגרש וייתכן שהיתה זו הצגתו האחרונה של רונלד רייגן. עצם קביעת שני התאריכים הבאים לוועידות בוושינגטון ובמוסקבה והמגמות מקביעת תאריכים לתהליכים מתמשכים, מראה לדעת ראש המכון לחקר בריה"מ, עד כמה ידע גורבצ'וב, שברגע המגרש הוא שלו מבחינת האפשרויות לטווח ארוך.

סגירת ברזים מלכותית

מאת פנחס ענברי

הרחק מזרקורי התקשורת, קיבל המלך חוסיין בשבוע שעבר שלושה אישים מרכזיים מן השטחים, שבאו להאזין לנאומו בפרלמנט: ראשד א־שווא מעזה, אנואר אל־חטיב ממזרח ירושלים וחכמת אל־מסרי משכם. לכאורה אין חדש בפגישות מן הסוג הזה, שכן המלך חוסיין חש אחריות לגבי גורל הגדה המערבית. אבל בתנאים הפוליטיים החדשים, יש בהחלט משום חידוש בפגישה הזאת.

שלא כרגיל, כל השלושה התקבלו בחצר המלך יחידי, מעין משלחת, שלא נתוועדה לפני שיצאה לרבת־עמון, אך בלשכת המלך קיבלה הפגישה משמעות כזאת לאחר מעשה. כל אחד מהשלושה מייצג בעיני ירדן אזור מסויים בשטחים ונחשב כפרו־ירדני הבכיר באזורו. ראשד א־שווא, ראש העירייה המודח של עזה, משמש מעין קונסול ירדני ברצועה ומטפל באופן שוטף בענייניה של ירדן. אנואר אל־חטיב משמש עד היום מושל מחוז ירושלים מטעם ירדן, ובימים אלה נתבשר כי המינוי הוא לכל ימי חייו. חכמת אל־מסרי הוא הסמל הירדני בהא הידיעה בשכם. לשעבר יו"ר הפרלמנט הירדני וכיום סגן נשיא הסנאט.

אנואר אל־חטיב יכול להיחשב גם כמייצג אזור חברון, משום שהוא בן למשפחה חברונית ומחותן במשפחת ג'עברי. לא היה אפשר לקבל פרטים מדוייקים על השיחה עם המלך, אך ממה שהסתנן בכל זאת מתברר, כי המלך ייחד את עיקר דבריו לתלונות מרות כלפי אש"ף, על הקשיים שהוא מערים על התהליך המדיני. המלך ציין את גירסתו לתקרית לונדון, שבה סירב נציג אש"ף לחתום על מסמך מוסכם מראש, ואת ההצהרות הסותרות מפי מנהיגי אש"ף, המקשות על ההליכה המדינית המשותפת עם ירדן. „אי־אפשר להתקדם", חרץ המלך חוסיין את משפטו. „עד שאש"ף יעשה סדר בביתו ויתייצב באופן מובהק לצד התהליך המדיני".

גם כלפי ישראל היו למלך חוסיין תלונות קשות. „אילו הייתי מקבל ממנה בטחונות ראויים, לא הייתי זקוק לגיבוי ערבי כל כך רחב", אמר. המלך חוסיין השרה על מאזיניו תחושה פסימית. אין לו גיבוי חד־משמעי של אש"ף והוא רואה בכניסה למו"מ מדיני עם ישראל הרפתקה מסוכנת.

לראשד א־שווא היו עוד סיבות טובות לחזור מירדן במצב־רוח שפוף. ביקורו הראשון ברבת־עמון, אחרי שנתיים וחצי של איסור ישראלי, לא הניב פירות טובים. החקלאות ברצועה במצב קשה מאוד. א־שווא קיווה כי יצליח לקבל סיוע ירדני ופלשתיני לפתור את בעיות שיווק התוצרת החקלאית – אך חזר בידיים ריקות.

חברת החשמל הירושלמית

לא רק החקלאות ברצועת עזה במצב כזה – גם חברת החשמל המזרח ירושלמית בסכנה גדולה, בגלל נטל החובות הרובץ עליה. עבר חודש מאז שיגרה החברה אותות מצוקה נואשים לירדן, אך אין מי שנחלץ לעזרה. מתקבל הרושם בחברה כי ירדן אדישה ואולי אפילו השלימה עם כך שהחברה תיפול בסופו של דבר לידי ישראל. יו"ר מועצת המנהלים, אנואר נוסייבה, דוחה שוב ושוב את נסיעתו לרבת־עמון, מן הסיבה הפשוטה – הלאו שישמע במו אוזניו עלול להיות הלאו הסופי. גם הצעתו הסנסאציונית, לחבר את הגדה המערבית באמצעות החברה שלו לרשת החשמל של הגדה המזרחית, עדיין לא זכתה בירדן לתשומת־הלב הראויה ועל־פי ידיעות שקשה למצוא להן אישור, אפילו נתנה ירדן תשובה שלילית. אין זאת אומרת כי פסלה את ההצעה, אבל בליבו של נוסייבה אולי מקנן חשד כבר כי אם תחליט ירדן בחיוב, לא יהיה זה כדי להציל את החברה הפלשתינית. ירדן תציע לישראל שאת זרם החשמל לגדה המערבית תספק חברת־חשמל ירדנית.

אפשר לבוא ולומר, כי קופתה של ירדן פשוט ריקה ואין היא מסוגלת לספק את צורכי השטחים. אבל זאת רק חצי האמת. ירדן מוסיפה לתמוך לא מעט במי שהיא חפצה ביקרו. שתי האכזבות הגדולות של השבוע שעבר – אכזבתם של החקלאים ברצועה, ושל חברת החשמל המזרח־ירושלמית, אינן מקרה, וקשורות לא רק בקופתה הדלה של ירדן. שתי האכזבות האלה קשורות גם בשיחה הקודרת שניהל המלך עם ראשי תומכיו בשטחים.

קשה לבוא ולומר כי מסתיים פרק „הדיאלוג הירדני־פלשתיני" ומתחיל עידן חדש. אבל בהחלט אפשר לחוש בהפגנת שרירים ירדנית כלפי אש"ף. מי שסובל ממנה בינתיים הם תושבי השטחים. לסיוע החקלאי לעזה ולחברת החשמל הירושלמית יש מכנה משותף – הסיוע הזה ניתן עד כה לא בידי ירדן לבדה, אלא יחד עם אש"ף במסגרת הוועדה המשותפת. לאש"ף גם היה מעמד עדיף במקצת בגלל השפעתו בתוך חברת החשמל, ובגלל החוזים שהצליח לקשור לחקלאי הרצועה בעולם הערבי ובגוש המזרחי. כעת, כאשר חלה הצטננות ביחסי ירדן־אש"ף, חייבת ירדן להפגין לפני השטחים מי חזק יותר, ובמי עליהם לתמוך במחלוקת עם אש"ף.

שליש ירדן, שליש ישראל, שליש ארה"ב

מחלוקות בין תומכי ירדן לתומכי אש"ף אינן דבר חדש בשטחים. אבל כל עוד שררה הבנה בין חוסיין לערפאת, לא התחשבו הם במחלוקות האלה בבואם לקבוע את סדר העדיפויות של הסיוע לשטחים. חברת החשמל זכתה באותם ימים לתקציבים בלי הרבה בעיות, אף על פי שהמאבקים הפנימיים היו חריפים לא פחות מאשר היום. אבל כעת אין ירדן מוכנה לסייע לחברה כאשר תומכי ירדן במועצת־המנהלים, שהם ראשי־העיריות של בית־לחם, בית־ג'אלה, בית־סאחור ויריחו, נאלצו להתפטר בגלל השפעתם הגוברת של תומכי אש"ף. מאבקי הכוח הפנימיים עדיפים כעת בעיני ירדן בבואה לשקול חלוקת סיוע לשטחים. כך מתורגמת למדיניות יום־יומית בשטחים הבטחת ירדן לסוריה, להקפיא את הסכם חוסיין־ערפאת.

לעומת הקשיים לממן את חברת החשמל ואת החקלאות בעזה, מצאה ירדן תקציב לממן מפעל פיתוח אחר – את תוכנית ההשקייה של הכפר דיר אל־גוסון בנפת טול־כרם. אומנם מדובר בכסף קטן – כל התוכנית כולה עלתה רק 120 אלף דינר, ומתוכם שילמה ירדן רק שליש. אבל המיוחד בתוכנית ההשקייה הצנועה של דיר אל־גוסון היא שלא אש"ף שותף כאן לירדן, אלא ישראל וארה"ב – את השליש השני שילמה ישראל ואת השליש אגודת הסעד האמריקנית „קרן הפיתוח הקאתולית". כלומר: לצד הקפאת ההסכם עם ערפאת חוזרת ירדן לתקופה שלפני הקמת הוועדה המשותפת עם אש"ף, אל הימים שישראל וירדן מימנו יחדיו את פיתוח השטחים, והפעם ב„חסות" אמריקנית כביכול.

האומנם חוזרת ירדן אל התקופה שלפני הדיאלוג עם אש"ף? התשובה קרוב לוודאי שלילית. לא בקלות תוותר ירדן על בריתה עם אש"ף, וקשה להאמין כי בסופו של דבר תחליף את החסות של ערפאת לתהליך המדיני בחסות של אסאד. בשיחה עם האישים מהשטחים לא אמר חוסיין כי הציב אולטימטום לערפאת. כלומר, הוא לוחץ עליו, אבל אינו מאיים בקרע. התשובות השליליות לעזה ולירושלים אינן סופיות. גם דיר אל־גוסון איננה שכם או חברון, ומסוכן להסיק מסקנות מרחיקות לכת מן השיתוף הישראלי־ירדני בכפר.

ירדן מותחת שרירים ומפגינה את כוחה מתוך מאמץ ללחוץ על אש"ף לשתף פעולה ביתר רצינות. רק אם גם לאחר כל הלחצים יכזיב אש"ף את חוסיין סופית, רק אז יצטרך המלך לקבל הכרעה אמיתית.

חוק אנטי־פשיסטי — להוצאת כהנא מהכנסת

מאת ח"כ שבח וייס

מאז כניסתו של כהנא לכנסת אנו עדים בחיפוש הדרך הנאותה לצמצום הנזק שנגרם לחברה ולפרלמנטריזם הישראלי. אין צורך להכביר מילים בעניין הזה. איש כמוני כבר התנסה במגען אלה התועבות, שם בגיא הצלמוות בשואה באירופה. די אם אצטט פסוק מדברים שהשמיע ב„קול ישראל" העיתונאי יוסף לפיד: „אני מכיר אותו משם. אלא שאז הוא היה בלונדיני והיו לו עיניים כחולות".

השאלה היא כיצד להיאבק בכהנא מבלי לעוות את דמותנו. שאלות דומות עומדות לפנינו כאשר אנו מבקשים להילחם באויבינו האיומים ביותר, מבלי לאמץ את כללי המשחק שלהם.

עמיתי יוסי שריד ועדנה סולודר עשו שימוש בסעיף 13 (א') בחוק יסוד הכנסת. לשון הסעיף היא: „הכנסת רשאית, בהחלטתה, ליטול מחבר כנסת את החסינות לגבי אשמה מסויימת, וכן ליטול ממנו חסינות אודות או זכות הנתונות לו לפי חוק זה..." (ההדגשה שלי, ש.ו.).

אכן, גרמו עמיתי לנטילת הזכות המוענקת לכל חבר כנסת על־פי סעיף 9 (א') בחוק החסינות וזו לשון הסעיף: „שום הוראה האוסרת או המגבילה את הגישה לכל מקום במדינה, שאינו רשות היחיד, לא תחול על חבר הכנסת, אלא אם כן היו באיסור או בהגבלה מטעמים של ביטחון המדינה או סוד צבאי".

תנועה ורמנית

על־פי סעיף זה, נע לו ח"כ כהנא בכפרי המיעוטים, מחרחר ריב ומדון, קורע באכזריות את רקמת היחסים העדינה שנרקמה בינינו לבין ערביי ישראל ופוגע פגיעה קשה בישראל ובעמה. אפשר כמובן להוכיח על נקלה כי כהנא פוגע כדרך זו גם בביטחון המדינה. אך איש מאיתנו ודאי לא ירצה בפרשנות כזאת. אי־אפשר למנוע, כך נראה על פני הדברים, את חופש התנועה שלו. יש לציין, כי לא פעם נעשה שימוש בסעיף הביטחון כנגד חברי כנסת ערביים המבקשים לנוע בשטחים המוחזקים, כך קרה לא מכבר לח"כים דראושה ומיערי.

לכן נזעקו הח"כים וביקשו להמציא למשטרה מכשיר יעיל להגבלת תנועתו ההרסנית של כהנא בכפרי המיעוטים. אפשר להבין למניעי חברי וגם להתייחס בכבוד ראש להצעתם החשובה. הצעה זו נתמכה בשלב

אם כתוצאה מחקיקת חוק כזה יהיו בכנסת הנוכחית רק 119 ח"כים — אין זה נוגד את חוק יסוד הכנסת

מסוים על־ידי היועץ המשפטי ועל־ידי המשטרה. אפשר כמובן להבין גם למניעי היועץ המשפטי והמשטרה, המטורדת על־ידי כהנא באופן מתמיד, מזיק ומציק. אם כך, הרי שתמוהה העובדה שהממשלה לא ביקשה ביוזמתה, לעשות שימוש בסעיף 13 (ג'), שכן מלשון הסעיף אנו למדים, כי הזכות לבקש הגבלת תנועה נתונה לממשלה ולכל חבר כנסת. איש לא יטען איפוא, כי הכנסת מנעה עד כה מן המשטרה, באמצעות שר המשטרה, לבקש הגבלה כזאת.

אלא שעד כה מעולם לא ביקשו לעשות שימוש בסעיף זה שלא למטרות ביטחון מדינה. השמאל, הכוחות הרדיקאליים והליבראליים, וגם הימין הליבראלי, לא רצו להגמיש את הזכויות של הכנסת רק מפאת העובדה שאחד מחברי הכנסת הכניס לבית נורמות שליליות כאלה.

טריבונאל פוליטי

אכן, נעשה שימוש בסמכות זו, ובא עלינו בומרנג כדמות הסרה דומה של חסינות מח"כ מיערי. יש לזכור כי ועדת הכנסת היא הוועדה הפוליטית ביותר בכנסת. כאשר היא מצמצמת חסינות כיוזמתה, היא עושה זאת כטריבונאל פוליטי. נתאר לעצמנו כי בימיה הראשונים של מלחמת לבנון היה מישהו מחברי הליכוד, או התחיה, מבקש לצמצם את התנועה של חברי כנסת מתנגדי המלחמה, כמו יוסי שריד, כל סיעת מפ"ם, ר"ץ וגם מפלגת העבודה. הם היו משמיעים טענה, אשר השמעה על־ידם, כי אנו מנקרי עיניים וכי אנו מסיתים נגד צה"ל בעוד הוא נלחם ומצוי בחזית. או אז, ועדת הכנסת, באמצעות רוב שהיה לקואליציה בתוך הוועדה, היתה מאפשרת למשטרה לבטל את חופש תנועתנו. אפשרות כזאת היתה סבירה והיא קיימת בפוטנציה גם בעתיד. אף־על־פי־כן נמנע הימין מלעשות שימוש בסעיף הזה.

בעבר, כאשר ניסו להגביל על פי אותו סעיף את תנועותיה של הח"כ גאולה כהן (בעת פינוי פתחת רפיח וימית) היה זה יוסי שריד, אשר לחם כאריה כנגד מגמה זו, אף כי הוא התבטא אז כנגד גאולה כהן באותה חריפות כפי שהוא ואנו מתבטאים עתה כנגד כהנא. אין זהות בין כהנא לבין כל תנועה פוליטית אחרת בארץ. כהנא הוא נורא מכל. הבאתי דוגמאות אלה לא על־מנת ליצור סימטריה, אלא במגמה להציג את הסכנה שבשימוש בסעיף זה. כלעדיו אין טעם לחוק החסינות כולו.

אחרי התייעצות עם אישי השמאל בסיעתי ועם אורי אבנרי, צ'רלי ביטון ושולמית אלוני, הגעתי למסקנה כי הדרך לטפל בכהנא איננה דרך סעיף זה, אלא בדרך אחרת: קטגורית יותר.

חוק ספציפי

עלינו לחוקק חוק שלא יאפשר לכהנא ושכמותו להשאר בכנסת. החוק חייב להיות ספציפי על־מנת שלא יתלו בו מי שמבקשים להוציא מן הכנסת סיעות אחרות וח"כים אחרים, מן השמאל ומן המחנה היוני. עלינו לחוקק חוק אנטי־פשיסטי. אם כתוצאה מחקיקת החוק נוציא את רשימת כהנא מן הכנסת הנוכחית, הרי שאפשר לקיים כנסת בת 119 חברים. שכן חוק יסוד הכנסת קובע בסעיף 3: „הכנסת כהיבחרה תהיה בת מאה עשרים חבר". הכנסת כהיבחרה אכן היתה בת 120 חבר, אלא שעתה, אחרי שנבחרה, ניתן להוציא מתוכה מי שמתעתע בה ומתעתע בדמוקרטיה, ממכן את החברה הישראלית ומהווה פוטנציאל לאש גדולה אשר תכלה את כולנו.

כהנא חייב להיעלם מן הנוף הפרלמנטרי מהר ככל האפשר.

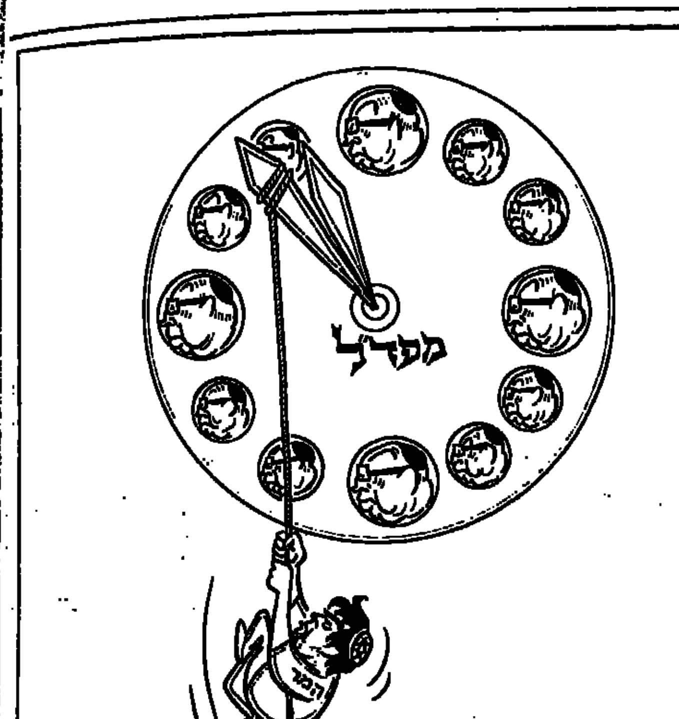

„צוותא" בפאריס

בחנוכת הבית החדש של מפ"ם בפאריס ציינו מנהיגים סוציאליסטים ומנהיגים יהודים כי „מפ"ם הצילה אנשי שמאל רבים מלהתייאש לגמרי מישראל"

מאת ארנון יפה, פאריס

בחנוכת בית מפ"ם החדש בפאריס כינו המשתתפים את פעילות מפ"ם בצרפת: „גשר הקשר בין יהודי השמאל ומפלגות שמאל בתפוצות לישראל". מנהיגים סוציאליסטים, אינטלקטואלים, סופרים מן השמאל ומנהיגים יהודים, שהשתתפו באירוע — חלקו שבחים לתפקיד ולייעוד הארגונים היהודיים של מפ"ם.

כמה מאות אישים נכחו במסיבה, מסניף השומר־הצעיר, „חוג ברנרד לאזאר" וחוג ידידי מפ"ם. הסניף עבר לבית חדש ברוסינט קלור, בלב הרובע היהודי בפאריס. הבית שופץ לאחר ששימש מחסן גרוטאות, והוכתר בשם „צוותא". קומת הקרקע חולקה למשרדים, מועדון ואולם, מרתף גדול מאכסן 130 חניכים של השומר־הצעיר. המעון יאפשר למפ"ם להרחיב את שדה פעילותה כאן, אחרי שכמעט גוועה בבית הישן המט ליפול. שליח מפ"ם אריה יפה אמר לנו, כי „הברירה היתה בין גוויעה והיעלמות מפ"ם מהקהילה הצרפתית לבין מעון אחר שיקנה אפשרות לצמוח ולחיות".

המעון הוכשר לפעילות רב־גונית: קן השומר־הצעיר, מועדון תרבות, אולם כינוסים, הצגות, בידור. אריה יפה חותר לפתוח כאן מעין חיקוי למועדוני „צוותא" בישראל, יש מקום לאירועי בידור, לתיאטרון ולימי עיון. השאיפה היא למשוך סטודנטים ואינ־טלקטואלים יהודים, כדי להפוך את המעון למרכז יהודי חדש של יהדות שמאלית ולהזרים דם חדש לאירגונים של מפ"ם. כבר עתה נפתחו לימודי עברית והיסטוריה יהודית לתלמידים יהודים ביום השבתון של בתי־הספר. שני שליחים שהם גם מורים נותנים שיעורים. הרחבת הפעילות מיועדת לקלוט יהודים המחפשים ערכים יהודיים ותרבות יהודית ציונית שאיננה תחת עול הדת. „צוותא" יציע מעין חיים קהילתיים יהודיים לא דתיים הדבקים בערכי השמאל עם הגשמה ציונית.

השקעה לטווח רחוק

ראש השליחים דן רודולף אמר לנו, כי הבית החדש יאפשר לקלוט יהודים מן השמאל המנותקים מן היהדות ומחפשים תוכן יהודי חדש. אלה אינם מוצאים מקומם בארגונים היהודיים המסורתיים. כל המרכזים היהודיים האחרים נשלטים פחות או יותר על־ידי חוגים דתיים. המעון מעניק אמצעי לענות על ביקוש שעולה ללא הרף ולהגביר את כוחה והשפעתה של מפ"ם בקהילה היהודית ובחוגים הפוליטיים הצרפתיים, אך השליחים מתאוננים, כי במפלגה בישראל כמעט לא מייחסים חשיבות לפעולתם פה; לא מבינים לשם מה משקיעים בפעולת התנועה בתפוצות, הרי התוצאות אינן ניכרות בעליה המונית. אך אין ספק שזו השקעה לטווח רחוק. זו שליחות חשובה מעל ומעבר לאינטרסים קטנוניים, דווקא היום עבודתה של מפ"ם פה חשובה שבעתיים, מול הנטיות ליהדות לפרישה כדת או נפילה לקיצוניות פוליטית משיחית, הגזענות של כהנא, אובדן סובלנות וקור רוח לזולת, התבהמות, חשדנות כלפי שלום — מציגה מפ"ם חזון יהודי ציוני של חרות הרוח, צדק חברתי, אידיאלוגיה, אהבה, פתיחות, וכיבוד זכויות העם הפלשתיני. מפ"ם פה זוכה להערכה בחוגים אינטלקטואליים ופוליטיים, דרכה מתבטאת בזיקתם לישראל. הפילוסוף המנוח ז'אן פול סארטר, שחזר עתה לאופנה הרוחנית, ראה עצמו כחבר מפ"ם. הקשרים ההדוקים עם אנשי רוח ומנהיגים פוליטיים בשמאל נמשכים, במעון החדש כבר ערכו ערב לזכרו של הפילוסוף היהודי ולדימיר ינקלביץ'. האולם היה מלא על גדותיו באינטלקטואלים צרפתים, פרופסורים וסטודנטים.

„דמות אחרת של ישראל"

מנהיגי שמאל ואנשי רוח צרפתים מרגישים חשיבות קשרים אלה. שגריר צרפת לשעבר ברומא, ההוגה הסוציאליסטי ז'יל מרטין, חלק שבחים לפעילות ולנוכחות של מפ"ם פה באומרו, כי „מפ"ם הצילה הרבה אנשי שמאל מלהתייאש לגמרי מישראל. אנו, שהיינו נגד מדיניות הממשלה, שמרנו על קשר עם ישראל דרך מפ"ם. היא הציגה דמות אחרת של מדינת ישראל והציונות". הוא ואחרים מתחו ביקורת על השמאל השולל רפלקסיבית את קיום ישראל. מרטין ציטט את אבי הסוציאליזם הציוני בר בורוכוב כדי להסביר את עליית הגזענות בצרפת. הוא אמר כי בורוכוב פיתח את התזה על רגשות לאומיים מושרשים בקרב מעמד הפועלים נגד המרכסיסטים שטענו כי הפרולטריון הוא על־לאומי. לדעתו, להפך מפתה שכבות עממיות שבשעת מצוקה מטפחות רגשות לאומניים. מנהיג סוציאליסטי אחר, פייר ג'ירוני, שהוא עתה נשיא המכון הערבי בפאריס, אמר כי מפ"ם מייצגת את הרצון לשלום ודו־קיום עם הפלשתינים. נשיא הליגה לזכויות האדם בצרפת, עורך־דין איב יפה, אמר, כי „חוג ברנרד לאזאר מאפשר לי להיות יהודי כפי שאני רוצה להיות, ולא יהודי כפי שאחרים רוצים שאהיה". כלומר, „לתמוך בישראל ולעזור לעם הפלשתיני להגשים זכות קיום". הוא קרא למאבק בגזענות הגוברת בצרפת כי כאשר „נוגעים לרע בערבי נוגעים גם בנו היהודים". בתחום זה מיועד תפקיד חשוב ליהודים מן השמאל.

חלק מן הערב הוקדש להבעת הערכה להנרי בולוואקו, ראש חוג ברנרד לאזאר ולהנהגה היהודית. בולוואקו מקדיש זה יותר משלושים שנה לניהול הארגונים של מפ"ם. הוכנה לו הפתעה — הקרנת סרט וידאו אשר בו שליחי מפ"ם בפאריס משבחים את פעולתו הברוכה.

החוגים של מפ"ם מתגבשים עתה לסיוע למפלגה הסוציאליסטית, בקהילה היהודית במערכת הבחירות. האירגונים מבטאים בדיון על יחסי הקהילה הציונות בישראל, הדגש הושם על חופש הביקורת היהודית על מדיניות ישראל, כערובה לקירוב והידוק הקשר בין התפוצות לבין ישראל.

חברה חדשה

מאת גדי יציב

פשרה טריטוריאלית או אין פשרה

למעשה יכול ליפול עלינו „הפתרון הפונקציונלי" בשטחים בלי שום התרעה, או – אם לדייק יותר – אנחנו עלולים ליפול על הפתרון הזה בלתי מוכנים ונבוכים. אולי לא הפתרון עצמו יבוא עלינו במפתיע – אלא הצעת הפתרון בלבד. יום אחד נמצא את הצעה על הסדר פונקציונלי מונחת על שולחננו כנושא עיקרי במשא־ומתן עם ירדן, כסיכוי יחידי לשלום, כאלטרנטיבה יחידה למלחמה. הרבה אנשים יתחילו לירות אז אינסטינקטיבית תגובות והצהרות וסיסמאות. אנחנו – מוטב שנהיה מוכנים כהלכה. הדבר חשוב במיוחד, משום שלהסדר הפונקציונלי יש גם השלכות חברתיות מרחיקות־לכת.

אשר עדיין לא ניתנה עליהן דעת הציבור בכלל, וגם לא דעתנו. פתרון פונקציונלי, צריך לזכור, קובע דפוסי־חברה מיוחדים במינם. נתייחס, לפיכך, לשלוש הצורות האפשריות של הסדר פונקציונלי, רק בקשר לעניין חברתי זה, ולא לשיקולים פוליטיים שונים.

כל „פתרון פונקציונאלי" בשטחים משמעותו: קיבוע ומיסוד מעמדם האזרחי הנמוך של ערביי יהודה ושומרון ■ אם נכונים דברי ראש הממשלה, כי „במגעים בינינו לבין ירדן לא עלתה כלל השאלה הטריטוריאלית", ניתן לקבוע כי במגעים אלה לא דובר כלל על פתרון של שלום

● חלוקת פונקציות

כאשר אומרים „פשרה פונקציונלית", מתכוונים על פי רוב לחלוקת פונקציות בין ירדן והפלשתינים מצד אחד, לבין ישראל מצד שני. חלוקת פונקציות לעולם איננה שיוויונית. כאשר מחלקים טריטוריה, מניחים כי טריטוריה אחת שקולה כנגד טריטוריה אחרת, או לפחות מניחים כי במשך הזמן ניתן יהיה להשוות את ערכן של שתי הטריטוריות.

לא כן לגבי חלוקת פונקציות. פונקציה אחת לעולם איננה שקולה לאחרת, ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר בפונקציות המסוימות, אשר אותן מועידים לחלוקה, בפועל ולמעשה, בהסדר הפונקציונלי הצפוי אצלנו.

אצלנו מדובר בהפרדת הפונקציה של הכוח להפעיל מרות (לבטחון פנים ו/או חוץ), אשר תשאר בידי ישראל, מן הפונקציות האחרות שיועברו לידי הפלשתינים או הירדנים. „הפעלת כוח" איננה עוד אחת מפונקציות רבות אחרות. זו הפונקציה האחת והיחידה המאפשרת את פעילותם התקינה של כל הסדרי הממשל האחרים. הסוציולוג מקס ובר אף הגדיר את „המדינה" כ„מונופול הלגיטימי להפעלת כוח" בגבולות המדינה הזאת. ולמעשה, הם הגבולות המוסכמים להפעלת הכוח שלה.

כל הסדר פונקציונלי מסוג זה ישאיר את השטחים בתוך תחום ריבונותה של ישראל, מכל בחינה מעשית שניתן להעלות על הדעת. במילים אחרות – יהיו שאר „הפונקציות" שיוענקו לערביי האזור אשר יהיו, השטח יהיה כלול בתחום זכות הפעלת הכוח שלנו, ולכן, מן הבחינה הקובעת הזאת, יהיו תושבי הגדה המערבית לחברי החברה הישראלית. החברה שלנו תתחלק איפוא לאזרחים הזכאים ליטול חלק בהפעלת הכוח ולכאלה המופקעים מן הזכות הזאת. וזוהי איפוא „פשרה" על המשך מצב הנחיתות של אוכלוסיית השטחים, אשר תשתלב גם להלכה, ולא רק למעשה, בחברה הישראלית.

● אוטונומיה

בקשר להסדר הפונקציונלי המוצע אצלנו, גם המושג הזה, „אוטונומיה", טעון הבהרה. צריך להבחין בין אוטונומיה משחררת לבין אוטונומיה מגבילה. האוטונומיה המ־שחררת מקרבת את מוקדי־הכוח לתחום הישג־ידו של האדם. למשל: אוטונומיה לבסקים בספרד מקרבת את מוקדי הכוח לחבל הבסקים, ומאפשרת להם לבטא במידה רבה יותר את ייחודם התרבותי. האוטונומיה הזאת איננה מפקיעה את הבסקים ממידת ההשפעה שהיתה שמורה להם, כמו לכל אזרחי ספרד, על בעלי המונופול הלגיטימי להפעלת הכוח, היושבים במדריד.

לא כן האוטונומיה המגבילה: אוטונומיה זו שוללת מבני האדם את זכותם להיות שותפים בתהליכי הפעלת הכוח הקובעים את גורלם. דוגמה לסוג זה של אוטונומיה הן מדינות־החסות („הבנטוסטנים") של השחורים בדרום־אפריקה. שם ניתנת לאזרחי האוטונומיה הזכות לנהל את חייהם עד לגבול שבו מוכנים לכך השליטים הלבנים של דרום־אפריקה.

אם אכן תקום אוטונומיה ביהודה ושומרון, היא תהיה קרובה יותר לדוגמה הדרום־אפריקנית מאשר לדגם הבא לידי ביטוי בחבל הבסקים.

● קונדומיניון

הקונדומיניון הירדני־ישראלי הוא המודל היחידי אשר אינו מבוסס בהכרח על בעלות ישראלית בלבדית על „פונקצית הכוח", ובמקום „חלוקת פונקציות" – יש בו „שיתוף פונקציונלי". לכאורה ניתן לתאר מצב עניינים, שבו היהודים ביהודה ובשומרון מצביעים לכנסת, הערבים מצביעים לפרלמנט הירדני, ושתי הרשויות המבצעות של מדינות אלה אחראיות לבטחון הפנימי והחיצוני של הגדה. קשה להאמין, ובעצם אין להעלות על הדעת כלל, ששיתוף־פעולה צבאי שיוויוני מעין זה יכול להתקיים בפועל ממש. גם הקונדומיניון המוכר לנו ביותר, זה של אנגליה ומצרים בסודן, התקיים למשך תקופה ארוכה למדי (מ־1899 עד 1956) רק מפני שהיה מבוסס על עליונות אנגלית מוחלטת וחד־משמעית. סביר יותר להניח, שבעזרת הכינוי „קונדומיניון" ינסו למכור לעמי האיזור פשרה כלשהי, שתהיה מופעלת על יסוד העקרון של חלוקת פונקציות או אוטונומיה מגבילה.

● החברה הפונקציונלית

מה פירוש כל הווריאציות הפונקציונליות הללו לגבי החברה הישראלית?

פירוש אחד: קיבוע ומיסוד מעמדם האזרחי הנחות של ערביי יהודה ושומרון כחלק מן החברה הישראלית. נכון הוא, שגם עד לביצוע פתרון זה אנחנו חיים ביחידה חברתית אחת עם יותר ממיליון תושבי השטחים, המופקעים מזכויות האזרח שלהם. אף־על־פי־כן – עד כה מוסכם על הכל כי המצב זמני, בלתי־רצוי, טעון תיקון ומועמד לפתרון. הסדר פונקציונלי כמעט בכל ואריאציה אפשרית, יעניק למצב זה גושפנקא נורמטיבית. נכון מאד כי באימוץ פתרון זה או אחר כרוכים גם שיקולים פוליטיים שונים שלא הוזכרו כאן – אבל נכון לא פחות הוא, שבטווח הארוך ובחשבון הסופי יקבעו השיקולים החברתיים את יציבותו של הפתרון, ולכן גם את המידה שניתן יהיה לצפות על יסודותיו שלום של ממש.

הענקת לגיטימיות להפקעת סקטור לאומי או אתני מן הזכות להשתתף בתהליכי הפעלת הכוח – איננה מוכרת לנו היום בשום סדר חברתי, פרט כמובן לזה הקיים בדרום־אפריקה. קשה להאמין שתושבי הגדה ואזרחי ישראל ישלימו עם סדר חברתי כזה למשך תקופה ארוכה. מסיבה זו, ניתן להניח, שהפשרה בינינו לבין הפלשתינים והירדנים לא תהיה „פונקציונלית": היא תהיה טריטוריאלית – או, חלילה, לא תהיה פשרה כלל. אם נכונים דבריו של ראש הממשלה, כי „במגעים בינינו לבין ירדן לא עלתה כלל השאלה הטריטוריאלית", אזי לדאבוננו, ניתן לקבוע כי במגעים בינינו לבין ירדן לא דובר כלל על פתרון של שלום.

מה נמצא במחקר

מתכון לשביתות

מה גורם לשביתות מרובות? מדוע בחברות מסויימות השביתות הן עניין שכיח ובאחרות הן נדירות? על שאלות אלו ביקש להשיב הסוציולוג הבריטי אריק בטסטון מנפילד קולג' באוקספורד, בריטניה.

בטסטון ליקט נתונים סטטיסטיים על שביתות שנערכו ב־18 ארצות משנת 1960 עד 1982. בעזרת ניתוח מורכב הוא איתר שתי מערכות של גורמים המסבירים לדעתו את שכיחות השביתות. מערכת גורמים ראשונה קשורה ל„מבנה היחסים התעשייתיים" (או „יחסי העבודה"). ככל שיותר אנשים משתייכים לאיגוד מקצועי כלשהו, אבל אין מונופול לאיגוד מקצועי אחד על כל המערכת התעשייתית — כן קטן יותר מספר השביתות.

מערכת גורמים שניה קשורה למצב השורר בחברה המקיפה את המפעל. מספר קטן יחסית של שביתות קשור להפרשיות־שכר קטנה בקרב השכירים, וגם לסיכויי קידום מהירים לדור הצעיר.

בטסטון קובע, שלא נמצא שום קשר בין הפרוצדורות של המשא־ומתן בין נציגי השכירים למעבידים לבין שכיחות השביתות. „קומוניקציה טובה יותר" בין אלה לאלה, הוא קובע, לא תעלה ולא תוריד.

על פי ממצאים אלה, אנחנו בישראל אמורים לחיות בארץ־של־שביתות: יש לנו מונופול של איגוד מקצועי אחד, הפרשיות שכר גדולה וסיכויי קידום קטנים ביחס לדור הצעיר.

Emopean Sociological Review, Vol. 1 European no. 1 Page 46, 1985

„לא ביקשתי מקירט לפרסם הצהרה גזענית"

זה לא נכון מה שאתם חושבים. בהחלט לא נכון שאני, או מישהו אחר מ„על המשמר", ביקש והפציר בשחקן הכדורגל הבינוני שלמה קירט, לפרסם את הצהרתו הגזענית על השחקנים הערבים בנבחרת ישראל, כאילו אך ורק לצורך הדגמה והמחשה של הטענות העיקריות שהובאו בשלושת השבועות האחרונים במדור זה, וכדי להוסיף להן תוקף.

שלמה קירט. כדורגלן אפור. חומר־גלם נהדר לחקר „התפתחות האישיות הגזענית"

נכון אמנם, שלפני שלושה שבועות כתבנו על הכדורגל והעלינו על נס את התפקיד החשוב שממלא זאהי אמר לי במאבק נגד הגזענים. נכון גם, שלפני שבועיים קבענו כי אין די בחוקי הכנסת כדי להקיא את הגזענים מארגונים שונים שאותם הם אומרים לייצג ואשר בהם הם עשויים למלא תפקיד כלשהו, וכי צריך שלכל ארגון תהיינה תקנות משלו למען טיפול שוטף בגזעניו לכשיווצר הצורך. בנוסף לכך נכון גם, שלפני שבוע, הבאנו תסריטים אפשריים להשתלטות, חלילה, של הכהניזם בארץ — ובנוסף לכל אלה נכון, שקירט זה בא עכשיו ונוטל חלק משכנע באחד התסריטים האפשריים האלה.

אף־על־פי־כן, חשוב לקבוע כי איש לא פנה אליו כדי שיעשה הצגה־תכלית לטובתנו. אני בכלל לא מכיר אותו, הוא לא מכיר אותי, אין בינינו שום היכרות — ומן הסתם גם לא תהיה. (כאן מתפרצת לי בסוגריים הערה בלתי־רלוואנטית לגמרי: מי זה בכלל הקירט הזה שהוא מעיז לחרוץ לשון על שני שחקנים מבריקים כמו ג'ימי טורק וזאהי ארמלי. בסך־

הכל, לידיעתכם, זהו שחקן עלוב, שמשחק באפורות שבקבוצות הליגה, בדימדומי הקאריירה הבינונית־מינוס שלו, שלא יודע לבעוט ברגל שמאל, ושמשאיר תמיד פרצות באגף שעליו הוא מופקד כהגנה. זה בדיוק השחקן שעליו אמר פרנק ארוק, מאמן נבחרת אוסטרליה, בראיון שנתן בשבוע שעבר: „החלטתי לטמטם את הישראלים ולשגע אותם, אז לקחתי שחקן אפור כמו קירט ואמרתי עליו שהוא מפחיד אותי". איזה חומר־גלם נהדר לפסיכולוג, שיחקור את „התפתחות האישיות הגזענית"!)

מעבר לכל זה — העניין רציני ביותר. בייחוד העניין. רציני, לידוע לכל, בקרב תלמידי בתי הספר העל־יסודיים, חשוב מאוד שיש לנו, לאושרנו, נשיא מדינה, וביחוד יו"ר הכנסת, שעומדים כשומרי־סף ומונעים מכהנא לפסוע אל מעבר למפתן הלגיטימיות. חבל מאוד, ועצוב מאוד, שאי־אפשר לומר כדברים האלה על שר החינוך. אין לנו שר־חינוך הפועל ובמצע דברים כפי שמתחייב ממה שלפתח גם הוא ידוע. אנחנו לא נניח לעניין התפשטות הגזענות במדור זה, וגם נפרסם בעתיד קרוב את מה שנעשה, ואת מה שלא נעשה בתחום זה במערכת החינוך. בשלב זה אפשר רק לציין, שמקרה קירט לא היה תקרית. בתי הספר שלנו מגדלים ומטפחים. ממש ברגע זה, קירטים רבים נוספים — ושום דבר בעל־משמעות לא קרה עדיין, ולא קורה, כדי למנוע זאת.

התסביך של קרייסקי

תסביך הזהות היהודית ממנו סובל ברונו קרייסקי, לשעבר קנצלר אוסטריה, מביא להתפרצויותיו המגוחכות נגד מדינת ישראל (הראיון לירחון האוסטרי „בסטה"). אני מציע לקרייסקי לטפל קודם כל בבעיות העם האוסטרי — בפשעיו נגד האנושות בתקופת מלחה"ע השנייה, שהתבטאו בשיתוף פעולה מלא וחופשי עם היטלר ברצח אזרחים חסרי מגן ממוצא יהודי ושדידת רכושם, ובגזענות המושרשת כלפי יהודים ופועלים זרים (תורכים, צפון־אפריקנים וכו') המתגוררים באוסטריה. סקר שנערך באחרונה ע"י אוניברסיטת וינה גילה, ש־85% מהעם האוסטרי הם בעלי דעות אנטישמיות.

קרייסקי היהודי מבזה את עצמו בעיני האוסטרים בהתקפותיו על העם היהודי ומדינת ישראל, ומחזק אצלם עוד יותר את הדימוי האנטישמי של היהודי חסר הכבוד העצמי.

מיכאל תבור, חיפה

יום נגד גזענות

יפה עשתה תחנת גלי צה"ל ששידרה יום נגד הגזענות. אולם על קצין חינוך ראשי לדעת, כי אי־אפשר לחנך לדמוקרטיה ולסובלנות כשבתוך צה"ל מרצה עו"ד אליקים העצני, מראשי „גוש אמונים" וראש „קואליציית נירנברג" בקרית־ארבע.

נפתלי דדיש, אור יהודה

כוס המרורים של עולי אתיופיה

כנראה שכוס הסבל והמרורים של עולי אתיופיה עוד לא מלאה. שביתה במשך שלושה שבועות ולינה תחת כיפת השמים של תינוקות וזקנים תשושים והמומים. ניתן היה לצפות שעם חתימת ההסכם עם הרבנות הראשית, בהתערבותו האישית של ראש הממשלה פרס, נסתיימה הפרשה הבאושה הזאת. המבצע הכביר של הבאת עולי אתיופיה לישראל, שעלה מיליוני דולרים ומאמצים מרובים יירשם בהיסטוריה של עם ישראל באותיות זהב. במקום לערוך להם קבלת פנים וחגיגות המוניות, ולתת להם תחושה שהגיעו לבית חם ומקלט בטוח ששמה מדינת ישראל, מתעללים בהם ללא כל צורך והגיון. וכבר היו תוצאות שליליות: הזוג אילן דמוזי ורחל דניאל מנתניה עמדו להינשא במרכז הנוער של הסוכנות היהודית בנורדיה. השולחנות היו ערוכים, הכלה בשמלה לבנה, 190 אורחים עם מתנות ביד, אך החתונה בוטלה ברגע האחרון — משום שהרב דוד שלוש מנתניה, שעמד להשיא את הזוג חזר בו מכוונתו, בגלל סירובו של החתן לעבור טבילה לפני הנישואין. החתן היה המום והכלה איימה בהתאבדות.

אולי מקרה חריג זה יזעזע את היישוב כולו, ידליק אור אדום, ויאפשר ל־160 זוגות צעירים מאתיופיה, המחכים בתור, להינשא.

אבא בוטבינק, רמת־אביב

עידוד להורים

כרצוני לציין את רגישותו של אריה לוי, מנהל אגף התרבות בעיריית חולון, למצב הסבוך והמתוח בו אנו חיים היום ועל כך שיחד עם מירי גלעד נתן אפשרות להורים ולבודדים לקבל עזרה ועידוד בבית יד לבנים בחולון ובמקומות אחרים.

בזמנים של לחצים פוליטיים, ביטחוניים, כלכליים וחברתיים אנו זקוקים ליותר חוזק נפשי והרמוניה בבית כדי להתגבר על הקשיים. ודווקא בזמנים כאלה, בשל היותנו בני אדם, אנו מתפקדים ברמה פחות יעילה מבחינה נפשית.

הודות לעבודתה של מירי גלעד, הנעשית ברמה גבוהה, אנחנו ההורים, תלמידים ואנשים בוגרים רכשנו ביטחון עצמי, חיזקנו את הדימוי העצמי שלנו והתפתחנו אישית. להרבה מאלה שאני מכירה מתוך החוג, התיפקוד בבית ובחברה השתנה לחלוטין לטובה. אנו למדנו את החשיבות של שיתוף פעולה בין מורים, הורים וילדים. מורות שהיו בחוג למדו לראות את תלמידיהן כאנשים חיוביים ולא כציונים שליליים. הורים למדו כיצד ללמד את ילדיהם לתת ולא רק לקבל ורובנו למדנו ליהנות מילדינו ולא לראותם כעול. הילדים בבית למדו לקבל אחריות בשמחה ולבאות את שיתוף הפעולה כאמצעי המוביל להתפתחות בוגרת ולסיפוק אישי. אנחנו למדנו פחות לבקר ויותר לעודד, להקשיב הקשבה פעילה ולקבל את עצמנו כמות שאנחנו, למרות שיש לפעמים נפילות. הכלים שקיבלתי עוזרים לי לחזור למסלול הנכון.

אני מקווה שפעילותה ודרך עבודתה של מירי גלעד תתרחב ותשפיע על מעגלים רחבים יותר במדינה ע"י תמיכה ועזרה מהורים להורים שזה ביסוד עבודתה.

שרית לוי, חולון

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

אלימות לא רצינית

מאת נפתלי עירוני

„שוליים קשים" – טכס פרוע

מימין: דרור קרן, דני רוט, שלום שמואלוב, דור צווינגבוים, רפי אדיר וארז שפריר

„שוליים קשים" מאת: נייגל ויליאמס; תרגום: עירן בניאל; בימוי: איציק וינגרטן; תפאורה: אלי סיני; תלבושות: גילה לחמן; תנועה: פטר רוטו; תאורה: יחיאל אורגל; מוסיקה ועריכה מוסיקאלית: יוסי ימפל. בתיאטרון העירוני חיפה — במה 2, המרכז התיאטרוני ואדי סאליב.

במבט ראשון, המחזה של נייגל ויליאמס מטפל בנושא חברתי קריטי — בעיות הנוער הנדחף לשולי החברה. תלמידי תיכון בעייתיים נשארים מבודדים בכיתה עלובה, מבודדים כי לא נמצא מורה שיהיה מוכן ללמד אותם. כל המורים שניסו במשך הזמן להתמודד עמם נכשלו, לא יכלו להחזיק מעמד בפני העלבונות והאלימות מצד הצעירים כלפיהם. המחזה מתאר את היחסים שנוצרו בין התלמידים, אשר במצבם המשונה דומים למעין רובינסונים באי של אי־הבנה, בוז ורתיעה מצד המורים. כדי להשליט סדר חדש ולהמשיך בחיי בית־הספר ממציא השליט של הקבוצה, כסאח, משחק שיש בו גם תוכן ומשמעות — הוא מכריח את חבריו למלא לסירוגין את תפקידו של המורה. כל אחד מוכרח להעביר שיעור, לספר וללמד דברים שמונחים בהכרתו האישית, דברים אשר אמורים לשכנע את ה„תלמידים" כי הם מצפים לתורה אמיתית, לתורה אשר המורים המוסמכים אינם מסוגלים לספקה. השיעורים המאולתרים האלה אומללים מפני שדווקא חסרי התורה, מחפשי התוכן שבחיים נאלצים להעביר מסר שאיננו קיים. הסיטואציה המגוחכת הזאת יוצרת מתח דרמאטי המתבטא בכך, שהמאזינים למורה אינם מקבלים את האלתורים שלו וממהרים להפעיל ביקורת נגדו. אבל הביקורת איננה ביקורת אמיתית, המתנגדים אינם מתכוונים לנהל ויכוח רציני, כי כולם מודעים לכך שאין בעצם על מה לדבר.

הסיפורים האישיים, המעבירים פרטים על מצוקת המשפחות ועל כל הכשלונות שבחיי הדמויות, אינם מהווים רקע רלוואנטי לעלילה. ברור לחלוטין שהמחזה מדגיש את ההיבט הכללי, הקושר אותו יותר לתיאטרון האבסורד מאשר לתיאטרון הפוליטי, החברתי עם רקע חינוכי. במקום להתעמק בניתוח פסיכולוגי או בהשלכה החברתית, המחזה מוביל את התנועה בקצה רוק אלים ואבסורדי, חסר משמעות ריאלית. הדמויות משתתפות בטקס הפרוע בהורהות מלאה, בהרגשת הצורך של הפורקן המשחרר מבעיות החיים. והתנהגות של „רוק־פאנק" יש בה מוסכמות וסגנון ספציפי. כל מי שמכיר את כללי המשחק מוצא את עצמו פטור מתגובה הולמת ומתחמק מהתחייבויותיו. אפילו האלימות האמיתית, אשר משלמת את מחירה בדם, איננה רצינית עד הסוף. היא מתבטאת בגבולות מסוימים, לצורך המשחק הכללי.

התרגום של עירן בניאל ניצל את הסלאנג העברי ברוח המקור. בסלאנגים מסוג זה קיים מעין מכנה משותף בינלאומי, המאפשר תרגום מובן ומתאים, כי רוב המילים הן בתחום הפופולארי של הקללות, בייחוד על רקע מיני. במקרה זה הטקסט מקל את הביטוי על השחקנים, המדברים באופן טבעי ומשכנע. הבימוי של איציק וינגרטן בנה תפישה וביצוע סביב המשמעות העמוקה של המחזה. הסממנים החיצוניים הריאליסטיים לא הפריעו כלל לאווירה של אבסורד, אשר תרמה רבות גם להבנת הסיבתיות החברתית. היו סצינות אשר הזכירו את ה„שיעור" ואת „הכיסאות" של יונסקו. הסצינה של הכנת הפודינג, אשר איפשרה ביצוע מצויין לאוריון (דור צוינגבוים). התנועה (פטר רוטו) והעריכה המוסיקאלית (יוסי ימפל) יצרו מקצב אחיד ומיוחד, אשר ליכד את הצוות של השחקנים בגוף מונוליטי, כמו להקת מחול. לא היה קשה להבין את מניעים השחקנים מציפייה בתנועה בלבד. קהל הצופים הצעירים הגיב למקצב זה דווקא בגלל הביטוי האמיתי שבתוכו. הנוכחות הבימתית של כסאח (שלום שמואלוב) חזקה ומגוונת. אפשר היה לחוש בחוסר־הבטחון של השליט הכמעט בלתי מעורר. נוכחות מעניינת של חטיף (רפי אדיר), למעט המונולוג עם „הופעה" תיאטרלית מופרזת. דרור קרן, דני רוט, ארז שפריר עיצבו כל אחד דמות מיוחדת במינה.

לקראת הסוף ההצגה איבדה מכוחה האלימות לא שיכנעה ונראתה מלאכותית.

קולנוע

סכין מתחת לפיג'מה

מאת יעל ישראל

„הכבוד של פריצי" – נאמנות למאפיה קודמת לאהבה. בתמונה: ג'ק ניקולסון ואנג'ליקה יוסטון

ג'ון יוסטון הוותיק, בימאי המערבונים הקלאסיים, דוהר בסרט חדש, והוא בשלהי שנות השבעים לחייו. במקביל לבמאי מערבונים גדול אחר, ג'ון פורד, עושה יוסטון מערבונים החל משנות הארבעים. ב־41 עשה את „הנץ ממאלטה", שפירסם אותו ומאז את „האיש שרצה להיות מלך", „האוצר מסיירה מדרה", „האיש מקינטוש", „מותו של השופט רוי בין" ורבים אחרים. יוסטון, כמו פורד, הפך לאגדה בחייו, במאי גדול, עיקש וגא, מודל הבמאים הענקים שהולכים לעולמם בזה אחר זה. עכשיו, לאחר מותו של אורסון וולס, יוסטון הוא אחד האחרונים שנותרו בהוליווד.

סרטו האחרון, „הכבוד של פריצי", הוא פארסה שחורה, סיפור רומאנטי שהופך לגרוטסקי, מהתלה טראגי־קומית כשהגבולות ביניהם דקים. בשנים האחרונות מתגורר הבמאי הקשיש בפורטה־וירטה, רחוק מהוליווד, ומבלה בקריאה. הוא קרא את הספר „הכבוד של פריצי" של סופר אמריקני ותיק ואהב עליו, ריצארד קונדון, והחליט להסריטו בשיתוף עם המפיק הקבוע שלו, ג'ון פורמן. „הגרוטסקה של הספר מצאה חן בעיני כולנו" — אמרה התסריטאית, ג'נט ראש.

יוסטון הקיף את עצמו בידידים בסרט זה. השחקן הראשי שלו הוא ידידו הטוב ג'ק ניקולסון (זוכה אוסקר „קן הקוקיה"), שהיה גם במשך שנים רבות חבר־לחיים של בתו של יוסטון, אנג'ליקה, שגם היא משתתפת בסרט בתפקיד אקס־אהובתו של ניקולסון. אגב, יוסטון וניקולסון הופיעו בנוסח דומה בסרטו של פולנסקי „צ'יינה טאון", שם שיחק יוסטון איל־נפט עשיר וניקולסון כחבר של בתו, אותה גילמה פיי דנוואי.

הסרט עוסק בתבנית הקלאסית של משפחת מאפיה סיצילאנית נוסח „הסנדק". המדובר במשפחת פריצי העליצת, ובמשפחת פראנצה שמשמשים שכירי־חרב שלהם. בראש משפחת פריצי עומד דון קארארו הזקן, (גירסה מבודחת על ה„סנדק" מרלון בראנדו), אותו מגלם שחקן נפלא וקשיש, ויליאם הייקי. הדון שלו הוא דון אכזר ואקסצנטרי. אך יש לו שיניים רקובות והוא נראה כבדיחה מוצלחת.

ג'ק ניקולסון הוא צ'רלי פארטנגה, רוצח שכיר של סינדיקט דון־פריצי. גם צ'רלי הוא פרודיה מזורה, לסטריאוטיפים הקולנועיים של הרוצח השכיר. סוג של אנטי־גיבור קלאסי. ניקולסון מגלם את צ'רלי בוירטואוזיות. צ'רלי שלו הוא איש כבד בגיל העמידה, ספק גרתן ציני עם מבטא דרומי, ספק שמרן תמים ופאתטי שמתאהב באיירין ווקר, יפהפיה מיסתורית שהוא פוגש בחתונה משפחתית (קטלין טרנר מ„כתום תנוף"). באיחור־מה מגלה הרווק המזדקן שאהבתו היא המקבילה הנשית שלו, גם היא רוצחת שכירה, שעובדת כפרי־לאנס עבור מעבידיו.

תחילה נפגעת גאוותו הגברית, אך במהרה השניים „עובדים" בצוותא כמו בוני וקלייד. אך האוהבים מסתבכים בתככים האפלים של המאפיה: פריצי הבן, שאינו יודע שהשניים נשואים, שוכר את איירין כדי להרוג את צ'רלי, כי בתו מיירוז האשימה את צ'רלי ארוסה לשעבר בחילול כבודה; צ'רלי נשלח על־ידי דון פריצי לקחת את הכסף שגנבה איירין — ובך נתונים השניים בין הפטיש לסדן: נאמנות לאוהבם או נאמנות לסינדיקט.

המפיק פורמן אמר כי הרעיון היה להראות שגם רוצחים מתאהבים, שרצח זה מקצוע ואחרי העבודה הם הולכים הביתה ומתנהגים כמו כולם. אף שברור בסרט כי האוהבים יהרגו איש את אהובתו, בסצינת הסיום נוסח „צ'יינה טאון" של פולנסקי הולכים האוהבים למיטה, הוא מחכה לה עם סכין מתחת לפיג'מה, והיא מסתירה אקדח מתחת לכותונת־לילה סקסית שלגופה.

כמפר־שלדבר גם האהבה לא עוזרת להם: צ'רלי רוצח את אהובתו כדי להישאר נאמן למאפיה, לקודים הנוקשים של המסורת הסיציליאנית, ולמשפחה האיטלקית המורחבת.

„הכבוד של פריצי" עשוי בהקצנה ובקריצה על־פי התבנית הקלאסית של הסרטים הרומאנטיים הגדולים של שנות הארבעים. למשל, כל פעם שאיירין נוסעת לאהובה בניו־יורק, או כשצ'רלי נוסע אליה ללוס־אנג'לס, רואים מטוס הנוסע פעם לצד ימין של הפריים, ופעם לצד שמאל — תחבולה משעשעת שהיתה נהוגה בסרטים הישנים של הוליווד. גם הסתכלות על עולם הפשע המאורגן היא דרך מראה מעוותת או זכוכית כהה, וכבר נאמר על הסרט שהוא עשוי כמו לו נפגש ריימון צ'נדלר עם ברטולד ברכט. את הסרט צילם אנדז'יי ברטקוויאק („תנאים של חיבה", „פסק דין") באתרי צילום מקוריים בניו־יורק סיטי.

בידור

נקנה ארצנו, ארץ מולדת

העוזרת הפיליפינית, חגיגת האבטלה, המשבר הכלכלי וחזרה בתשובה, כל אלה ב„כחול לבן בצבעים" — רביו בידור אקטואלי פרי־עטו של דן אלמגור

מאת אילן שיינפלד

לא „נבנה ארצנו ארץ מולדת", שרים החלוצים החדשים של ארץ־ישראל השבעה, ברביו הבידור האקטואלי החדש „כחול־לבן בצבעים" מפרי עטו של דן אלמגור, בבימויו של צדי צרפתי ובהפקתם של יוסי פלג ואמי אהרון, אלא „נקנה ארץ מולדת". וליתר דיוק — „בבנימינה נקנה חרסינה, ברסיה נקנה שטיח, בג'מאייקה נקנה פורמאייקה". המשפחה הישראלית הממוצעת, על האבא הקשוח (משה בקר), האם (דינה גולן), והילדים — ששי קשת, מיקי קם, מאיר סויסה, חני נחמיאס ואסנת וישינסקי, מוצגת כאן ב„שמחת בית השואבה" שלה — מסע קניות עם הילדים.

בסוף ההצגה שר תלמיד חדש את השיר „אני חדש בארץ": אני חדש בארץ/ זאת הפה מיר/ באתי מחבש".

מחציתו השנייה של המופע עוסקת, במה שבין חוזרה והחוזרה בתשובה לבין התנחלויות הרמה בשטחים הכבושים. יש פעמים, בהם הנגיעה בנושא החוזרה בתשובה היא קשה, כמעט כואבת. כך, למשל, כשדינה שרה אמו של חוזר בתשובה: „חיים שלי פעמיים/ אבל בשבילי הוא קצת מת". אך כיאה למופע מסוג זה הנגיעה איננה נוגעת בדרגה כזו של עצב, ומיד היא שבה למגע המשעשע והציני. לפרקים כך קשה המתנחלים, המוצגים כקבוצת שחקנים מחוסרי עבודה, שהתגייסו להיאחזות ההתנחלויות, השרה — „היום מול יריחו/ מחר מול בית שאן/ זהו תיאטרון הקרוואן" ובך קבוצת המחזירים בתשובה, הפונים אל הקהל ושרים לו — בוא אלינו לרח/ התלמוד הבטוח/ תעשה פה שבת/ ותרגיש מאושר ובטוח".

„כחול לבן בצבעים" – איפה הן העצמות החן? בתמונה (מימין) אסנת וישנסקי, חני נחמיאס, דינה גולן ומיקי קם

לא רק לחווי הבורגני הרשן נטפלת הצגה חביבה ועוקצנית זו. נמצא גם את בת העשירון העליון (אסנת וישינסקי), השואלת את ידידתה בטלפון, „איך זה סטונג'ה עם מיליסינית", בעוד שנפתלי האינסטלטור ממתין לה באמבטיה, לשם ביצוע תיקונים, ולא בצנרת. נמצא גם את ילדת השכונות בחולת־העין, השרה על בת סביון, לפי השיר „אתמול בחמש אחר־הצהריים" כי היא „לא סובלת ילדי שכונות בגן".

ובין העשירים לעניים לא נפקד גם מקומה של העבודה, כערך. איך עונה ששי קשת — „מה תרצה לעשות כשתגדל — להיות מובטל" ואם אין די בחגיגת האבטלה כערך חדש, הרי נמצא כאן על הבמה גם זוג יורדים, קיבוצניקים, ששבו לאחר שנים למשק רק כדי לגלות שכעת הגיעה שעתו של כנם להסתלק. הם עומדים על הבמה, ושרים, לפי לחניו של אלדד שרים: „שנים הרגשנו כמו בוגדים/ על שעזבנו את הקיבוץ.../ אולי נחזור, אולי.../ ת'ביקורים בארץ לא כל־כך אהבנו/ המבט המאשים בכל פינה".

אם כדי להאיר את עניין הירידה מזווית שונה, ואם משום שזה הציר העיקרי עליו נסובים חיינו, כאן, בארץ־ישראל הנקנית והמסוכסכת, נמצא אזכורים רבים של המשבר הכלכלי. אחד המשעשעים שבהם — פגישת כלבים, תחת עץ בגן, כשכולם מייבבים, מלאי טרוניה, משום שהם רעבים: „כשאחד מאיתנו נפגש עם חבר, הוא מריח. יבש, מסתבר. יש משבר. יש משבר".

לאחר־מכן פוצח כל כלב בתורו בשיר מולדת, המתורגם לכלבית משֻׁעֶרֶת. כך „היו לילות, אני אותם זוכרת, תפרו לי סוודר משמיכה חמה/ אבל היום אומרת לי הגברת/ — תצאי החוצה, עירומה", או „היו ימים חבר, שלא היה משבר/ היו זמנים, ולזיכרם נרים פה רגל", ולבסוף — „אז איפה, איפה הן/ העצמות החן/ עם כל הריח, כל המוח,/ למה כבר לא רואים אותן?"

ואולם, המחזאי והצוות מקפידים, מעצם טבעו של המופע, שלא להותיר אותנו זמן רב מדי במצב של „חיי כלב". לפתות לא על הבמה, חיש קל אנו עוברים לצפות במורה המקיימת הצגה בנושא „אהבת ישראל" של תלמידיה, לפני מפקח ממשרד החינוך. המורה, אשכנזיה, מתיזה הערות בזעניות איומות לעבר תלמידיה, שכל אחד מהם הוא עולה חדש מארץ אחרת: „שעון מה זאת הפיג'מה הזאת? ביקשתי לבוא עם חולצות לבנות. אנחנו לא בבגדר". או — „העליות הראשונות עלו מן המורה... מורת „אירופה", לנער הרוסי היא קוראת „יהדות הדממה" ועל הגרוזינים היא אומרת, כי הם „עם אחד... שתי והב"".

איני בטוח אם דווקא בישיבת חוזרי בתשובה אפשר להרגיש בטוח. ודאי שבאולם נחמני, עם צוות ההפקה הזאת, אפשר ואפשר. ובסופו של דבר, ביוצאך מ„נחמני" אל תל־אביב, בערב זה של סתיו, אתה מגלה, כי אחרי ככלות הכל, הדברים אינם נוראים כל־כך. אם עוד אפשר, חברים, גם קצת להתבדח.

מחול

שבחים ללהקת המחול הקיבוצית בארה"ב

להקת המחול הקיבוצית חזרה בימים אלה מסיור בן חמישה שבועות בארה"ב, כשהיא מלווה בביקורות טובות של העיתונות המקומית.

הלהקה הופיעה בניו־יורק, במרכז ארה"ב ובחוף המערבי.

ב„ניו יורק טיימס" כתב ג'אק אנדרסון: „בהנהייתה של יהודית ארנון פיתחו הרקדנים סגנון חם, נלהב ורב חבטה. הרקדנים אינם מתמסרים להצגת־ראווה אישית, ויחד עם זאת ניכרים בכל רקדן ורקדנית על הבמה ביטחון עצמי, אמון והתמסרות טוטאלית.

היצירה „המוות בא אל סוס העץ מיכאל" (כוריאוגרפיה של רמי באר) היתה מרתקת הודות לשני הרקדנים הראשיים. זכרי רגן היה מרשים בתפקיד של המוות ורונה כהן בתפקיד העלם רקד בצירוף כה מרהיב של עליזות ולהט רגשות, שהפך את הרכיבה על סוס הנדנדה לטירוף ולשעשוע ואת הסוס לכלי קודש ולצעצוע גם יחד".

„הקאתדרלה השקועה", מחול שנראה על במותינו מספר פעמים ובביצוע להקות שונות, נראה טרי ורענן במיוחד בביצועם של גיגה גמבו, סיון כהן, מייק לוין וזכרי רגן.

„מספר איכויות עזרו להעניק ל„צורות" (יעקב שריר) אישיות תיאטרלית משל עצמה. הרקדנים היו כפסלים אשר התעוררו לחיים בדרך קסם. השלווה וכמעט ההיסוס והקצב האיטי נתנו למחול זה תנועה הנראית כמעט נצחית. רקדני הלהקה הקיבוצית אשר הפגינו היוניות כה נמרצת ביצירות אחרות, הוכיחו כאן שהם גם מסוגלים להיות שלווים".

נשות חיל באמונה

קורס לתפירה במרכז קהילתי קרית־גת

פגישת היכרות עם ראשי „אמונה" — תנועת האשה הדתית לאומית. אווירה נעימה, תרבותית, שקטה. גישה של הערבה הדדית, כאילו איננו בעיצומה של מלחמת תרבות, כאילו אין מתחים בין הציבור הדתי והחילוני.

הגברת מרים יחיאלי מנחה את הפגישה. מציגה את הנוכחות, מזכירה את טובה מהדראי, שבמשך 50 שנה, ללא עוררין, עמדה בראשות התנועה. הגברת שרה שטרן־קטן, יו"ר אמונה, מספרת על המטרות, האידיאולוגיה, המעורבות הציבורית; הגברת עדה קרל, סגנית יו"ר — מפרטת את הפעולות בשטח; הגברת יהודית פולק, גזברית התנועה, מתנה את הצרות התקציביות, המשותפות לכל הארגונים הוולונטאריים. העיתונאיות מציגות בנימוס כמה שאלות פרובוקטיביות.

הידעת — מספר דף מידע — שלאמונה 70,000 חברות, הפועלות ב־100 סניפים? שהיא מפעילה 150 גני ילדים ומעונות יום, 4 מוסדות פנימייתיים, 5 בתי־ספר תיכוניים, מכללה על־תיכונית בירושלים שהיא מקיימת למעלה ממאה חוגי לימוד לתנ"ך ומחשבת ישראל, עורכת ימי־עיון וסמינרים, חוגי הורים, קורסים למעורבות קהילתית, מפעילה מרכזי תהל"ה (לימוד למבוגרים) וקייטנות לאמהות ברוכות ילדים? הידעת?

שרה שטרן־קטן, חברת־כנסת לשעבר, עובדת סוציאלית ומחנכת, חברת קיבוץ יבנה, מספרת על המטרה של התנועה: לתרום למדינה, לחברה, שתהיה מבוססת על ערכי יהדות ומסורת יהודית, לפעול לפי צרכי השעה, להדריך את האשה לראות את עצמה כשווה בחברה, כתורמת לחברה... „אמונה" היא תנועה ציונית. מודגש. היא כואבת את התופעה של החזרה בתשובה אל היהדות האנטי־ציונית ואנטי יצרנית; היא בוחנת ובודקת את נושא האשה בהלכה — הוקמה ועדה של חברות משפטניות ועובדות סיעוד, לחיפוש דרכים להקל על האשה בדיני אישות; היא מחפשת דרך להידברות עם הציבור החילוני, מפגינה ומתפללת למען עלייה מברה"מ; מתנגדת בחריפות לנישואי־תערובת. אבל גם לפגישות בין ילדים יהודים וערבים („מערכת החינוך חייבת להשקיע לפני כן הרבה בגיבוש תהליך חברתי של ילדינו...") ומקווה לפתור את בעיית האתיופים בדרכי נועם, שכנוע ועזרה...

עדה קרל, שהיא גם מזכירת סניף פתח־תקווה, מספרת מעט על העבודה הרבה הנעשית בשטח, בין היתר כדי לעודד נשים לצאת לעבודה מחוץ לבית (או להתפרנס מעבודות בית), לפעול בקהילה, לתרום... זאת מלת מפתח. הגזברית יהודית פולק שהיא גם יו"ר סניף רמת־גן מגלה שהתקציב הבא של התנועה עומד על 30 מיליארד שקל, כולל 6 מיליארד לכיסוי הגרעון, במונחים דולריים: תקציב של 20 מיליון, גירעון של 4 מיליון דולר.

העיתונאיות שואלות: מה דעתכן על ביגאמיה, ולמה אין חברת־כנסת מטעם מפד"ל, ואיך משלימות נשות „אמונה" עם הקיפוח של האשה במוסדות רבניים, ועל אתיופים.

מנהיגות „אמונה" משיבות. סחור־סחור, כפירוט, עם סיפורים וקוריוזים, עם הסבר והערה. אמנם שרה שטרן־קטן מרגישה בתוקף שהיא שלמה עם עצמה, אבל איכשהו מתעורר הרושם שנשים אלה — חכמות, אינטליגנטיות, ישרות ואיכפתיות, מתפתלות בין נאמנותן להלכה ולנציגיה הרשמיים לבין שאיפה אנושית לצדק.

(צב"ש)

קצת רצון טוב — והתור יקטן

כל ביקור במרפאת קופת־חולים מלווה ברגשות מעורבים. אנחנו יודעים שאין תחליף למוסד זה, המעניק, אפילו בזמנים הקשים ביותר, לכל חולה את מירב תשומת־הלב וטיפול רפואי, אך איננו מתעלמים מתורים, מאיחורים של רופאים, מהפסקות התה, מטלטולים בין רופא המשפחה והרופא המקצועי, והקשה מכלן: בית המרקחת.

כמעט כל חולה מקבל מהרופא מירשם לתרופות ועל כל מירשם מצוין כמה „יחידות תשלום" יש לשלם בתמורה. החולה ניגש לקופה, ועומד בתור, משלם את מחיר התרופה, ניגש לבית המרקחת כדי להתייצב בסוף של תור שאין לו סוף, מקומות ישיבה מעטים, החדר צפוף, אין אוויר. החולים נושמים זה בפרצופו של זה, ויש ביניהם האלה שאסור היה להם לצאת מהמיטה, אבל הם נאלצו לבוא למרפאה כי אין ביקורי בית. תמיד היו תורים לרפואות — אבל לא עד כדי כך.

הבעיה, מסתבר, היא של החולים הכרוניים אשר עד לפני זמן קצר קיבלו את מנות התרופה שלהם פעם בחודש. בגלל חוסר תקציב מחלקים עתה את התרופות רק לחמישה ימים והחולים — בדרך־כלל קשישים — באים בהמוניהם לבית המרקחת לחדש את המלאי. אילו הקציבו לחולים הכרוניים זמן מסוים, למשל בין השעות 16.00—12.00 אחר־הצהריים, יכלו למנוע מכלל החולים בזבוז זמן, עצבנות וסבל מיותר.

זאת, ועוד: ברוב בתי המרקחת של קופת החולים מציינים איזה תרופות אינן ברשותם, ולא פעם שולחים את החולה בחזרה לרופא כדי שירשום תרופה חלופית. והלא אפשר להודיע כל בוקר לכל הרופאים על מצב המלאי של התרופות כדי שידעו מה לרשום ומה לא? רוב הרופאים גם אינם יודעים את מחיר התרופות וחולים רבים חוזרים אחרי עמידה ארוכה בתור לרוקח, אל הקופה להסדיר תשלום נוסף. הרי את הסבל של עמידה נוספת בתור אפשר למנוע עם קצת רצון טוב וקצת שיתוף פעולה בין הרופא והרוקח. החולה יהיה אסיר תודה לשניהם והאווירה במרפאות תהיה טובה יותר.

חיה יוסף

זה מה שיש

יריד לחולי סוכרת

יריד לחולי סוכרת ייערך ביום ד' (27.11.85) בבית ציוני אמריקה בתל־אביב. ביריד ישתתפו חברות רבות המייצרות (או מייבאות) ציוד רפואי, תרופות ומזון מיוחד, שנועדו לחולי סוכרת בכלל, וסוכרת נעורים בפרט. הציוד החדיש שיוצג כולל, בין היתר, מכשיר ביתי למדידת סוכר בדם, משאבות להזרקת אינסולין, מזרקים מיוחדים וכו' וכמובן — מיגוון גדול של מוצרי מזון. היריד נערך ביוזמת האגודה למען חולי סוכרת־נעורים והאגודה הישראלית לסוכרת. במסגרת היריד (בשעות 21.00־16.00) יתקיים מפגש רפואי בנושאים הקשורים בסוכרת. צוות רפואי שיענה לשאלות המבקרים יתחלף מדי שעה. צוות מיוחד יענה לשאלות הורים לילדים קטנים החולים בסוכרת ולילדים עצמם. הכניסה חופשית.

הרצאות בנושא זכויות האדם לזכרו של השופט שלח

האגודה לזכויות האזרח בישראל והפאקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב מכבדות את זכרו של השופט חמן שלח ז"ל בסידרה של הרצאות בנושא זכויות האדם בישראל. ההרצאות ייערכו מדי שבועיים בימי ד', בפאקולטה למשפטים (חדר 301), בשעה 18.00. בתוכנית: פרופ' גרשון ויילר — חופש הדת והחולמן (4/12); ד"ר חיים גנז — סירוב מצפוני (18/12); ד"ר אריאל רוזן־צבי — זכויות נשים — אשה במשפחה (1.1.86); פרופ' דוד קרצמר — הזכות להפגין (15.1); ד"ר מרדכי קרמניצר — חופש הביטוי (29.1); פרופ' רות גביזון — הזכות לפרטיות ולכבוד (12.2); ד"ר מיכל שמיר — סובלנות פוליטית (26.2); צבי אלפלג — זכויות ערבים (12.3). המעוניינים ירשמו לפניהם את התאריכים.

התקן ברז – מנע אסון

העדר ברזי בטיחות ומחברי בטיחות במערכות הגז הביתיות בארץ עלול להביא בחורף הקרוב לאסונות ביתיים, בגלל שימוש לא נכון או לא אחראי בצנרת הגז — כך עולה מסקר שנערך על־ידי מפעל „שגיב" בקיבוץ משאבי־שדה. בסקר התברר כי צרכני גז רבים אינם מודעים לסכנות החמורות שיש לשימוש במערכות גז ביתיות, אם אינן פועלות כראוי ואם אינן מצויידות בברזי בטיחות ומחברי בטיחות. אסונות בטיחותיים הקשורים בתחום מערכת הגז הביתית קורים מדי שנה, במיוחד בתקופת החורף, ולכן יש צורך להתריע עליהם מראש. — מוסרים אנשי מפעל שגיב, המייצר ברזי גז ומחברי גז בטיחותיים, מתוך דאגה כנה לשלום הציבור.

ונציה, ונציה

„ונציה..ונציה..." סמל של יופי ושל אווירה מפתה, אפופה מסתורין.

ונציה...ונציה... בחרנו בנושא זה משום שמצב הרוח של ונציה מבטא היטב את עושר צבעי הבארוק, ואת הידור הליכוד בעונה זו.

חברת „הלנה רובינשטיין" הוציאה שילובים של צבעים נוגדים ומערבות של גוונים בוהקים בשילוב גוני מאט בשני סגנונות:

מראה „גאלה" לשעות הבוקר: איפור מתוחכם בהארמוניה של צבעי בארוק.

מראה „רומאנס" לשעות הערב: מראה רומאנטי, רושני ונוצץ.

עד כאן — מלה במלה הקומוניקאט של החברה. לא חשדתם כי שאני מסוגלת לחבר משהו כל כך פיוטי, נכון? עכשיו במלים יותר פרוזאיות: „מראה הגאלה" שם דגש מיוחד על איפור העיניים: בזווית הפנימית של העפעף העליון — גוון חרדלי, בשני שלישים חיצוניים של העפעף העליון, עם משיכה כלפי הריסה — גוון ירוק כהה, לאורך העפעף התחתון סגול „ויאולט". למראה „רומאנס" איפור העיניים רומאנטי, נוצץ ורושני: „מהשקע הטבעי של העין לכיוון הריסה כחול פטרול, בחלק התחתון של העפעף העליון — ורדרד מנצנץ, לאורך העפעף התחתון — גוון שוקו". אתן הבנתן, בנות?

— העתיד לא מעניין אותי, יקירתי, ספרי לי על העבר המתוק שלי...

האקזקוטיבה של הקואופראציה

ישיבת האקזקוטיבה של ארגון הנשים T.C.A., שהתקיימה בוושינגטון, החליטה פה אחד, לאמץ את הצעתה של עדה גילן ולקיים את הסמינאר למנהיגות הצעירה בקואופרציה במכון האפרו־אסיאני בישראל. הסמינאר ייערך באוקטובר 1986 ויהודה פז, מנהל המכון, יכין בעוד מועד את התוכנית. האקזקוטיבה החליטה גם להקים ועדה בינלאומית, בהשתתפות ברה"מ, ישראל, קניה ובריטניה, שתכין נייר־עבודה בנושא הפער ההולך וגדל בין ציבור הצרכנים חברי הקואופרטיבים לשכבת המנהלים. עדה גילן תפתח את הדיון בנושא בכנס הבא.

מגפיים מבריקים

הרכב מנצח לא מחליפים — טוענים מאמני הכדורגל. כמוהם סבורים גם אנשי זיוונית, המציגים לקראת חורף 1985/6 את מגפי הפי.וי.סי. מדגמי תומר, כרוך ונובה בצבעים מרהיבים. החידוש השנה הוא לא בדיגום אלא בעיבוד החומר. המגפיים מיוצרים מפי.וי.סי מבריק (כמו סנדלי הג'לי). המחירים נעים (לפי הדגם) בין 13,760 ל־22,000 שקל. המגפיים מיוצרים בגדלים 21 עד 38.

בכפר סבא אספו כסף

27 מיליון שקלים שנאספו ב„מיבצע כפר־סבא" מיועדים להקמת יחידה להפריות מבחנה באגף לנשים יולדות ליד בית־החולים מאיר בכפר־סבא. הכסף נאסף ממכירת כרטיסים במופע בידור וממכירה פומבית של ציורים שהתקיימה לאחרונה — על טהרת ההתנדבות — בהיכל התרבות העירוני בהשתתפות קהל רב מאזור השרון.

חנה גדל

ארונות קיר לפי מידה

חברת רים, שער כה ייצרה, בין היתר, ארונות קיר במידות סטאנדארטיות, תספק מעתה ללקוחותיה ארונות קיר לפי מידה. המחיר — נכון להיום — בין 187,800 שקל למטר רץ לבין 205,625 שקל למטר רץ, כולל סידורים פנימיים וליסטינגים, כולל מע"מ, לא כולל הובלה. תחרגו אותי אם אני מבינה מתי מחשבים לפי מטר מרובע ומתי לפי הרץ. מן הסתם זה הנושא למיקוח.

איך לפקח על שיחות טלפון

„הסטר" — בקר ממוחשב לרישום שיחות טלפון, המשווק על־ידי סולן תקשורת ומחשבים, מאפשר מעקב מדוייק אחרי כל שיחה המתבצעת ממכשיר הטלפון בבית, במשרד ובעסק — מכשיר חיצוני ומסביר, שהמכשיר רושם את המספר המחוייג (כולל מספרים בחו"ל), אורך השיחה וזמן ביצועה, רושם את מספר פעימות המונה ואת העלות של כל שיחה. ומבצע ריכוז תוצאות כללי בסוף כל יום.

קציצות דיאטטיות

קציצות דיאטטיות מכינים מבשר רזה, בלי תוספת „מרככת" ו„מנפחת" של לחם, רוטב, או תפוח אדמה מרוסק. מה לעשות כדי שהקציצות ישארו רכות (וגם להגדיל את הכמות)? פשוט, במקום לחם, חלה או תפוד מוסיפים קישוא מרוסק (בנוסף לתבלינים המקובלים. כמובן). קישוא הוא דל קלוריות וטעמו נייטראלי ומתמזג בטעם הבשר. אפשר להוסיף קישואים עד שליש מכמות העיסה וטעם הקציצה יהיה כמו מבשר טהור. המגרעת: אי־אפשר להקפיא לא את העיסה ולא את הקציצות.

לא צריך לאכול מסמרים

ברזל הוא חומר הדרוש לגוף האדם בכמויות זעירות, אך בלעדיו מתפתחת אנמיה־ממחסור בברזל, שהיא אחד מסוגי אנמיה השונים.

באנמיה־ממחסור־ברזל, כדוריות הדם האדומות מכילות פחות המוגלובין (וזה רואים בבדיקת־דם), וכתוצאה מכך מאבדות את כושרן לקשור חמצן בכמות דרושה לגוף (וזו הסיבה לעייפות ולאפתיה). אם נסתכל במיקרוסקופ על כדוריות אלה — נראה שצבען חלש יותר מהכדוריות הרגילות.

אנמיה־ממחסור־ברזל יכולה להתפתח מכמה סיבות, בין היתר:

● דימומים, לדוגמה, מכיב או מטחורים. במקרה זה חייבים לבדוק מה היא הסיבה לאנמיה ולטפל בה ולא לקחת מיד כדורי ברזל כריפוי עצמי, כי הם יכולים לטשטש את תמונת הדם באופן זמני ולדחות את גילוי הסיבה האמיתית. לעתים זה עלול לגרום לאסון.

● מזון דל בברזל.

● ספיגה לא תקינה של ברזל במערכת העיכול.

אילו אוכלוסיות חשופות במיוחד למחסור בברזל?

● תינוקות וילדים בגיל הרך.

● ילדים מתבגרים.

● נשים הרות ואחרי הלידה.

● קשישים.

● נשים בגיל הפוריות העלולות להיכנס למחסור בברזל כתוצאה מאיבוד דם בלידות ובמחזור החודשי.

מה הם המזונות המכילים ברזל?

● בראש ובראשונה הכבד ואיברים פנימיים אחרים — טחול, כליות, ריאות, לב.

● בשר מסוגים שונים — בעיקר בקר, פטמות הודו ויחסית מעט — עוף. חשוב לדעת שהכשרת בשר ועופות מורידה תכולת הברזל במידה ניכרת.

● סרדינים, טונה משומרת.

● קטניות, שומשום, בעיקר עם קרום.

● גרעיני הלעת. תמגיות, שקדים, אגוזים. קצת פחות ברזל נמצא בירקות ומידה רד... תרד, כרוב, כרפס, פירות יבשים.

ספיגת ברזל נמוכה למדי: כ־10 אחוזים בלבד מהברזל הנאכל במזון נספג במערכת העיכול. — היתר מופרש בצואה. הספיגה ממוצרי בשר הרבה יותר טובה (כ־20 אחוזים) מאשר ספיגה מפירות וירקות (כ־5 אחוזים). זו אחת מהסיבות שהיום כבר לא ממליצים על תרד, כהצלה מאנמיה־מחוסר־ברזל.

בזמן האחרון התנפצה גם אגדה נוספת על מתן חלמון ביצה לילדים כמקור ברזל למניעת אנמיה. נכון שתכולת הברזל בחלמון גבוהה למדי, אך התברר שהוא איננו זמין לגוף.

כמה מלים על אספקת ברזל לתינוקות.

תינוק נולד עם מחסן ברזל המספק את צרכיו עד גיל 3—6 חודשים, ואין צורך, בדרך־כלל, להוסיף לו ברזל. אך לאחר תקופה מוגבלת זו יש צורך להוסיף לתפריטו מזונות עשירים בברזל.

שכיחות אנמיה אצל תינוקות היא אחת הסיבות לכך שבארצות־הברית נפוצה היום הוספת ברזל למזונם של התינוקות לאחר תקופה של שלושה חודשים. זו גם הסיבה להוספת ברזל לרוב הפורמולות שהתינוקות מקבלים כמזון בשנה הראשונה לחייהם. ברוב המקרים מספיק להעשיר את מזונם של התינוקות באלה המכילים ברזל, כדי להתגבר על המחסור.

עצות שימושיות

● כדאי להכניס לתפריט המשפחה כבד או איברים פנימיים אחרים פעם בשבועיים (וברור, מדובר על אנשים בריאים בלבד).

● כדאי לאכול אחד מסוגי בשר ודג כל יום.

● לא לשכוח קטניות — אפונה, שעועית, חומוס.

● כשאוכלים לחם — תעדיפו לחם מחיטה מלאה.

● ירקות ירוקים מכילים, בדרך־כלל, יותר ברזל מאשר סוגי ירקות אחרים.

● פירות יבשים הם מקור לא רע לברזל.

● צורת בישול אינה משנה את תכולת הברזל, לא כן כלי הבישול או הטיגון; טיגון ובישול בכלי ברזל מעשירים את המזון בברזל.

● כדאי לאכול מיץ־הדר בארוחה המכילה מזונות עשירים בברזל, מאחר שוויטמין סי, הנמצא בהם מעודד ספיגת ברזל, לעומת זאת, שתיית קפה או תה עם הארוחה או אחריה מעכבת את ספיגת ברזל. על כן כדאי לשתות תה או קפה כשעה לפני האוכל או כשעתיים אחרי.

זהירות: מנות גדולות של ברזל בתכשירים, שלא לצורך — מזיקות!

נא לא לקחת ברזל בכדורים או בטיפות ללא המלצה.

אולגה רז MSC
דיאטנית קלינית

הפועל ת"א (0:2 נגד בני־יהודה) ובית"ר ירושלים (1:3 נגד הפועל פ"ת) מפגרות ב־4 נקודות בפיסגה

האלופה נחלצה בקושי מכפר־סבא 2:3

נתניה איבדה את המאמן צבי רוזן שהתפטר אך ניצחה את שמשון ת"א 1:3 • שעריים החמיצה נצחון ראשון בדקה ה־90 – 1:1 נגד הפועל באר־שבע • הפועל חיפה נמלטה מהמקום האחרון בדקה ה־88 – 0:1 נגד יבנה • מכבי פ"ת – הפועל ירושלים 0:2 • מכבי ת"א – מכבי יפו 1:2

טבלה לאומית

1. מכבי חיפה	5	4	1	0	8־10	13
2. הפועל ת"א	5	2	3	0	4־9	9
3. בית"ר ירושלים	5	2	3	0	5־8	9
4. מכבי נתניה	5	2	2	1	5־9	8
5. הפועל באר־שבע	5	2	2	1	4־7	8
6. מכבי ת"א	5	2	1	2	5־7	7
7. מכבי פ"ת	5	2	1	2	5־4	7
8. הפועל ירושלים	5	2	1	2	9־7	7
9. בני־יהודה ת"א	5	1	3	1	2־1	6
10. הפועל חיפה	5	2	0	3	8־3	6
11. הפועל פ"ת	5	1	2	2	8־7	5
12. הפועל כפר־סבא	5	1	2	2	10־8	5
13. מכבי שעריים	5	0	4	1	4־3	4
14. שמשון ת"א	5	0	4	1	8־6	4
15. מכבי יבנה	5	1	1	3	5־1	4
16. מכבי יפו	5	1	0	4	9־4	3

האלופה, קבוצת מכבי חיפה, ללא זאהי ארמלי המעונש, נחלצה אתמול בקושי ממשחק־החוץ שלה נגד הפועל כפר־סבא. החיפנים ניצחו 2:3, ויצרו פער בן 4 נקודות בפיסגה, בתום המחזור ה־5 בליגה הלאומית בכדורגל, לפני הפועל ת"א ובית"ר ירושלים.

כדורגלני הפועל ת"א זינקו למקום ה־2 (מה־4) לאחר שהנחילו הפסד ראשון העונה, לבני־יהודה ת"א — 0:2. היו אלה שני השערים הראשונים העונה שספג שוער בני־יהודה, יעקב אסייג, שקבוצתו ירדה מהמקום ה־6 ל־9.

מספר זהה של נקודות (9) יש גם לבית"ר ירושלים: שערב הדרבי הירושלמי השבת, שייערך בבלומפילד, הכניעה בימק"א את הפועל פ"ת — 1:3. בית"ר ירושלים טיפסה מהמקום ה־5 ל־3, והפועל פ"ת הדרדרה מהמקום ה־8 ל־11.

לעומת נצחון בית"ר ירושלים הפסידה הפועל ירושלים במשחק־חוץ בפ"ת, נגד מכבי פ"ת — 2:0. הנצחון הקפיץ את מכבי פ"ת מהמקום ה־12 ל־7, והפועל ירושלים נסוגה מהמקום ה־3 ל־8.

מכבי שעריים היתה על סף נצחון ראשון העונה אולם הדקה ה־90 היתה בעוכריה. הפועל באר־שבע הצליחה להשוות ל־1:1. על־אף השער החשוב ירדה באר־שבע מהמקום ה־2 ל־5, ושעריים נחלצה מהקו האדום — עלתה מהמקום ה־14 ל־13.

זינוק גדול, מהמקום ה־16, האחרון, למקום ה־10, ביצעה קבוצת הפועל חיפה שגברה בכדור־11 בדקה ה־88 על מכבי יבנה — 0:1. יבנה החליקה מהמקום ה־13 ל־15.

נצחון נאה קצרה מכבי נתניה, בראשון מתוך שלושת המשחקים בבלומפילד, על שמשון ת"א — 1:3. אבל הנצחון, שהעלה את הנתנייתים מהמקום ה־7 ל־4, היה מרן אחרי המשחק הודיע המאמן צבי רוזן על התפטרותו. שמשון, עדיין ללא נצחון, ירדה מהמקום ה־11 ל־14, מתחת לקו האדום.

נצחון דחוק של מכבי ת"א בבלומפילד על מכבי יפו 1:2. העלה את התל־אביבים מהמקום ה־10 ל־6, ואילו יפו הדרדרה מהמקום ה־15 ל־16, האחרון.

שים לב

כדורגל לא למכירה!

בשבוע שעבר התפרסם כי הדתיים ביקשו „לקנות" את מכבי תל־אביב. לא שתייצג אותם חלילה, בליגה הלאומית בכדורגל, אלא שלא תשחק בשבת באיצטדיון ברמת־גן. „הצעת המחיר", כפי שהתפרסם — 200 אלף דולאר. בידיעה נאמר שמכבי ת"א היתה מוכנה „להיאנס" תמורת 300 אלף דולאר.

אם אכן הדברים נכונים, והם לא הוכחשו, הרי שזה ממש מעליב.

אין זו הפעם הראשונה שחוגים דתיים מנסים להתערב בספורט הישראלי. פעם הציעו בניית איצטדיונים בתנאי שיעתיקו את משחקי הכדורגל משבת לימי חול. הבטיחו תאורה למגרשים קיימים. העניין מת. כנראה כאשר נגמר על הסכומים שצריך להשקיע.

אחר־כך החלו „לעבוד" על קבוצות במקומות שונים. הבטיחו להן סיוע תמורת העתקת המשחקים לימי שישי. רבנים אפילו ביקרו באימונים והצטלמו עם כדורגלנים. הדבר גסס במשך הזמן. קבוצה אחת אפילו הסתבכה עם בנק, בו נתגלתה מעילה. הקבוצה הבטיחה שלא לשחק בשבתות. היא לא כל כך מקיימת את הבטחתה.

מסתבר שמאחורי הקלעים מנהלים חוגים דתיים מגעים אינטנסיביים עם אגודות הספורט. מבטיחים להן „הרים וגבעות", אבל ההבטחות לא מביאות כסף. האם כבר אסור להבטיח?

בחודש הבא תסתיים הארכה שנתן בית־המשפט המחוזי בתל־אביב בקשר למשחקים באיצטדיון רמת־גן. שוב יתחיל מירוץ־שדים. התערבות ממשלתית. ויכוחים עם ראש עיריית רמת־גן. איומי הדתיים בהפגנות. בקיצור, יהיה שמח. בינתיים מנסים לשכנע את מכבי ת"א להיכנע. תמורת „תשלום נאות".

אין זה סוד שמחלקת הכדורגל של מכבי ת"א, בניגוד למחלקת הכדורסל של האגודה, נמצאת במצב כספי קשה. אולי תבוא לה הישועה מהחוגים הדתיים, המבטיחים מענק־ענק. אבל כדאי שלא יחגגו בטרם יראו את הכסף...

יכול להיווצר מצב שהמצב הכספי הקשה של הספורט ייפתר על־ידי אותם חוגים דתיים, שאולי יעבירו חלק מהסיוע הממשלתי שמקבלים. כאתנן, לאגודות הספורט. אולי תנהל הרבנות הראשית את הכדורגל במקום ההתאחדות... ימות־המשיח.

* * *

שערים – תגובה לפטפוטים

הרגשת אי־נוחות היתה לנו ביום רביעי בערב. בגלזגאו התמודדו נבחרות הכדורגל של סקוטלנד ואוסטרליה על הכרטיס למקסיקו. לפי התחזית היתה צריכה לשחק אותה שעה באיצטדיון המספין־פארק נבחרת ישראל. אבל נבחרתנו היתה בבית. בשבוע ההכרעה עסקנו בהצהרות הגזעניות של שלמה קירט.

מרבים אצלנו לפאר את מאמן נבחרת אוסטרליה, פרנק ארנק. איזה חכם... כיצד סידר אותנו... איזה מלחמה פסיכולוגית ניהל... כיצד נפלנו ברשתו, ועוד שטויות מעין אלה. עמודים שלמים מוקדשים לאיש, השווה לכל היותר כמה שורות.

אם לא היינו בשבוע שעבר בגלאזגו לא פרנק ארוק אשם. אנחנו עצמנו אשמים. רק אנחנו. ארוק הוא אומנם מקסטון ללא תקנה, אבל לא מוכרחים לשמוע את דבריו. בוודאי שלא להתייחס אליהם כחשיבות מירבית. כלי תקשורת, רודפי סנסציות, השתגעו מהאיש — ושיגעו גם את הכדורגלנים.

כדאי לקחת דוגמא מסקוטלנד. גם שם ניסה לנהל „מלחמה פסיכולוגית", אבל איש לא התייחס אליה ברצינות. זה ההבדל בין מדינות כדורגל, כמו סקוטלנד, לבין מדינה שרק מדברת על כדורגל, כמו ישראל.

* * *

ועדה מדברת

אופיו של הכדורגל הישראלי משתקף בצורת עבודתה של ועדת־הבדיקה שמינתה ההתאחדות לכדורגל. הוחלט שבישיבות הוועדה לא ישבו עיתונאים כדי להעניק לערים יותר נוחות בדיבור. מה קרה במציאות? כמעט כל מה שנאמר בישיבות מרווח בעיתונות.

לא האמנתי, ואיני מאמין, שביכולת הוועדה שחבריה התמנו מתוך חברי הנהלת ההתאחדות להגיע למסקנות נחרצות ולקבוע כיצד להכין נבחרת כדורגל בעתיד. אם היו רוצים באמת ובתמים להסיק מסקנות היו חייבים לבחור באנשי־כדורגל שאינם חברים בהתאחדות. ברגע שקובעים את האנשים „שהוי־הבית" מתקבל הרושם שרוצים לטייח, לצאת מן העסק.

כל ההדלפות מתוך הוועדה מוכיחות עוד יותר את יכולת ההתמודדות שלה עם הנושא הכבד שהופקד בידי חבריה.

אוחנה השלים בשער נהדר

בית"ר ירושלים — הפועל פתח־תקוה 1:3 (0:2)

שער נהדר אותו כבש חלוץ בית"ר ירושלים, אלי אוחנה, העניק אתמול קורטוב־של־נחת לאוהדי בית"ר ירושלים, שחזו בנצחון קבוצתם בימק"א על הפועל פתח־תקוה — 1:3.

שער נפלא זה בדקה ה־77, החל במהלך של אורי מלמיליאן, שפרץ ממרכז השדה, והותיר כדור לאוחנה. זה ניצב בפינת רחבת ה־16, ומשם הטעה מגן, ושלח כדור גבוה שחלף על פניו של רוני ג'רבי, וחדר לחיבורי הקורות.

עד לכיבוש שער זה התנהל משחק שבו שלטה הפועל פ"ת במרכז השדה, ואילו בית"ר ירושלים היתה תכליתית וכבשה שערים.

בדקה ה־14 פרץ סמי מלכה, הטוב בבית"ר ירושלים, ובמגרש כולו, לעבר שערה של הפועל פתח־תקוה; מלכה מסר למלמיליאן, שספק הוכשל ברחבת ה־16. השופט יוסף דיאמנט הורה לאחר היסוס קל על כדור־11, למרות מחאות הפתח־תקואים, ואורי מלמיליאן כבש לרשת — 0:1.

הפועל פתח־תקוה ניסתה להשוות אך נתקלה ביכולת טובה של אורי סויסה, מחליפו של יוסי מזרחי הפצוע, בשער בית"ר. השער

השחקן המצטיין: סמי מלכה

נכבש דווקא בעבר השני. היה זה בדקה ה־39: שלמה שירזי הוציא כדור־חוץ ארוך־טווח. הגנת הפועל פ"ת התקשתה להרחיק את הכדור, ומשה בן־הרוש הגיח במהירות ובעט בחוזקה לרשת — 0:2.

בית"ר ירושלים פתחה את המחצית השנייה בתנופה. סמי מלכה השתלט על מרכז המגרש ודחף את חלוציו לעבר שערה של הפועל פ"ת. חלוצי בית"ר, אלי אוחנה ואשר שושן, היו בלתי־מרוכזים והחמיצו כטירונים.

חלוצי הפועל פ"ת עברו להתקפות על שער בית"ר ירושלים, ובדקה ה־59 הצליחו לצמק את התוצאה ל־1:2: ניר לוין מצא את עצמו ברחבת שער בית"ר, שהגנתה ציפתה לשריקה לנבדל, ובעט לרשת.

בדקה ה־77 נכבש השער היפה במשחק, מרגלי אלי אוחנה, ומכאן ועד לסיום הציגה בית"ר משחק מהנה ומלהיב.

השופט יוסף דיאמנט הוציא כרטיסים צהובים לדוד לוי, גיל סאבו, רונן הלל (הפועל פתח־תקוה) ולסמי מלכה (בית"ר ירושלים).

1500 צופים חזו במשחק שנערך בימק"א ירושלים.

● בית"ר ירושלים: סויסה, שירזי, חנן אזולאי, אשש, דוד אזולאי, יוסי מזרחי, בן־הרוש, סמי מלכה, מלמיליאן, ששון, אוחנה.

● הפועל פתח־תקוה: רוני ג'רבי, דוד לוי, בורנויק, ניר אלון, קייסי (בסון), סאבו, אליה, אלון חן, נהרי (מחמוד), לוין, הלל.

נפתלי קרן

אלי אוחנה פורץ לשער הפועל פ"ת בדרכו להבקעת השער השלישי (בית"ר ירושלים ניצחה – 1:3) צילם: רחמים ישראלי

הניחוש הנכון

1. הפועל ת"א – בני־יהודה ת"א 1
2. מכבי יפו – מכבי ת"א 2
3. הפועל חיפה – מכבי יבנה 1
4. מכבי פ"ת – הפועל י־ם 1
5. בית"ר י־ם – הפועל פ"ת 1
6. הפ. כפר־סבא – מכבי חיפה 2
7. מכ. שעריים – הפ. באר־שבע x
8. שמשון ת"א – מכבי נתניה 2
9. בית"ר ת"א – הפועל חדרה 2
10. בית"ר נתניה – הפ. טבריה 1
11. הכח רמת־גן–מכבי עמידר 1
12. הפועל עכו – בית"ר רמלה 1
13. הפ. רמת־השרון – הפ. יהוד x

מלך השערים

1. דיין (הפועל ירושלים) 4
2. אבוגזיר (הפ. באר־שבע) 3
–. איוניר (מכבי ת"א) 3
–. ארמלי (מכבי חיפה) 3
–. לוין (הפועל פ"ת) 3
–. ניזהר (הפ. כפר־סבא) 3
–. פריץ (שמשון ת"א) 3

באר־שבע חגגה בדקה ה־90

מכבי שעריים — הפועל באר־שבע 1:1 (0:1)

דקה 90: מכבי שעריים 1; הפועל באר־שבע 0. השופט עובדיה בן־יצחק מציץ בשעונו; מד־העצר תורה על עוד 20 שניות; באר־שבע, שהיתה חלשה במחצית הראשונה וטובה בשנייה, יצאה להתקפתה האחרונה עם חמישה חלוצים; יוסי עוזרן, קשר באר־שבע, מגביה כדור לתיבת החמש, הגנת שעריים, שהיתה יציבה במהלך כל המשחק, שגתה בפעם הראשונה ומשה אבוגזיר הכניע בנגיחה את אדיר שמור, שוער שעריים. מה טראגי למכבי שעריים וצהלה גדולה במחנה באר־שבע — 1:1.

כדורגלני שעריים, עם שחקן־הרכש הטרי מיקי בן־שיטרית, גילו משחק נאה במחצית הראשונה.

השחקן המצטיין: שלמה קירט

הקשר יוסי שמריה שלח כדורי־עומק לחלוצים, בן־שיטרית, משה זיתון ושמחה גד, לא התקשו לחלוף על פני הגנת באר־שבע החוורה, בה בלט רק השוער מאריו זוכוביצקי, אבל גם השוער המצטיין נכנע בדקה ה־19 לכדור־נגיחה קשתי של המגן שוקי נחמני, שניצל את ההגבהה של תמיר צומן.

עד להפסקה החמיצו שמחה גד וזיתון עוד שתי הזדמנויות נוחות ברחבת שער היריב.

במחצית השנייה היה הסיפור שונה: באר־שבע תקפה גלים־גלים, כאשר צמד החוד, אלי וייצמן ויובל אוחנה, סיכנו רבות את שוער שעריים, לצידו בלט שלמה קירט, שהיה מעוז ההגנה.

קורת השער, בדקה ה־55, מכדורו של אפרים דוידי, הצילה את שעריים. דוידי עצמו, וביחוד וייצמן, הירבו לחטיא.

מכבי שעריים התבססה במחצית זו על התקפות מתפרצות, ובדקה ה־71 החטיא זיתון מול זוכוביצקי. כשהנצחון הראשון העונה היה קרוב לשעריים באה הדקה ה־90 ועמה שער השוויון.

3000 צופים חזו במשחק שנערך ברחובות.

● מכבי שעריים: שמור, מרציאנו, קירט, י. צבי, נחמני, אבי כהן, צומן, שמריה, ש. גד (קתת), בן־שיטרית, זיתון.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דאהן, אילוז, ארזן, אבו־גזיר, עוזרן, דוידי, שושני, וייצמן, אוחנה.

● בני ליבפסקים מהפועל אשקלון זכה אתמול באליפות הפועל בסיוף, במקצוע הדקר. לאחר שניצח בגמר את ניר קלוטמן מהפועל כפר־סבא 8:10. שלישי דורג יובל סגל מכפר־סבא. צעיר המשתתפים היה שי בר־יוסף, בן ה־9 מאשקלון.

נצחון צודק בדקה ה־88

הפועל חיפה — מכבי יבנה 0:1 (0:0)

בעיטת־11 מטר, שנפסקה בדקה ה־88, לאחר הכשלה של אשר סלומון מיבנה על החיפני רונן רוקמן, עשתה צדק עם הפועל חיפה, שגברה במשחק ביתי חלש על מכבי יבנה — 0:1.

הפועל חיפה היתה טובה מיריבתה. היא צרה במרבית דקות המשחק על שערו של יצחק לוי מיבנה, אך חוסר מחץ של חלוציה היה בעוכריה.

רק בדקה ה־88 ראו החיפנים פרי למאמצם: רונן רוקמן הוכשל ע"י אשר סלומון, ושלומי שטיקר היטעה את יצחק לוי בבעיטת ה־11, וכבש את שער הנצחון — 0:1.

מכבי יבנה ניסתה בדקות האחרונות להבקיע שער־משווה, אך יכולת טובה של השוער החיפני גיורא אנטמן הותירה את הנקודות בידי המארחים.

השחקן המצטיין במגרש היה רונן רוקמן, שפרץ וסיכן לא אחת את שער מכבי יבנה. הפועל חיפה, שהיתה קרובה להבקעת שערים, יכלה לקחת בשלושה מקרים. סבלה מחוסר מחץ של רוקמן, עמר ואלהרר, שהחטיאו ממצבים קורצים.

השחקן המצטיין: רונן רוקמן

מכבי יבנה ביססה את משחקה על נוקשות רבה, דבר שגרם לשניים משחקניה לספוג כרטיסים צהובים: סלומון ואוחיון.

שפט רחמים ריגני, לעיני 2000 צופים, בקרית־אליעזר.

● הפועל חיפה: אנטמן, חורי, בלוש, אבי ליטשיק, בוזרגלו, קירשנר, בן־נון (זאנה), שטיקר, אלהרר, רוקמן, עמר (רוני מלכה).

● מכבי יבנה: יצחק לוי, זהורי, דוד לוי, סלומון, אבי פריץ, כהן, שמעוני, חלפון, ציון יעקב, אוחיון (עלואזה), שמסון, פריח, ועקנין (בוארון).

יוסף גלזר

המשחק המרכזי

מלכה היה המלך

מכבי חיפה־הפועל כפר־סבא 2:3 (1:2)

מאת חיים לוי

שער־נצחון מקרי למדי, שהבקיע חלוץ מכבי חיפה, צדוק מלכה, בדקה ה־76, העניק נצחון־חוץ יקר לאלופה על הפועל כפר־סבא — 2:3.

קבוצת מכבי חיפה הצליחה לעבור אתמול משחק־חוץ קשה בכפר־סבא, כיאה לקבוצה גדולה היודעת להתעלות גם ברגעים קשים.

אין ספק, שלמרות שמכבי חיפה נזקקה להרבה־הרבה מזל, כדי לנצח, נותרה אותה קבוצה מעולה, תוקפנית ודורסנית, היודעת להתעלות ברגעים קשים, דווקא, שכפר־סבא השוותה את התוצאה ל־2:2, לאחר 0:2 בזק־חיפני.

מכבי חיפה חרקה אמנם שיניים בהגנה, צופפה את משחק העורף שלה, עמלה קשה כדי להדוף את ההתקפות הכפר־סבאיות, אבל לא

השחקן המצטיין: צדוק מלכה

ויתרה אף לשנייה על הסיכוי להגיב במהירות־הבזק, בהתקפות מתפרצות, באחת מהן הובקע שער הנצחון.

הפועל כפר־סבא, קבוצה צעירה ולוחמת, נתנה „פייט" מצויין לחיפנים, ובדקות רבות אף נראה שביכולתה לנצח, אולם טעות בהגנה שנבעה מחוסר נסיון גרמה להפסד.

אחרי שספגה שני שערים מהירים נראה היה ששחקני כפר־סבא יישברו, אולם לא כך היו פני הדברים. לפתע התעוררו הכפר־סבאים והחלו להפעיל את נשקם — תנועה מהירה במגרש, יציאה מהגנה להתקפה, לחימה והתלהבות.

פתיחת המשחק היתה שייכת למכבי חיפה, שהפעילה לחץ כבר בדקות הראשונות. בדקה ה־18 הצליחה גם לכבוש. כדור־קרן נפסק לזכות מכבי חיפה, המגן ציון מרילי הגביה ומשה סלקטר התרומם גבוה מכולם ונגח בעוצמה לרשת — 0:1.

לא חלפה דקה, וכדור שני שכן ברשת הפועל כפר־סבא. צדוק מלכה ניצל את המהומה בהגנת כפר־סבא וכבש מקרוב — 0:2.

המכונה החיפנית נעצרה מעט וכפר־סבא השתלטה על המגרש. בדקה ה־37 הצליחו המארחים לצמק. היה זה מאיר ניזהר הפעלתן, שניצל את מקומו הגרוע של השוער אבי רן ונגח כדור קשתי לרשת — 1:2.

במחצית השנייה המשיכה כפר־סבא לתקוף, ובדקה ה־53 הפתיעה והשוותה. היה זה גדעון סיימון, שנגח את הכדור לרשת לאחר הגבהה של חיים מסיקה — 2:2.

כפר־סבא המשיכה לתקוף, אולם מכבי חיפה היא שידעה להבקיע: בדקה ה־76 הוציא המגן מרילי כדור חוץ לרחבת ה־16 של כפר־סבא; החיפני סלקטר והשוער הכפר־סבאי נוסובסקי אצו לכדור, אולם זה היתל בשוער הכפר־סבאי וחלף מעל ידיו. על המציאה עט צדוק מלכה, שמקרוב נקבע — 2:3 — למכבי חיפה.

את המותחן סיים הכפר־סבאי מימוני, שבעט מול שער חשוף לקורה.

שפט חיים ליפקוביץ, לעיני 3000 צופים, במגרש הפועל כפר־סבא.

● מכבי חיפה: רן, קלינגר, אוסמו הגדול, אלי כהן, מרילי, אבו־קרט, שלום לוי (אוסמו הקטן), צדוק מלכה, ממן, סלקטר, רוני רוזנטל (ליאור רוזנטל).

● הפועל כפר־סבא: נוסובסקי, אידינגר, סיימון, אוקנין, אינשטיין, מרגון, מסיקה, יפה, בוארון (בן־חיים), מימוני, רביבו (ניזהר).

הצגה נתנייתית בבלומפילד

מכבי נתניה — שמשון ת"א 1:3 (0:2)

נצחון ביתי ראשון קצרה מכבי נתניה כשהכניעה בבלומפילד 1:3 את שמשון תל־אביב.

מכבי נתניה היתה ראויה לנצחון. במחצית הראשונה תיפקדה הקבוצה היטב. חוליית העורף, בראשות הבלמים חיים בר וניסים ברדה,

השחקן המצטיין: שלום תקוה

גילתה יציבות רבה. שחקני הקישור, בני לם וחיים לוי, השתלטו על מרכז המגרש. הם דחפו את שחקני־החוד, עודד מכנס, דוד לביא ושלום תקוה, להסתערות על שער שמשון.

ואכן, חלוצי נתניה ניצלו במחצית הראשונה הגנה חדירה של היריב, ולאחר כדור־קורה של שלום תקוה, הובקע השער הראשון בדקה ה־29: בני לם בעט עונשין מ־22 מטר והכדור הלא חזק חדר אל בין החיבורים, באשמתו של שוער שמשון, אבי חדד, שלא היה עירני מספיק — 0:1.

מכבי נתניה המשיכה לתקוף. הכדור נע בדייקנות מרגל לרגל, ובדקה ה־35 כבר 0:2. יגאל מנחם הגביה כדור לרחבה; הגנת שמשון שוב התקשתה להרחיק את הכדור ושלום תקוה הרשית בנגיחה מקרוב.

עד להפסקה עוד הספיק עודד מכנס לנעוץ כדור בקורת שער שמשון.

במחצית השנייה התעוררו שחקני שמשון, תוך ניצול שאננות של יריביהם ממכבי נתניה. השמשונים תקפו יותר, אבל השער השלישי הובקע דווקא ע"י שחקני נתניה בהתקפה מתפרצת, בה היו מעורבים שלושת שחקני החוד: תקוה פרץ בדקה ה־57 עם הכדור ממרכז המגרש; העביר לעודד מכנס, בצד ימין; עודד חדר לרחבה, בעט כדור־רוחב ויגאל מנחם דחק ממטר את הכדור לרשת — 0:3.

כניסתו של יום־טוב שוקרון (60) במקומו של אבי מלכה, הביאה לשינוי ביכולת השמשונים. הם הגבירו את התקפותיהם ולאחר כדור־משקוף של ויקי פרץ צימקו את התוצאה ל־1:3: נגיחה של אלי כהן נהדפה ע"י מגן נתניה, שמעון מנחם, בידו. השופט יהושע לויה הורה על כדור־11 ואפרים ארביב צימק בדקה ה־63.

7000 צופים חזו במשחק, שנערך באיצטדיון בלומפילד.

● מכבי נתניה: אריה חביב, שמעון מנחם, בר, ברדה, גד מכנס, חיים לוי (גואטה), לם (גבאי), יגאל מנחם, לביא, עודד מכנס, תקוה.

● שמשון תל־אביב: חדד, עובדיה, אלי כהן, אורי כהן (הלל), מנשה שמעונוב, ארביב, שלמה, מזרחי, הלוי, אבי מלכה (שוקרון), גדעון דמתי, פריץ.

אלכס קליין

רוזן נעלב — והתפטר
נתניה: נשכנעו להישאר

מאת משה רוזנברג

צבי רוזן, כמאמנה של מכבי נתניה, הפתיע אתמול את שחקני ומנהלי המועדון, כשהודיע לאחר נצחון קבוצתו, נגד שמשון תל־אביב (1:3), כי הוא מסיים את עבודתו בקבוצה.

רוזן שנפגע מדבריו של אחד מחברי הנהלת מכבי נתניה, שרצו להחליפו כמאמן ביוסף מירמוביץ', נימק את צעדו המפתיע בכך שאגודת מכבי נתניה לא התנצלה בפומבי על דברים אלו.

אמש יצא צבי רוזן למנוחה באילת. „האיש החזק" של מכבי נתניה, יצחק תשובה, אמר לכתבנו: „נעשה היום, או מחר, את כל המאמצים ליישר את ההדורים עם רוזן, כדי שימשיך לאמן אותנו".

גם דובר האגודה אבי אנגר, אמר: „לא קבלנו את ההתפטרות של רוזן, נשב איתו השבוע ונלבן את הבעיות".

אגב, גם בעונה הקודמת כשאימן רוזן את הפועל באר־שבע, הודיע במהלך העונה פעמיים, כי הוא מתפטר ולבסוף חזר בו, רק במחזור ה־26 הגיש את התפטרותו.

המאמן הלאומי יוסף מירמוביץ הודיע אמש, כי הוא אינו רואה את עצמו כמאמן מכבי נתניה, ובשלב זה אינו מעוניין לאמן את הקבוצה.

שושני ניצח

אהוד שושני זכה אתמול באליפות ישראל בצלחות־זרים, במקצוע הטראפ, כשצבר 177 נקודות מ־200 אפשריות.

שני היה רמי ליבצ'סקי — 173 נקודות ושלישי — חנינה יעקבי — 168 נקודות.

כל השלושה נמנים על מועדון התגלה בקיסריה.

יפו: צריך לדעת להבקיע

מכבי תל־אביב — מכבי יפו 1:2 (0:1)

שני שערים שהובקעו חמש דקות לאחר הפתיחה וחמש דקות לאחר ההפסקה העניקו נצחון למכבי תל־אביב על מכבי יפו — 1:2.

מכבי תל־אביב ניצחה אמנם אך אבוי לנצחון שכזה. מכבי יפו שלטה ברוב דקות המשחק ורק חוסר מחץ של חלוציה מנע ממנה נצחון צודק. מכבי יפו היתה טובה מיריבתה אולם שתי שגיאות של הגנתה גרמו לה לרדת מנוצחת.

מכבי ת"א, שחסרה את מוטי איוניר הפצוע, היתה חלשה.

היפואים גילו משחק מדוייק. הכדור נע בדייקנות מרגל לרגל, לעיתים בצורה מופרזת. בעייתה של מכבי יפו היתה בהיעדר חלוץ בעל שיעור־קומה. דוד אמיגה, שתופקד בקישור, ידע לחלק כדורים נאים לחלוצים אלישע ציפרוט ומנשה מזרחי, שלא מצאו את רגליהם ברחבת שער מכבי ת"א.

שליטתה של מכבי יפו במגרש גרמה לא אחת למחסור בשחקני הגנה בעת הצורך, וכך בעיצומו של

השחקן המצטיין: חיים גולדברג

התקפות מכבי יפו הובקע השער דווקא בעבר השני של המגרש בדקה ה־5: בני טבק מצא בהתקפה מתפרצת, את ירון גוזלי הבלתי־מכוסה. זה לא התבלבל מול השוער לביא קוניצקי ובעט כדור מסובב מעליו — 0:1.

עד להפסקה החמיצו היפואים דוד אמיגה ומנשה מזרחי. מנגד הציל קוניצקי שער בטוח כשיצא מול דריקס והרחיק ברגלו לקרן.

במחצית השנייה חזרה תמונת המחצית הראשונה. מכבי יפו תקפה ומכבי ת"א כבשה. בדקה ה־50 ציפתה הגנת מכבי יפו לשריקת נבדל של השופט משה אשכנזי, שלא באה. בני טבק הסיט כדור למנשה שמעונוב, שמול שער חשוף כבש — 0:2.

מכבי יפו לא נשברה וניסתה לכבוש שערים. רק בדקה ה־66 הצליח מנשה מזרחי להבקיע. היה זה לאחר כדור קרן (בקרנות — 4:10 ליפו), שנבלם ברגלי אבי כהן, שהתקשה להרחיקו. מנשה מזרחי עט על המציאה ומקרוב הכניע את גינצבורג — 1:2.

עד לסיום הספיקה מכבי ת"א להחמיץ שער בטוח. קוניצקי הדף כדור לרגלי דריקס, שבעט מקרוב אך השוער התרומם מהקרקע והדף שנית. נסיונות חלוצי מכבי יפו לכבוש שער שוויון נקטעו ע"י שריקת הסיום של משה אשכנזי, ששלף כרטיסים צהובים לירון גוזלי, איתן לוי ואלי דריקס, שלושתם ממכבי ת"א.

1000 צופים חזו במשחק שנערך באיצטדיון בלומפילד.

● מכבי ת"א: גינצבורג, קריים, אבי כהן, מנשה שמעונוב, איתן לוי, גולדברג, מיקי כהן, גוזלי, טבק (יעקב פריץ), גריאני (בלחסן), דריקס.

● מכבי יפו: קוניצקי, בן־צרוק, דניאל, פריי (בוטמיקה), סלימן, אלקרליומבריה, לניאדו (דוגמי), יוסי לוי, אמיגה, ציפרוט, מנשה מזרחי, יצחק ויסתוף.

יגאל קרן מבני־יהודה (כורע) מחטיא מול שער הפועל ת"א, שניצחה 0:2, אתמול בבלומפילד. לידו: שוער הפועל ת"א, אריה אלטר וכן יעקב אקהויז ויהודה עמר. צילם: אליצור ראובני

צעירי מפ"ם העניקו פרחים לארמלי, טורק ואל־הוזייל

נציגי הדור הצעיר של מפ"ם הגישו אתמול זרי־פרחים לכדורגלנים זאהי ארמלי (מכבי חיפה), ריפעת טורק (הפועל ירושלים) ושאפיק אל־הוזייל (מכבי פ"ת).

לזרי־הפרחים צורף מכתב:

„קבל נא זר צנוע זה, באמצעותו אנו רוצים להביע את תחושת השותפות הקימת בינינו — במגרשי הספורט ומחוצה להם".

תקותנו שתראה במחווה זה שלנו תשובה הולמת, ישראלית ויהודית, לביטויים הגזעניים שהושמעו כלפיך על־ידי חברך לנבחרת ישראל, שלמה קירט".

„אנו גאים בכל הישג של ישראלי; אנו מואבים כל כשלון — אך מעבר לכל, אנו גאים כאשר אתה מופיע במדי נבחרת ישראל בכדורגל. ומסמל, הלכה למעשה, את האפשרות להיות ביחד. לנצח ביחד — ואפילו להכשל ביחד".

אדיב היה נדיב להפועל ת"א

הפועל תל־אביב — בני־יהודה ת"א 0:2 (0:1)

שתי טעויות של בלם בני־יהודה, ירון אדיב, אחת בכל מחצית, פעם בהרחקת כדור ופעם בשער עצמי בנגיחה, הספיקו להפועל ת"א כדי לנצח אתמול בבלומפילד — 0:2.

המשחק היה חלש וריק שחקנים בודדים גילו רמה סבירה. השופט אריה פרוסט גרם לא פעם למהומות ביציעים בגלל שריקות מיותרות.

השחקן המצטיין: יעקב אקהויז

שליפת הכרטיסים הצהובים למשה סיני מהפועל ת"א ולרוני מאיר מבני־יהודה לא היתה במקומה.

פתיחת המשחק היתה שקולה, אך אט־אט, דעך קצב המשחק. הפועל ת"א שלטה במרכז השדה בזכות חוליית קישור עדיפה, בה בלט במיוחד הבינלאומי, יעקב אקהויז, שהיה בכל פינה במגרש.

בני־יהודה איכזבה. הקישור שלה היה גרוע, שחקן הרכש, ניסים כהן, לא מצא את מקומו במגרש, כל נגיעה שלו בכדור הגיעה ליריב. החוד של בני־יהודה סבל מאי אספקת כדורים והגנת בני־יהודה היתה מבולבלת לחלוטין.

כבר בדקה ה־6 פרץ אהוד בן־טובים לבד לשער הפועל ת"א, הגיע עד סמוך לקו החמש, מסר כדור מדוייק ליגאל קרן, שנגיחתו שופשפה את המשקוף והכדור חמק לחוץ.

דקה 12, התקפה ראשונה של הפועל ת"א; משה סיני בעט כדור מימין לשמאל; בלם בני־יהודה, ירון אדיב, נכשל בהרחקת הכדור ומוריס זאנו, שהיה במקום, השתלט עליו, חלף על פני המגן אורי חזקיה, ומול השוער יעקב אסייג בעט פנימה — 0:1 להפועל ת"א.

השער לא עורר את השחקנים. בדקה ה־17 השתלט סלמן על כדור שהורחק מרחבת שער הפועל ת"א, בעט מ־25 מטר כדור מסוכן שחלף מעל הקורה.

בדקה ה־40 התעלם השופט אריה פרוסט מהכשלה של בן־טובים ברחבה, שחקני בני־יהודה תבעו כדור־11, אך פרוסט לא שינה את החלטתו.

במחצית השנייה נמשך המשחק המסורבל והאיטי. בדקה ה־49 שלח אלי כהן כדור מדוייק למשה סיני, שחדר לרחבת שער בני־יהודה. השוער יעקב אסייג הימר על יציאה הרחק משערו, ומנע שער בטוח.

בדקה ה־70 נקבעה תוצאת המשחק: מגן בני־יהודה, אורי חזקיה, הכשיל את גיל לנראו על קו ה־16: משה סיני בעט, הכדור פגע בקורה ונחת על ראשו של הבלם ירון אדיב, שניסה להרחיק, אך נגח לשערו הוא — 0:2.

חלוצי בני־יהודה התעוררו ותקפו גלים־גלים, אך שחקני הפועל ת"א התבצרו בהגנה ושמרו על התוצאה, שהעלתה אותם למקום השני בטבלה.

שפט אריה פרוסט, לעיני 12 אלף צופים, באיצטדיון בלומפילד ביפו.

● הפועל ת"א: אלטר, שוקרון, יעקב כהן, עמר, למורי, זאנו, סיני, אקהויז, אלי כהן, ואנו (שבהאי לוי), לנראו.

● בני־יהודה: סייג, חזקיה, סגל, אדיב, עלה, סלמן, ניסים כהן, אייל חיים, רוני מאיר, בן־טובים, קרן (אייזנברג).

נפתלי כהן

בן־שאנן הורחק לחודש

חיים בן־שאנן, קשרה של הפועל פתח־תקוה, לא שותף אתמול במשחק־החוץ של קבוצתו לבית"ר ירושלים (3:1), לאחר שהורחק ע"י ביה"ד המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל לחודשיים — חודש אחד בפועל וחודש על תנאי למשך שנה.

בן־שאנן האשם בעבירה על תקנון שחקני־ההסכם, בכך שניהל משא־ומתן עם קבוצת הפועל פתח־תקוה, בלי שקבוצתו הקודמת, הפועל באר־שבע, הציבה אותו ברשימת ההעברות.

הפועל פ"ת — בית"ר ירושלים 0:3

קבוצת הנוער של הפועל פתח־תקוה ממשיכה להוליך בטבלת הליגה הלאומית לנוער בכדורגל, לאחר שהצליחה לגבור במחזור החמישי על בית"ר ירושלים — 0:3. הפועל פ"ת עדיין לא נוצחה.

מכבי נתניה, הניצבת במקום השני, גברה על הפועל רמת־גן 0:1.

יתר התוצאות: מכבי יפו — מכבי תל־אביב 2:1; הפועל חדרה — הפועל בית־שאן 0:1; הפועל תל־אביב — בני־יהודה ת"א 1:1; הפועל כפר־סבא — מכבי חיפה 0:0; הפועל ראשון־לציון — הפועל באר־שבע 0:0; הפועל חיפה — הפועל בית־שאן 0:2 (טכני).

מכבי פ"ת ציפתה למחצית ה־2

מכבי פתח־תקוה — הפועל ירושלים 0:2 (0:0)

נצחון־בית ראשון העונה השיגה אתמול מכבי פתח־תקוה, כשגברה בצמד על הפועל ירושלים — 0:2.

לאחר פתיחה צולעת הצליחה הקבוצה הפתח־תקואית לגלות במחצית השנייה שמץ מיכולתה, דבר שהיקנה לה את הנצחון.

היו אלה האורחים מהבירה שפתחו את המשחק היטב, בניצוחו של המגן יוסי תא־שמע, פרצו שוב

השחקן המצטיין: ירון פרסלני

ושוב מבעד להגנה החלשה של מכבי פ"ת ובדקה ה־8 היו קרובים לזכות ביתרון ראשון, אולם בעיטתו של ריפעת טורק מ־18 מטר נהדפה בקורה.

חניכיו של המאמן נינו ברגיג מירושלים המשיכו לשלוט במרכז המגרש והיו ראשונים לכל כדור. אולם היתרון הכדור של האורחים לא נוצל להבקעת שערים, ייתכן בגלל חסרונם של שני הפצועים, מלך־השערים מישל דיין, והקשר יואב בסון; במכבי פ"ת נעדרו אייל בגלייטר ואלישע לוי הפצועים.

במחצית השנייה כבר היה סיפור שונה לחלוטין. חניכיו של המאמן משה מאירי ממכבי פ"ת, פתחו בהתקפות סוערות על שערו של הירושלמי אריה כדרנו. לשיא ההחטאות הגיעה מכבי פ"ת בדקה ה־52: הכדור נהדף ממשקוף השער, קיפץ ספק על הקו, ספק מעבר לקו, וטל בניה, שניצב מול רשת חשופה, החמיץ את ההזדמנות הקורצת להעלות את קבוצתו ליתרון.

בדקה ה־55 הובקע השער לראשונה. דורון רבינוביץ הוכשל בפריצתו לעבר שער הפועל ירושלים; חיים שעשוע העלה את כדור־העונשין מהאגף השמאלי, וירון פרסלני, בלם מכבי פ"ת, שעלה לעזרת ההתקפה, נגח מקרוב פנימה — 0:1.

האורחים מירושלים ניסו להשוות ומאמנם ערך שני חילופים, כאשר שילב את ועקנין ובן־דוד, במקומם של גני וחלפון, אולם כל התקפות שחקני הבירה היו עקרות, ומנגד בהתקפות־פתע, כמעט שהפתח־תקואים הוסיפו שערים. רק בדקה ה־85 הצליח רבינוביץ שנכשל שלוש פעמים קודם־לכן, לחלוף בפריצת־יחיד על פני שני מגיני ירושלים והשוער גם יחד, ומקרוב בעט את הכדור פנימה — 0:2.

שפט יצחק רוזנברג, לעיני 1000 צופים, באיצטדיון הפועל פתח־תקוה.

● מכבי פתח־תקוה: פרבוס, אוזבל, פרסלני, יחיאל, אל־הוזייל, תמירי, גולן (טריאל), שעשוע (רונקין), רפי כהן, רבינוביץ, בניה.

● הפועל ירושלים: כדרנו, תא־שמע, נחמיאס, שפירא, חלפון (ועקנין), ציון אוחנה, טורק, שלומי מלכה, אסייג, בוזגלו, גני (בן־דוד).

עמר רוזנברג

צ'כוסלובקיה — אנגליה 90:94

יריבתה של נבחרת ישראל בכדורסל, ביום חמישי בוומבלי. נבחרת אנגליה, גילתה בליל־שבת עמידה עיקשת במשחק החוץ שלה נגד צ'כוסלובקיה — 94:90.

המשחק בבית ד' במוקדמות הגביע העולמי נערך בברטיסלבה והצ'כים נאלצו לעמול קשה כדי לנצח.

טבלת הבית הישראלי

1.	צ'כוסלובקיה	4	317:380	7
2.	ישראל	4	340:382	7
3.	אנגליה	4	341:344	6
4.	שוייץ	4	430:342	4

הפועל קרית־אתא — הפועל שריד 0:3

במשחק דחוי בליגה הלאומית בכדורעף הכניעה, אמש קבוצת הפועל קרית־אתא, באולמה, את הפועל שריד — 0:3 (8:15, 3:15, 9:15).

אתגר השבוע: נצחון בוומבלי

כדורסלני ישראל, שקיימו מחר ומחרתיים מבחנים ביוון, מסוגלים לנצח את אנגליה גם בחוץ ★ הרכב ישראלי מתואם עם מחצית שחקנים מעל ל־2 מטרים ★ צריך להוציא את האנגלים משווי־משקלם ביום חמישי

● כדורסל

מאת ישראל טו

שבוע מתיש צפוי לנבחרת ישראל בכדורסל. הבוקר תצא ליוון, לשני משחקי־ליטוש בין־ארציים נגד חבורת־גאלים (מחר ומחרתיים). משם תמשיך לוומבלי, למיפגש־מפתח במוקדמות הגביע העולמי נגד אנגליה — משחק שיקבע רבות אם תופיע ישראל בקיץ בגמר בספרד.

אנגליה איננה שוייץ. אבל אינה גם יוגוסלביה או איטליה. הכדורסל הבריטי צעד אומנם צעד־ענק קדימה, אך אינו נכלל בקטיגוריה הגבוהה של אירופה. בכל זאת מסוגלים האנגלים להתעלות. עובדה, בבית ד' במוקדמות הגביע העולמי, הצליחו לנצח בבית את צ'כוסלובקיה, סגנית אלופת אירופה האחרונה, שנערכה בגרמניה (66:67).

מי שדחף את הכדורסל האנגלי קדימה היו אמריקנים שבאו ללמוד במכללות היוקרתיות, כמו אוקספורד או קמברידג'. אותם בוגרי קולג'ים אמריקנים, ביניהם ממוצא אנגלי, חסרו — כהגיעם לאי הבריטי — את המשחק האהוב עליהם. בסיוע כמה עסקנים החלו „להריץ" את המשחק שלא היה מקובל על אוהדי הספורט באנגליה ובסקוטלנד.

תעלומות־דרכונים

יש הבדל מהותי בין הופעת בריטניה לבין משחקי אנגליה וסקוטלנד. במשחקים האולימפיים מופיעה נבחרת מאוחדת. באליפויות אירופה, ובאירועים רשמיים אחרים, מתייצבות אנגליה וסקוטלנד בנפרד. שחקני שתי הנבחרות אינם אוהבים אלה את אלה. אני זוכר שכאשר נבחרת ישראל קיימה משחקי־מבחן באי הבריטי לפני אליפות אירופה בברצלונה ב־1973, התמודדה תחילה עם סקוטלנד. אחרי שניצחנו את הסקוטים בהפרש גדול ביקשו מאיתנו דבר אחד: נצחו את האנגלים בנקודה אחת יותר מאשר ניצחתם אותנו...

פיב"א קבעה תקנון ברור לגבי השתתפות אמריקנים־מתאזרחים בנבחרות לאומיות. מותר לשתף מתאזרח אחד בלבד. יש לי חשד סביר שאנגליה אינה מקפידה על כך במיוחד. עקיפת התקנון אינה זוכה לתגובה מצד פיב"א. קשה גם לדעת אם אותו אמריקני, המופיע בשורות אנגליה, אכן נולד בלונדון או במנצ'סטר, או בארצות־הברית. ישנה תעלומת־דרכונים.

אין סיבה שנתרגש במיוחד מהאנגלים. אותם ניצחנו במשחק הראשון במוקדמות הגביע העולמי ביד־אליהו די בקושי (77:86). האנגלים היוו יריב עיקש. אנו לא הצלחנו לפתח משחק ראוי לשמו, לבד מכמה דקות מצוינות בתחילת המחצית השנייה.

איש אינו מקל ראש בנבחרת האנגלית, במיוחד בביתה, בוומבלי. ברור שתעשה לנו צרות, תקשה עלינו את החיים. אך לדעתי יש כיום לישראל נבחרת טובה ומאוזנת, המסוגלת לגבור על האנגלים גם בביתם.

גובה ללא תקדים

הניצחון הקל על שוויץ, ללא מקי ברקוביץ, בסוף השבוע בתל־אביב (67:99), אינו אומר מאומה. שוויץ, על־אף נסיונותיה להתקדם בכדורסל והבאתו של מאמן מהולנד, עדיין אינה יכולה להוות קנה מידה. זו נבחרת חלשה, שניסתה לארגן בת"א משחק מבוקר, לשמור על הכדור, ולא לאפשר לישראלים לרוץ. בתחילת המשחק הצליחה בכך. היא הוציאה את העוקץ מנבחרת ישראל בעשר הדקות הראשונות, שחקנינו נפלו למלכודת המשחק הרדום והאיטי שכפו עליהם השוויצים. אבל ברגע שנטלו יוזמה כבר עשו שחקנינו ככל שרצו במגרש. במחצית השנייה שלטו לחלוטין והמאמן צבי שרף הירשה לעצמו לשתף את כל עשרת שחקניו.

איני זוכר נבחרת ישראלית עם גובה כפי שיש לה כיום. ליוון ולאנגליה ייצאו עשרה כדורסלנים, מהם חמישה מעל ל־2 מטר (מרסר, ויליס, שלכטר, לאסוף ויעקבי). השאר הם: ברקוביץ, ג'מצ'י, שפע, ארואסטי ופרישמן, חמישה גבוהים, אבל לזכותם ייאמר שהם יכולים לרוץ מהר ואם נדע להוציא את האנגלים משיווי־משקלם ולהשתלט על הריבאונד נוכל לעשות צעד קדימה לספרד.

לאוואן מרסר לא היה בשיאו בעשר הדקות הראשונות במשחק עם שוויץ. כפי שהעיד אחזה בו התרגשות. מרסר, כניגוד לאמריקנים רבים, הוא שחקן עם לב, כדורסלן יוצא־דופן באופיו ובהתנהגותו וטבעי היה שיתרגש כאשר לבש לראשונה חולצת הנבחרת הלאומית הישראלית. להערכתי יתרום הרבה יותר באנגליה, המשחק הישראלי יהיה יעיל יותר עם שחקן־ציר טבעי.

נבחרת ישראלית זו יש צורך להריץ לא רק במוקדמות הגביע העולמי. היא חייבת להחזיר את ישראל לדרג א' באליפות אירופה. אם תוכן כהלכה לא תהיה כל מניעה לשוב לצמרת האירופית במשחקי דרג ב' שיתקיימו במאי באנטוורפן הבלגית. לדעתי, בהרכב הנוכחי לא היינו נושרים מהדרג העליון באליפות אירופה בחודש יוני בגרמניה.

השבוע המשימה אחרת: לנצח את אנגליה בלונדון. אם נהיה בכושר סביר אין סיבה שלא נעשה זאת.

השוויצי רוקסטול מנסה לקלוע מול לאסוף (ישראל – שוויץ 67:99) צילם: אריה קנפר

דרבי בירושלים

המובילה בליגה הארצית, דרום, בכדורסל, קבוצת הפועל ירושלים, תקיים הערב ב־8 דרבי בבירה, כשתיפגש עם קבוצת התחתית של מכבי ירושלים.

שתי יריבותיה בצמרת יצאו למשחקי חוץ: אליצור נוה־דוד רמלה תתמודד בקרית־גת ובית"ר ירושלים תשחק עם הפועל גבעת־ברנר/נס־ציונה.

שאר המשחקים במחזור הי"ז הערב בדרום: מכבי דרום ת"א־מכבי ראשל"צ; הפועל שער־הנגב־אליצור ת"א/פ"ת; מכבי חולון/פ"ת־הפועל גבעתיים.

המובילה הצפונית, הפועל נהריה, תקיים מאבק־קצוות במבוך־וינגייט עם האחרונה בטבלה, מכבי נתניה.

שאר משחקי הערב בצפון: הפועל איתן גבת־מכבי קרית־מוצקין; הפועל בקעת בית־שאן־הפועל הר־הכרמל; הפועל גרשמואל־מכבי כרמיאל; הפועל כנרת־הפועל דגניה ב'; מכבי חדרה־הפועל עין־דור/תבור.

ג'ונגל בדרום

קבוצה הושעתה עד לסוף העונה וירדה ליגה ● כדורסלן הורחק לשנתיים ושלושה לשבעה חודשים, ביניהם שחקן שהוא שופט פעיל ● ועדת המשמעת תובעת מנשיאות איגוד הכדורסל לדון בהתרבות האלימות במחוזות הדרום

ועדת המשמעת בכדורסל פנתה בסוף השבוע לנשיאות האיגוד בתביעה לדון בריבוי מקרי האלימות בליגות בדרום. מתחילת העונה כבר הובאו בפני הוועדה למעלה מ־15 תיקים של אלימות מאשדוד דרומה.

הוועדה דנה בסוף השבוע באחד המקרים החמורים ביותר. השופטים משה שעיה ושלמה אוקנין שיגרו דו"ח המשתרע על שישה עמודים והנוגע לנצחון הפועל ניר־עוז בליגה ג' בנתיבות, על אליצור המקומית 53:59. בעקבות הדו"ח החמור הורתה ועדת המשמעת על הפסקת פעילות אליצור נתיבות עד לסוף העונה ופירוש ההחלטה ירידה לליגה ג'; וכן 200 אלף שקל קנס, הפסד טכני והרחקת שלושה שחקנים — דוד אביטן, שרון מימון ואחיו דוד מימון — לשבעה חודשים בפועל. אחד המורחקים, שרון מימון הוא... שופט כדורסל פעיל והאיגוד יצטרך לנקוט גם נגדו בצעדים.

בדו"ח נאמר שבמהלך המשחק איימו שחקני נתיבות והאוהדים על השופטים. אלה ביקשו להפסיק את המשחק, אך חששו והמשיכו תחת לחץ. שחקן אליצור, שרון מימון, שהתברר שהוא שופט פעיל, חימם את האווירה וקילל את השופטים. בוועדת המשמעת טען מימון שאינו מבין מדוע אינו יכול להיות גם שופט וגם שחקן, ונוסף לכך העיר לשופטים... בסיום המשחק תקפו שחקני ואוהדי נתיבות במכות ובכסאות את השופטים. אחד נפגע בכסא בראשו, והשני בגבו. הם קיבלו טיפול בבית־החולים.

מקרה חמור אחר היה במושב איתן, במשחק ליגה ג', בו ניצחה הפועל בית־השקמה את אליצור איתן — 58:73. בדו"ח השופט משה סרין נאמר שבסיום המשחק התנפלו עליו שחקני איתן, האחים יהודה ושלום כהן. יהודה חנק אותו, פצע בידו וקרע את הטופס ושלום חטף ממנו את כרטיסי השחקן. הטופס הקרוע הובא לועדת המשמעת ועליו כתמי דם. יהודה כהן הורחק לשנתיים בפועל, ושלום כהן חודשיים.

תקרית מסוג אחר היתה במשחק גביע לנשים. לקבוצת אליצור באר־שבע שתי קבוצות נשים — אחת בליגה הארצית ואחת בליגה א'. הקבוצה הארצית נוצחה בגביע־המדינה, ואילו הקבוצה מליגה א' עלתה לרבע־הגמר גביע־האיגוד, נגד הפועל גדרות. אליצור באר־שבע התחכמה ושיגרה למשחק נגד גדרות את הקבוצה מהארצית, בתקווה שלא יכירו את השחקניות. לרוע מזלן שפט השופט הוותיק אלי הריר שבוע קודם לכן במשחקה של הקבוצה מהליגה הארצית באשדוד והתפלא לראותה משחקת במסגרת שונה. הוא איפשר קיום המשחק, בו ניצחה באר־שבע 71:72, ושיגר את דו"ח־החויות.

ועדת המשמעת פסקה נצחון טכני לגדרות. 100 אלף שקל קנס לאליצור באר־שבע ועשר השחקניות שנטלו חלק במרמה הורחקו בפועל משחקים על־תנאי לשנה.

נצחון פרידה לנבחרת על בית"ר ת"א 84:100

מאת יוסי חכם

מיקי ברקוביץ כדורסלן מכבי תל־אביב, שב אתמול ולבש את מדי הנבחרת הלאומית של ישראל, וקלע 19 נקודות במשחק הנצחון על בית"ר תל־אביב — 84:100, לאחר 36:48 במחצית.

הנבחרת לא הציגה משחק משובח. במחצית הראשונה בלטו ג'מצ'י וברקוביץ, ואילו בבית"ר התעלה נפוליון ג'ונסון, שקלע במחצית הראשונה 18 נקודות.

שפטו מנשה הרמן ויצחק רמות, באולם הפועל תל־אביב, לעיני 100 צופים.

● קלעו לנבחרת ישראל: ברקוביץ 19; ג'מצ'י 19; מרסר 17; שלכטר 12; לאסוף 10; ויליס 8; פרישמן 7; ארואסטי 4; יעקבי 2 ושפע 2.

● קלעו לבית"ר ת"א: ג'ונסון 26; חוזז 20; ג'ונס 18; גינזבורג 17 ושם־טוב 3.

יעקבי לא התעורר והתנצל

מאת יוסף חכם

בסיום משחק האימון נגד בית"ר ת"א, ניפה מאמן הנבחרת, צבי שרף, את ניר רכליס, שחקנה של מכבי רמת־גן, מהנסיעה ליוון ולאנגליה.

מאמן הנבחרת קיבל את התנצלותו של עופר יעקבי, שחקן הנבחרת, שאיחר להגיע לאימון יום שישי. „חבל לי לנפות שחקן שהתאמן עשרה ימים, ולכן ההתנצלות של יעקבי שלא התעורר בבוקר יום שישי בפני, ובפני השחקנים, סיפקה אותי".

שרף: מיקי יוסיף כוח והתלהבות

מאת יצחק ויסהוף

„מה שהספיק נגד שוויץ (67:99) יתכן שלא יספיק נגד נבחרתה של אנגליה, ביום חמישי. הצטרפותו של מיקי ברקוביץ לנבחרת תוסיף לנו התלהבות וכוח, ועם השחקנים הטובים שיש לנו כיום בנבחרת, אני מקווה כי נצליח מול האנגלים שכן זה יהיה משחק חשוב ביותר שעשוי להקנות לנו מקום בגמר הגביע העולמי בכדורסל" — דברים אלו אמר אמש מאמנה של נבחרת ישראל, צבי שרף, היוצא הבוקר עם חניכיו ליוון, שם תקיים הנבחרת שני משחקים נגד נבחרתה הלאומית של יוון, מחר ומחרתיים.

עשרת השחקנים שייצאו הבוקר: מיקי ברקוביץ (קפטן), מוטי ארואסטי, דורון ג'מצ'י, האוורד לאסוף, לאוואן מרסר, עופר יעקבי, עמוס פרישמן, דורון שפע, ג'ון ויליס וסטיב שלכטר.

כן יצאו המאמנים צבי שרף ומשה ויינקרנץ; ראש המשלחת יהיה איתמר מרזל ומנהל הנבחרת — עמירם שפירא.

רלף ניצח באלבניה 80:89

רלף קליין, מאמנה הישראלי של נבחרת גרמניה בכדורסל היה לישראלי הראשון שביקר עם נבחרת ספורטיבית בטיראנה, שם ניצחה גרמניה את אלבניה — 80:89, בבית א' במוקדמות הגביע העולמי.

בבית זה מובילה איטליה שניצחה את תורכיה — 55:87.

במשחק מרתוני גברה יוון, בצרפת, לאחר שלוש הארכות — 126:130, בבית ג'.

מאסר לאישים חשובים בכדורגל הבולגרי

שלושה אישים חשובים בכדורגל הבולגרי נידונו למאסר לתקופות שונות בעוון קבלת שוחד.

נשיא התאחדות הכדורגל הבולגרית ומנהל הנבחרת נדונו ל־18 שנה ואדם נוסף, חבר הנהלת ההתאחדות, נדון ל־7 שנים.

הפועל חדרה — בית"ר ת"א 1:2 בגביע־הטוטו

● גביע הטוטו

בית א'

● רמת־גן: הפועל חדרה — בית"ר תל־אביב 1:2 (1:2). להפועל חדרה כבשו: גולן (16) ורונן שפירא (41). לבית"ר תל־אביב: רב רמלר (35). שפט בנישתי, לעיני 150 צופים.

● חיפה: הפועל מרמורק — בית"ר חיפה 0:3 (0:0). למרמורק הבקיעו רני אשכנזי (70), זורח שרעבי (80) ופנחס שכטר (83). שפט ראור סוהיל, לעיני 200 צופים.

בית א'

1.	הפועל חדרה	2	1:5	6
2.	בית"ר ת"א	2	3:4	3
3.	הפועל מרמורק	2	3:5	3
4.	בית"ר חיפה	2	6:1	0

בית ב'

● נתניה: בית"ר נתניה — הפועל טבריה 0:2 (0:0). שערים לנתניה: אשר ססי (60) ושלמה עדרי (90). שפט יצחק ברן, לעיני 700 צופים.

● לוד: הפועל חולון — הפועל לוד 0:4 (0:0). להפועל חולון כבשו: בן־ברוך (66); עמרני (70, 72) וארז שקרוקה (81). שפט גרוסמן, לעיני 150 צופים.

בית ב'

1.	הפועל חולון	2	0:8	6
2.	בית"ר נתניה	2	1:5	6
3.	הפועל לוד	2	7:1	0
4.	הפועל טבריה	2	6:0	0

בית ג'

● בית־שמש: הפועל רמת־גן — הפועל בית־שמש 1:2 (1:2). להפועל רמת־גן הבקיעו: ירון זהבי (10, 14), לבית־שמש: עמוס מימון (45). שפט גבי לוי, לעיני 500 צופים.

● רמת־גן: הכח רמת־גן — מכבי רמת־עמידר 0:2 (0:1). שערים להכח: הרצל חסון (24) ודוד מאיר (77). שפט יחבס, לעיני 200 צופים.

בית ג'

1.	הכח רמת־גן	2	1:3	4
2.	הפועל רמת־גן	2	3:3	3
3.	מכבי עמידר	2	3:2	3
4.	הפ. בית־שמש	1	3:2	1

בית ד'

● עכו: הפועל עכו — בית"ר רמלה 0:3 (0:0). להפועל עכו כבשו דוד גנון (48); עופר רווה (75) וגאסיב שעלן (85). שפט יעקב אלימלך, לעיני 400 צופים.

● רמת־השרון: הפועל רמת־השרון — הפועל יהוד 0:0. שפט אבשלום כהן, לעיני 500 צופים.

בית ד'

1.	הפועל יהוד	2	1:3	4
2.	הפ. רמת־השרון	2	1:2	4
3.	הפועל עכו	2	2:4	3
4.	בית"ר רמלה	2	6:1	0

● במחזור הבא

ליגה לאומית

בני־יהודה ת"א — מכבי נתניה; הפועל באר־שבע — שמשון ת"א; מכבי חיפה — מכבי שעריים; הפועל פ"ת — הפועל כפר־סבא; הפועל ירושלים — בית"ר ירושלים; מכבי יבנה — מכבי פ"ת; מכבי ת"א — הפועל חיפה; הפועל ת"א — מכבי יפו.

ליגה ארצית

הפועל חדרה — הפועל עכו; הפועל יהוד — הפועל חולון; מכבי רמת־עמידר — הפועל בית־שמש; הפועל מרמורק — הפועל רמת־גן; בית"ר ת"א — הפועל רמת־השרון; בית"ר נתניה — בית"ר רמלה; בית"ר חיפה — הכח רמת־גן; הפועל טבריה — הפועל לוד.

ליגה א', צפון

הפועל עליה כפר־סבא — בית"ר נהריה; מכבי שפרעם — מכבי אחי נצרת; מכבי עפולה — הפועל קרית־אתא; הפועל רעננה — הפועל טירת־הכרמל; הפועל בית־שאן — מכבי חדרה; הפועל נצרת־עלית — מכבי אור־עקיבא; הפועל קרית־שמונה — מכבי טמרה.

ליגה א', דרום

הפועל אשקלון — הפועל אור־יהודה; הפועל ראשל"צ — הפועל קרית־מלאכי; הפועל ירוחם — לורוס חולון; מכבי קרית־גת — הפועל אזור; הפועל קרית־אונו — הפועל דימונה; מכבי השקמה רמת־גן — בית"ר באר־שבע.

מנצ'סטר הובסה בלסטר 3:0 ליברפול בטווח שתי נקודות

● הליגה האנגלית

קבוצת הכדורגל של מנצ'סטר־יונייטד, שרק לפני שבועיים הוליכה בהפרש של 10 נקודות בליגה האנגלית, איבדה את יציבותה, מאז שהפסידה לראשונה לשפילד. אתמול נחלה את התבוסה השנייה העונה, כשהובסה בלסטר, התופסת את המקום ה־20 בטבלה בשיעור 3:0.

גיבור־הנצחון של לסטר היה הסקוטי דני מקאליסטר, שכבש את השער הראשון, והיה מעורב בשיגור חבריו להתקפות מוחצות. בהן הבקיע אלן סמית את שני השערים הנוספים. כל השערים הובקעו תוך חצי שעה במחצית הראשונה.

למרות הפסדה עדיין מוליכה מנצ'סטר, עם 42 נקודות מ־18 משחקים, שבעקבותיה, ליברפול, שהצליחה לצמצם את הפער לשתי נקודות. ליברפול השיגה נצחון־חוץ על בירמינגהאם — 0:2, משעריהם של הוולשי איאן ראש והאנגלי פול וולש, הממשיך להפתיע כל שבת מאז שנכלל בהרכב הראשון.

צ'לסי שמרה על מקומה השלישי כשניצחה את אסטון־וילה — 1:2.

הקבוצה השנייה מלונדון, ווסטהאם, הצליחה לשמור על מקומה הרביעי, בנצחון חוץ על קובנטרי — 0:1.

למעשה לא חל כל שינוי בשבעת המקומות הראשונים: שפילד־וונסדיי ניצחה את סאותהמפטון — 1:2, ותופסת את המקום החמישי בטבלה עם 35 נקודות, כמו ווסטהאם ומקדימה ב־4 נקודות את האלופה, אברטון וכן את ארסנל, שסיימו בתיקו.

אברטון פיגרה במגרשה מול נוטינגהאם, אולם פול ברייסוול היקנה לה את הנקודה במשחק התיקו — 1:1. ארסנל עשתה זאת בבירמינגהאם, במשחקה מול ווסט־ברומיץ', כשרק 6000 צופים חזו בה.

הדרבי הלונדוני בין טוטנהאם וקווינס־פארק־ריינג'רס, נסתיים בתיקו 1:1.

שער עצמי היקנה נצחון ללוטון במשחק־חוץ על ווטפורד — 1:2. משחק דרמטי נערך בין אוקספורד ואיפסוויץ'. האורחים מאיפסוויץ' הוליכו 0:3, אולם לשוער של ג'ון אולדריג' סייע למארחים לנצח — 3:4.

הליגה האנגלית

1.	מנ.־יונייטד	18	10:35	42
2.	ליברפול	18	17:41	40
3.	צ'לסי	18	19:30	36
4.	ווסטהאם	18	19:31	35
5.	שפילד	18	25:28	35
6.	אברטון	18	23:38	31
7.	ארסנל	18	22:22	31
8.	לוטון	18	22:31	27
9.	קווינס־פארק	18	22:20	27
10.	נוטינגהאם	18	29:29	26
11.	ניוקאסל	18	27:25	26
12.	טוטנהאם	17	23:29	22
13.	ווטפורד	18	33:33	22
14.	סאותהמפטון	18	25:21	21
15.	קובנטרי	18	25:22	20
16.	אסטון־וילה	18	25:23	19
17.	מנצ'סטר־סיטי	18	25:17	18
18.	אוקספורד	19	38:28	18
19.	לסטר	19	36:24	18
20.	בירמינגהאם	17	26:11	16
21.	איפסוויץ'	18	33:14	9
22.	ווסט־ברומיץ'	18	43:14	7

נאשיונל קהיר־לבנטוס ניגריה 0:2

70 אלף צופים חזו בקהיר בנצחונה של נאשיונל המצרית על לבנטוס מניגריה — 0:2 במשחק הראשון בגביע־אפריקה לאלופות כדורגל.

הפועל ת"א, כפר־סבא וירושלים מוליכות בליגה

● אתלטיקה

מאת אריה גיטליס

אתלטים רבים מעשר אגודות ספורט השתתפו אתמול בחדר־יוסף בפתיחת הליגה הבין־אגודתית לנוער, עד גיל 16, מטעם הפועל.

ביום המחזור הראשון מוליכות בראש אגודות הפועל תל־אביב, הפועל כפר־סבא והפועל ירושלים.

תוצאה בולטת היתה זו של הנער מורד הרוש מהפועל ת"א, שרץ 60 מטר ב־6.9 שניות.

התוצאות:

● בנים: 200 משוכות — שאול ירון (הפועל פ"ת) 28.74 שנ'; 600 מטר — תמיר כהן (הפועל בני־שמעון) 1:35.9 דק'; 3000 מטר — איתן נחושן (הפועל בני־שמעון) 9:28.37 דק'; מירוץ שבדי — הפועל ת"א 2:08.15 דק'; קפיצה לגובה — עמיר מולר (הפועל ירושלים) 1.80; כדור־ברזל — אייל שגיא (הפועל מגידו) 11.49 מטר.

● בנות: 60 מטר — רחל בנימין (הפועל כפר־סבא) 8.1 שנ'; 200 מטר משוכות — יעל סוכול (ירושלים) 33.2 שנ'; 1500 מטר — טלי מקורי (מגידו) 5:07.86 דק'; מירוץ שבדי — הפועל ת"א 2:32.1 דק'; קפיצה לרוחק — קרן רוטמן (כפר־סבא) 5.14 מ'; כדור־ברזל — מיטל בראל (רמת־השרון) 11.08 מטר.

מחוץ לתחרות רץ יאיר שרון (הפועל ירושלים) 60 מטר ב־6.9 שניות; ב־600 מטר ניצח שמעון פרנסקי (אס"א תל־אביב) — 1:23.84 דקה; בקפיצה לגובה — מרדי נעים (הפועל ת"א) 1.90 מטר.

וכדור־ברזל — רני נמט (הפועל כפר־סבא) 13.02 מטר.

בין הבנות הגיעה הראשונה איריס גלעד מהפועל ת"א בריצת 60 מטר — 8.28 שניות, לפני דלית בונין מכפר־סבא — 8.33. בונין ניצחה ב־200 משוכות — 30.43 שניות.

● ג'ודו

נקבעו אלופים

130 נערים ממניפי הפועל השתתפו אתמול באליפות הפועל, עד גיל 15 בג'ודו.

המנצחים:

● 38 קג.: 1. סטיב סקסון (איתנים רמת־השרון); 2. יוסי פוניבוסקי (קרית־ים).

● 43 קג.: 1. דוד ברגר (פתח־תקוה); 2. דני חיסדאי (ראשל"צ).

● 47 קג.: 1. גיל חרש (רעננה); 2. עמית קסל (כפר־סבא).

● 51 קג.: אסף גזית (נתניה); 2. דני גאייר (פתח־תקוה).

● 55 קג.: 1. תומר גולוב (נתניה); 2. יגאל ברנשטיין (רעננה).

● 60 קג.: 1. אדי דוברובסקי (בת־ים); 2. עמיחי דרורי (כפר־סבא).

● קליעה

דורון גילר מהפועל תל־אביב זכה באליפות הפועל בקליעה באקדח דואל, לאחר שצבר 582 נקודות, לפני ליאור לוינץ מהפועל פרדס־חנה — 560 נקודות ואחותו ענת לוינץ־אומטר — 559 נקודות. באליפות הקבוצתית זכתה הפועל פרדס־חנה — 1666 נקודות, לפני הפועל תל־אביב.

● הפועל רעננה א' זכתה בנצחון בליגה ברובה אויר, מחוז צפון, לאחר שצברה 1056 נקודות, לפני הפועל גבעת־נשר — 1051 נקודות. בתחרות האישית ניצחה הקלעית דליה לביא מרעננה א' — 364 נקודות, לפני אילן רם, גם הוא מרעננה — 361 ועופר שביט מגבעת־נשר — 353 נקודות.

● טניס

מכבי הצפון ת"א — אלופת הנשים

טניסאיות מכבי הצפון תל־אביב זכו אתמול באליפות המדינה לנשים לאחר שניצחו במשחק השלמה את הפועל עירד — 0:8.

שנייה דורגה מכבי תל־אביב, ושלישית — הפועל תל־אביב.

● קבוצות הטניס של מכבי נתניה ומועדון הכרמל חיפה, העפילו לליגה הלאומית. מכבי נתניה זכתה בבכורה בתום משחקי השלמה בליגה הארצית, מחוז המרכז, ומועדון הכרמל זכתה בליגה הארצית, מחוז הצפון.

דו"ח חמור נגד הכדורידן צ'יליבון

מאת יוסף חכם

דו"ח שיפוטי חמור נגד הכדורידן דני צ'יליבון ממכבי פתח־תקוה הוגש בסוף השבוע ע"י שופטי הכדוריד הבינלאומיים אבנר זינגר ודוד בוקר, שניהלו את המשחק בין מכבי פ"ת והפועל רמת־גן, במחזור השישי בליגה.

השופטים ציינו בדו"ח שצ'יליבון זרק בדקה ה־48 כדור בפניו של שחקן הפועל רמת־גן, וכרטיס אדום הונף לעברו. אז התפרץ צ'יליבון לעברו של זינגר ובאיומים וקללות איים עליו „לא תצא חי", „בן זונה, מאניק". הדיון יהיה ביום חמישי.

הפועל חולון — הפועל ת"א 82:105

מאת יוסי חן

חגיגה בעיר. שתי קבוצות הצמרת מהליגה הלאומית בכדורסל, הפועל תל־אביב והפועל חולון, חנכו אמש את האולם החדש בעיר, במשחק־ידידותי ביניהן, שנסתיים בנצחון החולונים 82:105.

שחקני הפועל חולון ניצלו עד תום את היעדרם של שלושת שחקני הנבחרת מהפועל תל־אביב (לאוואן מרסר, עופר יעקבי ועמוס פרישמן), וכן את אי־שיתופו של מייק לארגי הפצוע, כדי להוליך לכל אורך המשחק. במחצית הוליכה חולון — 49:52.

בהפסקה נערך מופע בהשתתפות מתעמלות הפועל עירד.

במשחק שפטו: שי שטריקס וזאב נוימן, לעיני 1000 צופים.

● קלעו להפועל חולון: קופר 24; אלימלך 23; פונדקסטר 17; בוגין 16; זלוטיקמן 12; בורמור 7; מאור 4 והיינריך 2.

● קלעו להפועל ת"א: ויליאמס 26; צימרמן 21; פליישר 15; קאליש 10; ספירן 14; חי 4, ואמסלם 2.

דלגליש וסטראכן לא ישחקו במלבורן

שני הסקוטים דלגליש וסטראכן לא יסעו למשחק־הגומלין בין אוסטרליה וסקוטלנד, שיהיה ב־4 בדצמבר במלבורן.

מועדוני שני הכדורגלנים, ליברפול ומנצ'סטר־יונייטד, מסרבים לשחררם בטענה שסקוטלנד השיגה מקדמה משמעותית (0:2) במשחק הראשון, שהיה ביום רביעי בגלזגו.

כל הכרטיסים נמכרו באיטליה

כל 80 אלף הכרטיסים למשחק המסקרן שיהיה היום, במחזור ה־11 בליגה האיטלקית, בין הקבוצה המארחת, אינטר מילאנו, ואלופת אירופה והמוליכה בליגה, יובנטוס, אזלו.

יובנטוס מוליכה עם 18 נקודות מ־10 משחקים, לפני מילאן — 14; אינטר מילאנו ונאפולי 13 כל־אחת.

באיירן — ברמן 1:3 בקרב־צמרת בגרמניה

● הליגה הגרמנית

רק ארבעה משחקים נערכו בשבת, במחזור ה־16 בליגה המערב־גרמנית בכדורגל. כל היתר נדחו בגלל מזג האוויר.

במשחק המרכזי נפגשו האלופה באיירן מינכן, והמוליכה, ורדר ברמן. באיירן מינכן גברה באיצטדיון האולימפי על יריבתה — 1:3, דיטר אנאס כבש 2, ומטאוס את השלישי.

ברמן מוסיפה להוליך למרות ההפסד, עם 23 נקודות, ומקדימה בנקודה את באיירן. במקום השלישי, האמבורג, עם 21 נקודות, לאחר שניצחה את בוכום 0:1.

קלן, בה משחק הישראלי דוד ביונטי, סיימה במגרשה בתיקו 2:2 עם מאנהיים.

במשחק הרביעי גברה נירנברג על פורטונה דיסלדורף 2:3.

מאחורי הקלעים

שריר עצר את מוטל'ה

ארבעה לאומיים בקבוצה אחת בליגה ג' ★ אבי כהן יחית במקסיקו ★ נפוליון מתגעגע לבתו שנולדה בארה"ב ★ אירווינג ישחק באנגליה ★ גילמן התעניין בצימרמן וסילבר

★ ★ ★ השופט צבי שריר סיפר כי מאוד לא היה לו נעים במחסום כבישים כאשר בתוקף תפקידו נאלץ לעצור את רכבו של מוטל'ה שפיגלר, בגלל חובות למס הכנסה. מוטל'ה ניסה להתחכם ולשכנע אך לשווא ★ ★ ★ אברהם (בנדה) בן־דוד, הכדורגלן הוותיק של הפועל ירושלים, דומה בצורתו לחלוץ הפועל ת"א שלום אביטן. רבים אף מכנים את בן־דוד שזה לא נורא, ועוד ישוב לכבוש שערים. ★ ★ ★ מכבי ת"א עשויה להגיע למצב לפיו תיהנה ממשחקו של אלי דריקס, בתחילת העונה, מבלי שיעלה לה אגורה. מכבי יבנה, שמעוניינת להחזיר את החלוץ ותמיר לשורותיה, מוכנה לבצע עיסקה לפיה תשלם למכבי ת"א עבור השאלתו עד לסיום העונה, וכן את כל ההוצאות שהיו לתל־אביבים עד כה. אגב, דריקס לא יתנגד לחזור לעונה נוספת במכבי יבנה ★ ★ ★ נבחרת הכדורגל של ישראל לא העפילה אמנם למשחקי הגמר בגביע העולמי במקסיקו אבל הקפטן אבי כהן בכל זאת יהיה שם — מגלה מרדכי חביב. בשבוע שעבר חתם אבי על הסכם עם עתון, לפיו יכתוב לו טור יומי והעתון יממן את טיסתו ושהייתו במהלך משחקי הגביע העולמי ★ ★ ★

רומנו נגד לוי

★ ★ ★ לא בכל עונה משחקים בקבוצה אחת בליגה ג' בכדורגל ארבעה שחקנים שהופיעו כבר בלאומית. במכבי נוה־שאנן מככבים כיום: משה אגמי, שאגב החל את הקריירה שלו בקבוצה זו, קובי דרך, גדי שטרן (כולם ממכבי חיפה) ונתן בן־חמו (הפועל חיפה). מאמן הקבוצה, יוסף שריקי, מנסה להחתים עוד שני שחקנים מהלאומית: אבי קאוסמן שנטש את הפועל חיפה ויוסי ושצ'ין, ששיחק בהפועל ובית"ר חיפה, ושגם הוא החל את הקריירה שלו בנוה־שאנן. כל ארבעת הלאומיים לא הצליחו להוליך את קבוצתם לנצחון בדרבי נגד הפועל חליסה, שהסתיים בתיקו 1:1 — ריווחו של יוסף גלזר ★ ★ ★ במחזור הקרוב בליגה א', צפון, צפוי מאבק בין שניים מכוכביו הבולטים של הכדורגל הישראלי בעבר: מאמן־שחקן מכבי אור־עקיבא, משה רומנו, יתארח אצל הפועל נצרת־עלית, אותה מאמן שוער־העבר, חיים לוין. לוין, המתגורר בצפון, חזר אחרי שלוש שנות שהייה באנגליה, אימן אשתקד את הפועל קרית־אתא ועתה את הפועל נצרת־עלית ★ ★ ★ יחזקאל שריר, חניכו של המאמן האנגלי ג'ק מנסל במכבי חיפה ובנבחרת הנוער, ירד העונה לליגה א'. הוא הצטרף למכבי שפרעם. יצוג הפוך לזאהי ארמלי, שנטש את שפרעם לטובת מכבי חיפה. בשפרעם, אותה מאמן כדורגלן־העבר המצטיין אברהם מנצ'ל, מופיעים גם שניים מיוצאי הפועל חיפה: רחמים סלע ושאול יחזקאל ★ ★ ★ הסיפור מאחורי הקלעים של משחק הצמרת בשבת שעברה בין מכבי חיפה ובית"ר ירושלים (1:1) מתמקד בילד בן 13 מקרית־מוצקין, גיל לודריג, תלמיד כתה ה' בבית־ספר אחרות, שביקש במתנת בר־מצווה לשהות במחיצת כדורגלני מכבי חיפה. מבוקשו ניתן לו. אחרי המשחק ערך חגיגה בחדר־ההלבשה של הקבוצה, בהביאו כיבוד ומטעמים. הפייבוריט של לודריג הוא השוער החיפני אבי רן ★ ★ ★ מכונית חדשה לחלוץ בית"ר ירושלים, אלי אוחנה. עד כה נסע במכונית אאודי 80, מודל 81. עתה החליף אותה לב.מ.וו. מודל 84 ★ ★ ★ כדורגלן בית"ר רמלה, יצחק קאו, המרצה עונש מאסר בבית־הכלא ברמלה זכה בשבוע שעבר לחופשה בת 48 שעות, אותה ניצל כדי להתאמן במחיצת חבריו ★ ★ ★

הפרישה השנייה של תני

★ ★ ★ לפני כעשר שנים פרש קפטן נבחרת ישראל, תנחום בן־דמינץ, ממגרש הכדורסל. עתה פרש מצה"ל בדרגת אלוף־משנה. תני, מהנדס במקצועו, היה ראש פרוייקט טנק המרכבה ואף היה מועמד לפרס ישראל לבטחון. במסיבת הפרידה מצה"ל, אליה הוזמנו כמה אישים שליוו אותו בדרכו הספורטיבית, ביניהם מאמנו הראשון יהושע רוזין, הוצע שיצטרף לעסקנות בספורט. תגובת רעייתו דפנה: „אם תצליחו — קחו אותו" ★ ★ ★ לנפוליון ג'ונסון, כוכבה החו"ל של בית"ר ת"א, נולדה בת בארה"ב. הגעגועים לא נותנים לכדורסלן המצטיין מנוח והוא משתוקק לבקר את רעייתו ובתו. ראשי בית"ר ת"א חוששים לאפשר לו לצאת לארה"ב שמא לא ישוב. בינתיים מטלפן ג'ונסון פעמיים ביום לארה"ב על חשבון קופתה המדולדלת של בית"ר ת"א. מנהלי האגודה הודיעו לכדורסלן כי ייתכן שיאפשרו לו להמריא לארה"ב לאחר משחק הקבוצה נגד מכבי רמת־גן, ב־13 בדצמבר, זאת בתנאי שהקבוצה תנצח ותבטיח את השארותה בלאומית — סיפורו של יצחק ויסהוף ★ ★ ★ ג'ון אירווינג, כדורסלן בית"ר ת"א בעונה שעברה, שאזרחותו הישראלית נשללה ממנו ע"י משרד הפנים בגלל זיוף, לא נשאר זמן רב מחוסר עבודה. לפני כמה ימים הגיעה ארצה פנייה מההתאחדות האנגלית, ובה בקשה לשחרר את אירווינג כדי שיוכל לשחק באי הבריטי. קבוצת בית"ר ת"א העניקה לו את השחרור ★ ★ ★ במכבי חיפה — מגלה יוסף גלזר — עושים מאמצים נואשים למצוא מאמן בעל שיעור קומה במקום האמריקני פרן אוהלנן, שאינו משביע את רצון הבוסים שלו. יו"ר האגודה, דני אמסלם, פנה ליו"ר מחלקת הכדורסל במכבי ת"א, שמעון מזרחי, בבקשה שישחרר את עוזר־המאמן משה ויינקרנץ למכבי חיפה. מזרחי השיב בשלילה. החיפנים גם בדקו אם מאמנם בשנתיים האחרונות, פנחס גרשון, מתכונן לעזוב את הפועל ת"א. גם במקרה זה נענו בשלילה. אגב, ויינקרנץ המליץ לחיפנים לא לפטר את אוהלנן ★ ★ ★

מלחמת שמועות

★ ★ ★ יצחק ויסהוף מוסר על מלחמת־שמועות המתנהלת בימים האחרונים בין שתי הקבוצות הרמת־גניות, שמצבן הכספי בכי־רע. אנשי הפועל רמת־גן הפיצו ידיעה כי ג'ים תומאס, כוכבה של מכבי רמת־גן, חתם בשבוע שעבר בלוס־אנג'לס קליפרס ★ ★ לעומתם טענו אנשי מכבי רמת־גן כי מאמן הפועל רמת־גן, רודי דאמיקו, שיצא לביקור אצל חברתו בצרפת לא ישוב מאחר שקבוצתו לא חתמה לו על ערבות בנקאית. זה לא הכל. זו רק מערכה ראשונה ★ ★ ★ ראשי קבוצת הכדורסל של אליצור נתניה כבר דואגים לעונה הבאה. במשחק האימון בין נבחרת ישראל והפועל חולון, בשבוע שעבר באולם הפועל ת"א, נראה היו"ר, ניל גילמן, כשהוא משוחח עם ג'ק צימרמן, כדורסלן הפועל ת"א ועם לו סילבר, הקפטן הפורש של מכבי ת"א ★ ★ ★ קפטן נבחרת ישראל לשעבר, איתמר מרזל, יהיה ראש משלחת ישראל שתצא הבוקר ליוון ולאנגליה. איתמר, חבר קיבוץ יגור, לוקח את תפקידו ברצינות ואינו מחמיץ אימון. הוא סיפר ליצחק ויסהוף כי ברצונו להכיר היטב את הכדורסלנים ולהיות מעורה בנעשה בנבחרת ★ ★ ★ דבר מוזר קרה לכדורסלני הפועל נהריה. דווקא ללא כוכב הקבוצה בשנתיים האחרונות, קיט בנט שחום־העור, שעבר להפועל רמת־גן, דוהרת הקבוצה לליגה הלאומית. היא היחידה בארצית שטרם נוצחה. זאת — מספר יוסף גלזר — בלי שבתחילת העונה תהיה לנהריה כוונה לעלות. בקבוצה אין אף שחקן חיצוני. כולה — תוצרת־בית, שילוב של ותיקים וצעירים. בין הוותיקים אפשר למצוא את גדי צור־צורקים, ובין הצעירים בולטים אילן וקנין, שרון גולדשטיין, שי מינטמר ואחרים. מאמן הקבוצה הוא אברי מרנצר, בעלה של הכדורסלנית הוותיקה אתי ג'ינו־מרנצר, כוכבת הפועל חיפה, המשחקת כיום במכבי קרית־מוצקין מהארצית ★ ★ ★ שני הכדורסלנים הזרים של הפועל חיפה, לורוי קומבס ודן מרדמן, ניצלו את ההפוגה בליגה כדי להכיר את ישראל. השניים שכרו מכונית „ותרשו" בה את המדינה לאורכה ולרוחבה ★ ★ ★ בהפועל חיפה, על־אף שהקבוצה הלאומית שלה עדיין סוגרת את הטבלה, שואבים עידוד מהצלחות קבוצות הנוער, הנערים והילדים, המוליכות בליגות ללא הפסד. לאחרונה ניצחו במשחקי חוץ את היריבות ממכבי חיפה במיפגשי דרבי, לאחר שאלה שלטו לפני שנה בגילאים הצעירים. בין הנוער ניצחה הפועל חיפה — 66:68, לאחר שתי הארכות; בנערים — 49:56 ובילדים — 47:54. אגב, את קבוצת הנערים מאמן שחקן הקבוצה הבוגרת, איתי שביט ★ ★ ★

שביתה בגלל ביטוח רפואי

★ ★ ★ כדורסלניות הפועל חיפה החרימו את אימון הקבוצה כמחאה על אי הסדרת ביטוח רפואי. כוכבת הקבוצה, שירלי לב, שנפצעה במהלך אימון, הופתעה כשסירבו להעניק לה טיפול במכון המשרת את הקבוצות החיפניות. הסיבה: הפועל חיפה לא הסדירה תשלומיה. כמחאה הצטרפו האימון והמאמן יואב מינץ נאלץ לחזור לקלועמות שבא. יו"ר משה בן־קיקי, התפטר בגלל אי תקצוב המחלקה ע"י מועצת פועלי חיפה ★ ★ ★ גדיר שטפורטאי מצטיין בשני ענפים באותה אגודה — מציין יוסף גלזר. לורנס פורטנויה הוא כוכב מכבי הר־הכרמל בליגה הלאומית בטניס־שולחן והרקטה מספר 1 בטניס, גיבור זכיית הקבוצה באליפות ליגה א' והעפלתה לארצית. מאמן הקבוצה הוא כדורגלן העבר, דניאל שמילוביץ־דוזם ראש עיריית קרית־ביאליק, צבי קרליצר, שנפטר בשבוע שעבר בגיל 80, היה ספורטאי עד יומו האחרון. מדי בוקר היה בבריכת השחייה של קרית־ביאליק, והיה מקורב למחלקת השחייה של מכבי קרית־ביאליק ומחלקת ההתעמלות של הפועל קרית־ביאליק, מהטובות בארץ ★ ★ שחקן הכדורמים של נבחרת ישראל והפועל גבעת־חיים, טל סגנית, יצא לאיטליה, שם ינסה למצוא קבוצה ★ ★ במשחק הכדורעף החגיגי לציון פתיחת אולם הספורט בעין־החורש, התייצבו ותיקי נבחרת ישראל מול ותיקי עין־החורש. לנבחרת היו חמישה מוסרים — אהרל רקל, דוד כספי, יונתן עצמון, לזי פלקין ואבישי קרופסקי לעומת ארבעה מנחיתים — משה ליבנטנטל, גיורא הלפרין, מאיר בין ומיכה מילשטיין. הנבחרת הצליחה לנצח את המארחים, כשבשורותיהם בלטו שני זוגות אחים: גרשון ואליהו רבינאו ושמשון וצבי סורת. לפתיחה הגיע גם העסקן הוותיק חיים גלוברזנסקי, בן ה־84, שהיה אחראי של נוחם הרצברג, מותיקי הפועל ואיש עין־החורש. בערב זה היו המאמנים מיכה שמבן ואורי אפק; המנהלים חיים קרשבסקי וגלעד תירוזי, והשופטים דוד גולדשטיין וזאב שוהם. במכת־הפתיחה התכבד הוותיק גבריאל אלדרגיס ★ ★ ★

תיק חוץ

שתיקת האפיפיור

הפרשנים האיטלקים לענייני הוותיקן מנסים להסביר את התעלמותו של האפיפיור, יוחנן פאולוס השני, מאירועים שהתרחשו במזרח התיכון, כמו ההפצצה הישראלית בתוניס: פאפא ויטילה מצדד ברייגניזם

מאת אהרון ניר, רומא

ה„וותיקנולוגים" של כלי התקשורת האיטלקיים תוהים מדוע יוחנן פאולוס השני, שפרגיל אינו פוסח על שום אירוע בינלאומי, והיומון הרשמי של הוותיקן, „אוסרוואטורה רומאנו", עברו בשתיקה כמעט מוחלטת על מה שהתרחש באחרונה בשמי הים התיכון ומימיו. גם הדיפלומטיה הוותיקנית, הערה בדרך־כלל לכל בעיה בינלאומית, נהגה אף־היא בפאסיביות כמעט גמורה.

ב־2 באוקטובר הופכים מטוסי קרב ישראליים בפעולת בזק את מטה אש"ף בתוניס לעפר ואפר. למורת ההפצצה הכל שותקים בוותיקן, וה„אוסרוואטורה" מסתפק בהערה קצרה ותמוהה במקצת: „בלי לרצות להיכנס לסעיית הלגיטימיות של פעולות התגמול" – נאמר שם – „מן הדין לשאול מה הוא הערך ומה האמינות של הכוונות המוצהרות בדבר מו"מ לפתרון בעיית המזרח־התיכון". אין בכתבת הפרשנות הוותיקנית הוקעה כלשהי של מבצע צה"ל בתוניס, לעומת ים ההוקעות בשאר יומוני איטליה. הדבר גרם רוגז מסויים בחוגים קאתוליים שמאליים, אשר ראו בשתיקת הוותיקן רצון לחפות על ארה"ב, בעלת־הברית המוצהרת של ישראל.

מזדהה עם רייגן

אותם חוגים קאתוליים מייחסים לאפיפיור הפולני ויטילה כוונת הזדהות עם ה„רייגניזם". דבר המוצא, לדעתם, ביטוי בשיפור היחסים בין הכס הקדוש לבין ישראל. אף כי הניגודים היסוריים בין שני הצדדים לא באו, ולא יבואו בקרוב על פתרונם. הן לפני ימים אחדים בלבד אישר את הניגודים הללו בעקיפין „שר החוץ" של הוותיקן, מונסיניור אקילה סילווסטריני, כאשר קבע במסיבת עיתונאים כי הכרת הוותיקן בישראל תבוא רק לאחר שיושכן שלום במזרח התיכון ותיפתר הבעיה הפלשתינית, „הקרובה ללבו של הכס הקדוש", שמספר המאמינים שלו בקרב הפלשתינים אינו קטן כל־עיקר.

אחרי מיבצע תוניס באה פרשת החטיפה של האנייה „אקילה לאורו", אשר עוררה קצת יותר תשומת לב בוותיקן. לפרשת החטיפה התייחס האפיפיור בעת ה„אודיינץ" השבועי להמוני המאמינים ב־9 באוקטובר. ויטילה אמר למאמינים, כי „אלימות מולידה רק אלימות", והסתפק באימרה הפילוסופית הזאת. אל בעיית האנייה המטופה חזר „אוסרוואטורה רומאנו" בגליונו מן ה־13 באוקטובר, אולם גם ביומון הוותיקני דובר אך־ורק על ההיבט האנושי של הפרשה, וגם הפעם באה קביעה ש„אין בכוונתנו לנגוע בבעיות הפוליטיות והחוקיות... איננו רוצים להיכנס להערכות אסטרטגיות" – פירוש מוזר לכל הדעות בעיתון, אשר מאחוריו עומדת דיפלומטיה מנוסה שבעבר לא התנזרה כלל מעיסוק בבעיות מסובכות ביותר.

טעמה של התנזרות

מה, אפוא, טעמה של התנזרות הדיפלומטיה הוותיקנית מן העיסוק בעניינים ובאירועים שהסעירו את העולם כולו? את ההסבר מספקים הוותיקנולוגים: לו יצא הוותיקן בתקיפות נגד החטיפה עצמה, והיה על כורחו מכניס גם את אש"ף לתמונת החטיפה, כי־אז היה הדבר נותן גיבוי לטענותיה ולהאשמותיה של ישראל נגד אש"ף ונגד ערפאת, ובכך היה מרגיז את המדינות הערביות המתונות אשר הוקיעו בחריפות את המבצע הישראלי בתוניס. והרי עם כל המדינות הערביות המתונות הללו מקיים הוותיקן יחסי הבנה וידידות. אכן, הוותיקן עשה את חשבונו ונמנע מלהוקיע איש בפרשת „אקילה לאורו".

ובכך העניין טרם נגמר, שכן ימים מעטים אחרי חטיפת „אקילה לאורו", באה פרשת יירוט מטוס ה„בואינג" המצרי בשדה התעופה הסיציליים סיגונלה. בפרשה הזאת מילא הוותיקן את פיו מים, ולא קשה להבין את המניעים לשתיקה זאת. אילו התייצב הוותיקן לצד ארה"ב וחייב את היירוט, היה הדבר מתפרש כתמיכה עקיפה בעמדת שר־ההגנה ספאדוליני וכביקורת על עמדתו של ראש ממשלת איטליה, דהיינו – כהתערבות לא עדינה ביותר בעניינים הפנימיים של איטליה. עלול היה להיווצר מצב של מתיחות בין איטליה לבין הכנסיה הקאתולית דווקא כעת, כאשר שני הצדדים עושים את הצעדים הראשונים למימוש „הקונקורדאט" בין הכנסיה והמדינה האיטלקית, אשר נחתם לפני חודשים אחדים בלבד. ובמקרה ההפוך, דהיינו, אילו תמך הוותיקן – בפרשיות „אקילה לאורו" וסיגונלה – בעמדתם של קראקסי ושל אנדריאוטי, כי־או היתה משתמעת מכך שלילת עמדתו של ספאדוליני, ובעקיפין היה הדבר גורם למתיחות־מה בין ויטילה ובין רייגן, דבר שאינו מתקבל כלל על דעתו של האפיפיור, שיש רואים בו „רייגניסט" נלהב...

מכל הסיבות הללו לא נשמע קולם של האפיפיור ושל הדיפלומטיה הוותיקנית בימים הסוערים של תוניס, „אקילה לאורו", סיגונלה ועבאס.

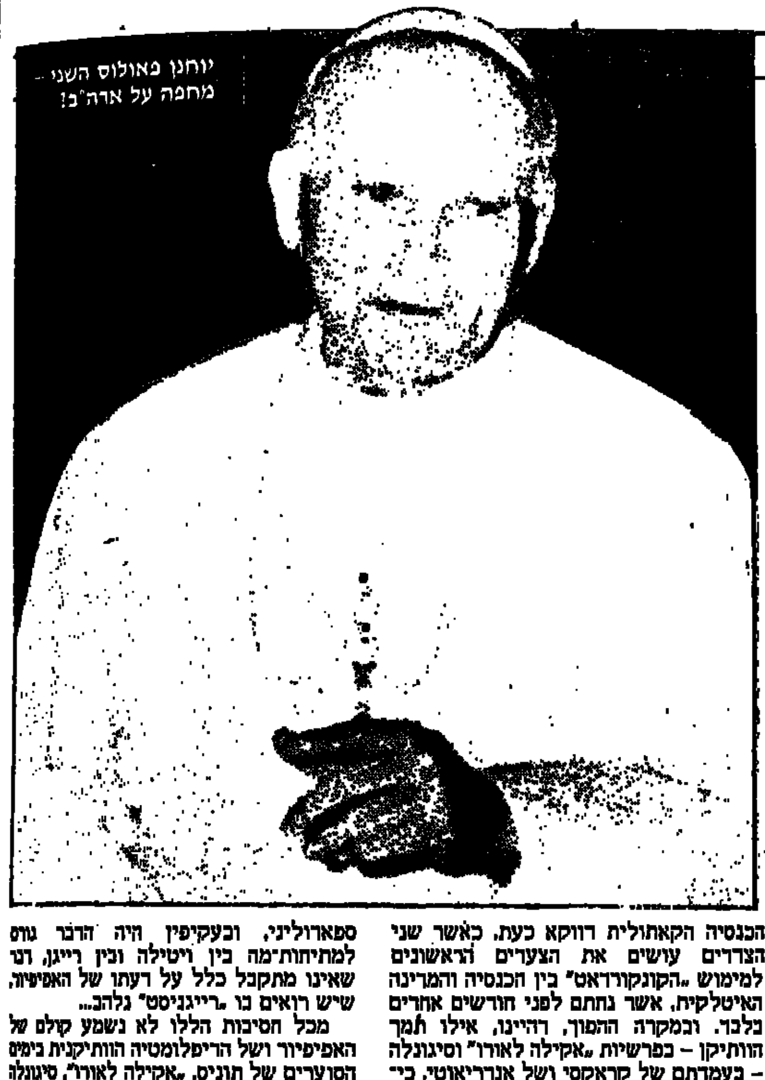
יוחנן פאולוס השני – מחפה על ארה"ב!

פחדים בג'רבה

הם לא צועקים „ישראל" מהגגות

בני־נוער לאומנים ממשיכים להציק לקהילה היהודית בתוניסיה בעקבות ההפצצה הישראלית ■ היהודים אינם סומכים על יורשיו של הנשיא בורגיבה הקשיש ומודים כי ייאלצו לברוח ביום מותו, אבל בינתיים, הם מעדיפים לראות במעשה הרצח בבית־הכנסת „אירוע בודד" ואינם נחפזים

יהודים מסיידים את הבית בג'רבה – אין אמון בשלטון

מאת ארנון יפה, פאריס

„צריך ללמד את ההמונים, כי קיים הבדל בין יהדות לציונות. אין שום זיקה בין יהודי תוניסיה לציונות. סרט לדת", אומר רבה הראשי של תוניס, חיים מדר בראיון, המובא ב„לה־מונד" בכתבה על מצב יהודי תוניסיה אחרי ההתקפה הישראלית. כמה אלפי היהודים שבמדינה מתוארים כמי שחיים תוך חשש לגורלם אחרי עידן בורגיבה. רובם ישישים בגמלאות, בני־נוער לאומנים המכונים „פרחחים" ממשיכים להציק להם בהריגת אבנים והצקות.

היהודים לא סומכים על יורשי בורגיבה. הם מודים כי ביום מותו יברחו. „אבל למה להיחפז". הרב מדר מפחית מחומרת המצב. הוא מתאר כ„אירוע בודד" את ההרג בבית הכנסת בג'רבה בחג שמחת־תורה. בו הרגו שני שוטרים ארבעה יהודים ותוניסאי בירי אל תוך קהל המתפללים בבית־הכנסת. השלטונות עדיין טוענים, כי נהרגו רק שני אנשים בהתקפה אנטישמית זו. שר בטחון הפנים החדש, בן עלי, קיבל את פני הרב והבטיח לו לסכל כל פיגוע, אבל בתנאי שהיהודים יודיעו על כל איום מראש. „איך ידעו?", טוען יהודי תוניסאי בפאריס, „אין עוד על מי לסמוך".

בורגיבה סנילי מדי מכדי לפנות אליו. אשתו מולכת ללא עוררין. יורשו הרשמי, ראש הממשלה מזאלי, נתון במבחן כוח נגד אויביו. האופוזיציה מפותה בקסמי הסירנות של קדאפי. התעצמה אחרי ההתקפה הישראלית על מטה אש"ף. בני־הנוער מוצאים בשורותיה או באינטגריזם האיסלמי פורקן לתיסכוליהם ולאידיאליהם. המיתוס של בורגיבה כ„הלוחם העליון", אינו אומר להם מאומה. בעבורם הוא זקן תשוש. האפשרות כי הצבא האלג'ירי יגיע לתוניס כאילו להגן עליה מפני קדאפי – מדאיגה. התוניסאים עצמם חוששים כי הוא לא ייצא עוד.

הקרע בין השלטון לעם גדל. תוניסיה נעשית יותר ויותר שבירה. היא תלויה בחסדי אחרים, כמו צרפת או אלג'יריה. בנסיבות אלה, ליהודים אין אמון בשלטונות. לא יודעים מה יילד המחר. כל שוטר עלול „להשתגע" פתאום ולנקום ביהודים חסרי הגנה. ההסתה נגד ישראל גברה. יהודי המופיע בשם כרוי, אמר כי הפאניקה אחרי ההתקפה בבית־הכנסת שככה. כמה מאות יהודים נחפזו לנמל התעופה מייד לאחר התקפת חיל־האוויר על מטה אש"ף. רובם כבר שבו. הוא אומר כי „היהודים מחזיקים בכיס כרטיס טיסה, כתעודת ביטוח לשעת הדראמה. אנו נערכים ליציאה. העזיבה הגדולה הבאה תתחולל אחרי הסתלקותו של בורגיבה. הוא שומרנו האחרון. כולנו מפחדים מהצעירים". במשרד הרב הראשי תלו תמונה של בורגיבה בעודו צעיר, בשיא תהילתו. כאילו אין רוצים שימות אי־פעם.

„ההתקפה הישראלית חוללה הלם בקהילה", אמר סוחר יהודי בראיון לאחד הירחונים. „הציונים היו צריכים לחוס על תוניס. היא אינה מדינה קיצונית, אנו אוהבים את ישראל, אך איננו צועקים זאת מעל הגגות". בפאריס עצמה הגיבו יהודים יוצאי תוניסיה בחריפות. מנהל ערוץ הטלוויזיה FR 3 לשעבר, סרג' מאוטי, כתב בירחון יהודי, כי „בהתקפה זו נהרגו הורי בפעם השנייה, כי מטוסים נושאי מגן־דוד הטילו פצצות סמוך לבית־הקברות היהודי שלנו".

עיתונים תוניסאים טורחים להרגיע את היהודים, אבל בעצם מגבירים את הפחדים במאמרי הסתה חריפים נגד „הציונים". השבועון בשפה הערבית „אל־כאטאל", דיווח כי „הציבור התוניסאי ברחוב הגיב באהדה להרג הישראלים בסיני. האנשים דיברו על רצח שבעה ציונים על־ידי חייל משוגע והביעו תקווה כי בעזרת אללה יהיו הרבה מאוד משוגעים כמו החייל המצרי. בעולם הערבי".

העיתון התייחס לרצח בג'רבה: „הציונים והיהודים לא קורצו מאותו חומר. הדם שנשפך בג'רבה אינו ציוני. הוא לא מאותו סוג (דם) של שרון, בגין, רבין, שמיר ושאר הציונים ששפכו דם חפים מפשע בפלשתין. הדם שנשפך בג'רבה, אין בו כדי לעורר בקרבנו רגש נקמה". רוגמי האבנים אינם מבדילים בין השניים.

על־פי אחד היהודים אין עוד אף יהודי אחד בעל תפקיד במנגנון השלטון בתוניס. פעם היו שרים. רופא יהודי שעבד בבית־חולים צבאי סולק מייד משנתגלה כי הוא יהודי. כמעט כל הצעירים היהודים עוזבים לצרפת.

רוב האוכלוסיה היהודית, המונה כ־4500 נפש, מורכבת מזקנים בגמלאות, ללא מקורות מחיה. תחנות השידור של קדאפי מסיתות נגדם. בשידורים מוזכרים אפילו שמות של יהודים. עם זאת, היהודים טוענים כי אין אנטישמיות ברחוב. הנשיא בורגיבה מרסן לפי שעה פעולות של קיצונים. „אך מחר", אומר אחד היהודים, „מי ירסן את כל הצעירים האסלאמים? צרפת היא שתירש אותנו? מה אלך לעשות בישראל, אינני יודע אפילו את שפתם".

ארגנטינה: הטרור נלחם בדמוקרטיה

מאת יהודה צור

ימים ספורים בלבד לאחר תום הבחירות הכלליות בארגנטינה, שוב התמלאו עיתוני הארץ פרטים על פעולה משולבת של מחלקות הביון של ארגנטינה, אשר הצליחו לחשוף לפתות באופן כללי רשת ענפה של קושרים, אשר פעלו גם מתוככי המימשל נגד שלטון אלפונסין.

מסתבר, שלא רק מדובר באשמתם של תריסר אנשי צבא בעבר, אזרחים וקצינים בכירים של הצבא והמשטרה בשירות פעיל, בשיתופו של הגנראל סוארס מסון, אלא גם בגופים ובאישים אשר תיכננו, ככל הנראה, לערער את המימשל הדמוקרטי במדינה. כל הסימנים מעידים על כך, שמדובר באנשים שודעותיהם מושרשות בשירותי הביון של הצבא, משרד ההגנה והמשטרה, אשר גרמו עד כה פיגועים רבים נגד השלטון הדמוקרטי בארגנטינה, מתוך כוונה לערערו מבפנים. והגנראל סוארס מסון הודח מן הצבא לאחר שברח מארגנטינה כאשר עמד להיות מובא למשפט יחד עם 9 מעמיתיו מהחונטות הצבאיות ששלטו עד בואו של אלפונסין לשלטון. סוארס מסון, הנחשד בקשרים מסועפים עם ארגוני טרור ימניים באיטליה, בברזיל, ובשיתוף פעולה עם מבריחי סמים מבוליביה ופרו לארה"ב, היה האידיאולוג הראשי של המלחמה הצבאי בארגנטינה.

אולם כאשר עמד להיות מובא למשפט ברח מן הארץ, ועתה התברר על־פי עדויות של שר ההגנה בארגנטינה כי הוחזר בעוד מועד על־ידי כמה מאנשי הצבא הנתונים עתה במעצר בארגנטינה, אשר שירתו בביון הצבאי. אך מה עוד התברר כי בריחתו של סוארס מסון היתה קשורה בתוכנית רחבה יותר, אשר נועדה להבריח יחד עימו חלק גדול מארכיון שניהל הביון הצבאי ובו הכוחות ופרטים רבים מהמקלילים את הנאמנות של הקצונה בהכשרת שלטונות הצבא. בין העצורים הקולונל פסקואל גריארי, אשר היה מוצב במטכ"ל צבא ארגנטינה בתפקידי ביון אחראיים. עצור נוסף הוא הקולונל דובל, אשר במהלך הדיקטטורה הצבאית פיקד על שירותי הביטחון של המשטרה הפדראלית בארגנטינה ומופיע עם הסרן אנטינורי, הנמצא גם הוא במעצר עתה. ברשימות של המרכז למשפרי הדיקטטורה הצבאית, שהוקם בעידור אלפונסין, מופיעים השניים כמפקדים בכירים של מחנות מעצר השאיים, בהם „נעלמו" אלפים בשנות הדיקטטורה הצבאית. עוד כמה קצינים מן העצורים שירתו גם הם עד מעצרם, בביון הצבאי. אך גם בין האזרחים שנעצרו, מופיע עורכו של השבועון „מראנסה קונפידנסיאל", אשר היה קשור ב־15 השנים האחרונות לשירותי הביון של הכוחות המזוינים, בעיקר של חיל־הים. עצור נוסף הוא עיתונאי בכיר בעיתון השמרני „להפראנס", אשר ניהל מעיתונו מדי יום מסע של האשמות וסילופים נגד מפקד צבא ארגנטינה, אשר התייצב לימינו של אלפונסין בעד הדמוקרטיה בארצו. אחרים שייכים לתנועות הימין ונטלו חלק פעיל במאבק המתנהל בחודשים האחרונים להתייאשת הברית בין כוחות בצבא, המנסים לחולל שוב הפיכה צבאית, לבין הימין בתנועה הפרוניסטית, בראשותו של הרמיניו אלגסיאס, אשר נחל עתה מפלה מוחצת בבחירות האחרונות.

כל העצורים, במידה זו או אחרת, קשורים למשטר הצבאי הקודם או לימין של הפרוניזם, כגון ריכנרה קרלס, אשר הוציא לאור את העיתון „אל אטאקה", שמו של הפירסום הראשון של התנועה הנאצית בגרמניה ב־1920. קרלס, כמו עיתונאים אחרים שחלקם נעצרו בחשד השתייכות לקשר הימני, חשודים בכך שהיתה להם האפשרות לנבא בעוד מועד, בצורה חשודה ביותר, מתי והיכן הן צריכות להתפוצץ פצצות מול משרדים ממשלתיים וצבאיים ומשרדי הקהילה היהודית בחודשים האחרונים.

המשטרה פשטה, בין היתר, על סוכנות פרטית לחקירות ומתן שירותי אבטחה הקשורה לגנראל מאסון, „אסקורפיו", אשר ככל הנראה, שימשה מטה לקושרים. מדובר באחת מ־200 סוכנויות פרטיות למתן שירותי אבטחה, שם התרכזו אלפי שוטרים ואנשי צבא ברימוס וכמה בשירות פעיל, הקשורים עם שלטון הכת הצבאית. המשטרה מצאה במקום אלפי כרזות מזוייפים של תנועת המונטונרוס, המורה, כביכול, על שובה לדרך של מאבק אלים, אשר נועדו ככל הנראה, להיות מופצים כדי לגרום לאווירה של אי־יציבות חברתית וצבאית. אולם למרות הכל, הממשלה לא הצליחה עד כה להוכיח באורח חד־משמעי, שמדובר בקבוצה שעמדה לחולל הפיכה צבאית. ואולם, אין איש בארגנטינה המפקפק בכך, שעתה מתנהלת בארץ מערכת עניפה של מלחמה פסיכולוגית שנועדה להחיות את פחדי העבר, כדי שכולם יראו שוב הפיכות צבאיות מאחורי כל פינה.

אותה מלחמת עצבים ניזונה גם מהנחת פצצות במקומות ציבוריים ובפארקים בהם משחקים ילדים. הפצצות ממשיכות להתפוצץ גם לאחר המעצרים האחרונים. ארגוני זכויות האדם ואף גורמים ממשלתיים הזהירו מספר פעמים, את הממשלה, שיש צורך לטהר את שירותי הביטחון, אשר רוב אנשיהם שירתו את הכת הצבאית. בראשית השנה התפטר מתפקידו רוברטו פאנה, האזרח הראשון שהועמד, על־ידי אלפונסין בראש שירותי הביון של המדינה. „כי אני מודה בכך שאינני מסוגל להשליט דמוקרטיה בגיטאות של שירותי הביטחון. חשוב, רצוי שהנשיא אלפונסין יידע, שקיימים עדיין שרידים מסועפים של העבר בתוך שירותי הביון של היום". פאנה גם ציין שאותן קבוצות נעלמו, כביכול, עם בואו של אלפונסין, אך מאז מחצית 1984 שבו לפעול והודיעו מגיעים עם שירותי הביון הנוכחיים. את כולם יזהו האישים שוב עומדים מאחורי הפיגועים הטרוריסטיים, יותר ויותר מתברר לדעת הקהל בארגנטינה ולמשטרו של אלפונסין עצמו שיש צורך לחולל שינוי מהותי בשירותי הביון הפנימיים של ארגנטינה כדי להשריש בהם לא רק רוח יותר דמוקרטית, אלא בעיקר אנשים אשר אינם קשורים עם פעולותיהם בעבר, ששירתו את הדיקטטורה הצבאית.

מדע ומעש

מאת צבי אמיתי

הר געש שבלע עיר

האסון בקולומביה: עיר שטבעה בבוץ

לא תמיד מספר הקורבנות, או היקף הנזקים החומריים, מצביע על עוצמתה של התפרצות וולקאנית; הרי־געש המתפרצים בסביבות דלות־אוכלוסיה, כגון בחצי־האי קאמצ'אטקה או באלאסקה שבצפון — גורמים למספר מועט של קורבנות־בנפש.

אף הגורם הישיר לאסון יכול להיות שונה בכל התפרצות: בשנת 79 לספירה כוסתה פומפיי על־ידי מעטה עבה של אפר וולקאני; שכנתה הרקולאנום נפגעה על־ידי זרמי לבה. ב־1755 נהרסה ליסבון על־ידי גליים ענקיים („צונאמי") שחסמו את שפך נהר טז'ו וגרמו לשטפון רבתי; ב־1802 זחל מלוע מון־פלה, באי מארטיניק, ענן של גאז לוהט, שהחניק את אוכלוסיית העיר סן־פייר שלמרגלותיה; מספר הקורבנות בפומפיי היה קטן יחסית, מפני שאוכלוסיית העיר ברובה הגדול פונתה עם תחילת הפורענות, ומהלך ההצלה תואר ביומנו של ההיסטוריון הרומי פליניוס הזקן שנהרג תוך כדי פעולה זו; אך ההיסטוריה מכירה רק מקרה אחד של התפרצות רבתי, שלא היתה מלווה קורבנות־אדם. במאה ה־15 לפני הספירה נחרב האי תירה (סאנטוריני) שבים האגאי, כאשר מי־ים פרצו אל תוך הלוע הוולקאני שבמרכזו. בדיקת חורבות בירת האי, שנקברו תחת שכבה של אפר, הוכיחה, כי כל אוכלוסיית האי פונתה לפני ההתפוצצות האדירה וההשערה, כי בעקבות התפוצצות זו נחרבה התרבות המינואית באי כרתים הסמוך,

1. לוח נאזקה; 2. לוח דרום־אמריקני; 3. מאגמה; 4. לוע הר הגעש; 5. זרמי בוץ.

נראית כמוטעית: מכל מקום, באי זה נמצאה רק שכבה דקה של אפר וולקאני וקיים הפרש — זמן בין ההתפרצות לבין חורבן התרבות המינואית.

★★

לפי השערה רווחת, רוב ההתפרצויות הוולקאניות (אם גם לא כולן) הן תוצאה מנדידות היבשות. קרום כדור הארץ הנו פסיפס של לוחות ענקיים הנמצאים בתנועה מתמדת, שמהירותה היא כמה סנטימטרים לשנה.

הלוחות המוצקים נעים על תשתית, הי עשויה חומר גמיש, והמכונה „אסתינוספירה". הלוחות שמתחת לאוקיינוסים דקים יותר; אך מוצקים ואחידים מכמניהם. כאשר נתקל לוח „אוקייני" כזה בלוח „יבשתי", העבה יותר אך קל יותר והרכבו בלתי־אחיד — מתכופף הלוח ה„אוקייני" ו„צולל" אל מתחת ללוח היבשתי. (תופעה המכונה סובדוקציה) בהגיעו לעומק של 100 עד 150 ק"מ, מתחמם הלוח שצלל והופך לסלע מותך („מאגמה"). הלוח הצולל נושא על פניו משקעים העלולים להיות עשירים במים ובתרכובות נדיפים. אלה יוצרים בתוך המאגמה בועות של גאז הלוחצות עליה כלפי מעלה, ומוצאות להן מוצא כלוע הר־געש. לוח נאזקה, המצוי כחופיו המזרחי של האוקיינוס השקט, „אחראי" להיווצרות הרי־געש בקולומביה, באקוואדור ובפרו. המאגמה של אלה עשירה ביסודות נדיפים. כן עשירה היא בצורן דו־תחמוצני, העושה אותה לנזילה מאוד.

הניתן להתערב בפעילות הרי־געש? לפני שנתיים הפציצו מטוסי חיל־האוויר האיטלקי את הר־הגעש אתנה בשעת התפרצותו, בקוותם לפרוץ לוע נוסף לזה הקיים ולהקל בכך את הלחץ על זרם הלבה, שאיים על אחד הכפרים (הנסיון נכשל). אשר להפעלת פצצות גרעיניות „נגד" — שייכת עדיין לתחום המדע הבדיוני.

★★

האמצעי היחיד להקטין את ממדי האסון הוא פיקוח צמוד על פעילות הרי־הגעש, תוך ציון תופעות כגון פריצת סילוני גאז, רעידות אדמה קלות, רעש הנובע מתוככי ההר וכדומה.

אך על עשרים מבין הרי־הגעש שהוכרזו כמסוכנים יש פיקוח צמוד. רק אירוניה של הגורל היא כי דווקא להר־הגעש נוואדו דל רואיס, המצוי בקולומביה, במרחק של כ־130 ק"מ מהבירה בוגוטה, הופנתה לפני למעלה משנה תשומת ליבם של הגיאולוגים. היה זה הר־געש כבוי שהתפרצותו האחרונה היתה ב־1845. אז כוסה עמק נחל לאגוניה בוץ, שנהפך עם הזמן לקרקע פוריה. בעמק זה נבנתה העיירה ארמרו, שהיתה למרכז לשיווק לתנובת העמק.

כבר בספטמבר 1984, הראה נוואדו דל רואיס סימני התעוררות. הורגשו רעידות אדמה קלות.

מן הלוע פרצו סילוני קיטור. „אונדרו", אירגונו של או"ם לסיוע לנפגעי אסונות טבע, שיגר משלחת גיאולוגית לנוואדו דל רואיס, ולפי נתוניה שירטטו מוסדות ממשלתיים של קולומביה „מפת־סיכונים" בסביבת ההר. אך ההר נרגע, ונרגע גם המימסד. בקיץ שעבר ביקר בהר ושהה בו שלושה חודשים גיאולוג בריטי, שדיווח לשלטונות, אך הדו"ח שלו כנראה צלל במעמקי הארכיונים. מומחים ממשלתיים טענו, כי במקרה של התפרצות יעמדו לרשות המצילים לפחות שלוש שעות כדי לארגן את פינוי העיירה, השוכנת במרחק של 50 ק"מ מלוע ההר — מאחר שהלבה מתקדמת באיטיות.

ממשלת קולומביה הזמינה גם משלחת מומחים מאיטליה, ולאחר שזו קבעה כי נוואדו דל רואיס מהווה סכנה חמורה לסביבה, הוחל בתיכנון אמצעי מניעה. בין היתר הוחלט לחפור תעלה, להסיט את מי נחל לאגוניה העובר בתוך העיירה ארמרו, כדי למנוע הצפות — אך הר־הגעש „הקדים" את ההכנות, ואור ל־13 בנובמבר, התרומם מעליו עמוד של קיטור ואפר וולקאני. אלפי טונות של אפר נפלו על השלג והקרח המכסים את פסגתו של ההר, שגובהו 5400 מטרים. זרם אדיר של בוץ, החל זורם בערוצי הנחלים שבשיפוליו. גשם שוטף, שירד במשך ימים אחדים, הגביר את הזרם, ותוך שעה אחת הגיע זרם אדיר של בוץ אל תוך העיירה. הנחל עבר על גדותיו, ותוך דקות הפכה הסביבה לאגם בוץ גדול. מי שניסה להימלט באמצע הלילה במכונית או באופנוע, טבע בבוץ; ניצלו אלה המעטים שעלו על הגגות, טיפסו על העצים או הצליחו להגיע לגבעות הסובבות את העיירה. מייד ניתק כל קשר עם בוגוטה הבירה, והידיעה הראשונה על האסון הגיעה באמצעות משדר חובבים של ראש־העיר.

שרידי העיירה ארמרו בתוך אגם של בוץ

הידיעה שבאה, כאמור, בלילה, גרמה להפתעה גמורה, וכנראה לאנדלמוסיה. אורגנו שיירות משאיות, אך הן לא הגיעו ליעדן מפני שכל הדרכים בסביבה הוצפו בוץ, או נחסמו על־ידי סלעים או גושי קרח; והאמצעי היחיד להגשת סיוע היו מסוקים. עבר עוד זמן, עד שנוצר קשר עם חיל־האוויר; במהרה התברר, כי רק מסוקים קלים מסוגלים למצוא מקום נחיתה בשולי אגם־הבוץ הגדול. אשר להגשת סיוע מן האוויר — חסרו צוותים מאומנים לכך. המצב השתנה, כשהחלו מגיעים כעבור יממה, מסוקים אמריקניים מדגם „קוברה", מהבסיס הצבאי בפאנאמה. עד שנתארגנה עזרה מסודרת מתו רבים מאלה שהיו שקועים עד צוואר בבוץ הטובעני.

★★

האם בכך הסתיימה פרשת ההתפרצויות? אין כל בטחון בכך. מדי פעם פשטו שמועות, שהתבדו לאחר מכן, כי זרם הבוץ התחדש וגרמו לבהלה ביישובים שבסביבה, עד שממשלת קולומביה החליטה לפנות את היישובים האלה.

בינתיים זורמות למקום משלחות גיאולוגיות מארצות שונות (בעיקר מארה"ב) לבדיקת המצב. אלה מצאו כי שניים משלושת הסייסמוגראפים שהוצבו על־ידי המשלחות הקודמות בשיפולי ההר טבעו בבוץ, ואילו השלישי יצא מכלל שימוש. כן התברר, כי אף טיפה של לבה לא עברה את גדות הלוע, וכי כמות האפר הוולקאני שפרץ מההר אין די בה להמסת כמויות כה אדירות של שלג וקרח, הועלתה סברה, כי הגורם העיקרי לאסון היו גאזים חמים, שפרצו דרך סדקים אל מתחת לקרחונים, והמיסו אותם. מאחר שגם בתום ההתפרצות נותרו בשיפולי ההר כמויות אדירות של שלג ושל קרח, הרי תיתכן „מהדורה" שנייה של האסון.

ובינתיים עסוקות משלחות הסיוע שהגיעו מכל קצות העולם, בהגשת עזרה לניצולים; רבים מאלה מתו בינתיים מאפיסת כוחות. את מספר ההרוגים אומדים ב־21 אלף.

מערכת קיטור בניר אליהו

בקיבוץ ניר־אליהו נחנכה מערכת סולרית ראשונה מסוגה להפקת קיטור

מערכת קולט־שמש ראשונה מסוגה להפקת קיטור בלחץ נמוך לצרכי תעשיה ושימושים מסחריים אחרים, שפותחה על־ידי חברת „פז" בשיתוף עם חברת „פימאת", הותקנה בקיבוץ ניר־אליהו — במסיבת עיתונאים שנערכה לרגל חנוכת המערכת, שהותקנה על גג בניין חדר־האוכל של הקיבוץ, נמסר כי המערכת יכולה לחסוך עד 15,000 ליטר סולר בשנה. (חסכון של כ־5,400 דולר).

המערכת הסולארית מבוססת על סדרת מראות מרכזות (קעורות), העוקבות אחר השמש תוך סיבוב על ציר אופקי. ועל קולט עילי המצופה בציפוי קליטה סלקטיבי, והנתון בתוך שפופרת זכוכית למטרת בידוד והגנה.

רפלקטור קבוע עילי מחזיר את כל שארית הקרינה שעלולה להתפזר אל תוך הקולט העילי. בתוך אותו קולט זורם הנוזל המתחמם (לטמפרטורה של 150 עד 200 מעלות צלזיוס), בניר־אליהו הנוזל הוא מים, בלחץ גבוה. מערכת נסיונית דומה הופעלה בהצלחה גם כאשר הנוזל הקולט את אנרגיית השמש היה שמן מיוחד של חברת „פז".

סידורת המראות המרכזות עוקבת אחר השמש באמצעות מתקן עקיבה המופעל על־ידי בוכנה הידרו־פנאומטית עם פיקוד מחשב, שהוזן בתוכנה מיוחדת המאפשרת הפקת מירב החום מן הקרינה והשמש בכל עת. תוכנת מחשב זו שומרת גם על בטיחות המתקן כנגד התחממות יתר. המבנה המרכזי של המערכת מאפשר הגדלתה בכל עת בהתאם לצרכיהם של הצרכנים.

המים המוזרמים בלחץ אל תוך הקולטים העיליים מתחממים עד לטמפרטורה של 150 מעלות ולאחר מכן הם מוחדרים אל מיכל פריצת הקיטור, בו הם הופכים לקיטור בהתאם לדרישות הצרכנים השונים שבמטבח (סירי בישול, שטיפת כלים, מים חמים וכו'), מי העיבוי שנוצרים אחרי השימוש מוחזרים אל מיכל הפריצה, וממנו הם נשאבים שוב אל הקולטים לצורך חימום חוזר.

גלאי לקרני רנטגן

חוקרים באוניברסיטה העברית קיבלו מענק מחקר מחברה אמריקנית לשם פיתוח גלאי קרני רנטגן רגיש לשימוש בחלל.

שני החוקרים הם פרופ' מיכאל שיבר וד"ר מימאל רוט, מביה"ס למדע שימושי וטכנולוגיה של האוניברסיטה. השנים יפתחו גלאי קרינה חדיש שיותקן בתוך טלסקופ, אשר ישמש למשימות בין־כוכביות ויותקן במעבורת חלל. מעבדה זו תהיה בלתי מאויישת והיא תשוגר על ידי סוכנות החלל של ארה"ב (נאס"א) בשנות ה־90 לצורך חקירת השמש וכוכבי־לכת. על פי התוכנית ימשך המחקר בחלל שמונה שנים ובסיומו לא תוחזר החללית לפני הארץ.

פרופ' שיבר, המשמש יועץ לחברה האמריקנית לפיתוח אי.ג'י.ג'י, שתרמה את המענק, השתתף במאי השנה בניסוי בחלל מגדל גבישי יודיד הכספית שגידל מטעמה מעבורת חלל ששוגרה על ידי נאס"א.

נמל חלל אמריקני חדש

נחנך נמל־החלל האמריקני השני — הוא נמצא בבסיס חיל־האוויר ואנדנברג בקאליפורניה, 210 ק"מ צפונית־מזרחית ללוס־אנג'לס. מנמל החלל, שהקמתו עלתה קרוב לשלושה מיליארד דולארים, יתאפשר שילוח מעבורות־החלל במסלול קוטבי — דבר שאינו אפשרי מכף־קנדי שבפלורידה: מעבורת המשוגרת משם, בהכרח תעבור במסלול מעל לאזורים מיושבים בצפיפות צפונה ודרומה לו — ומיכלי הדלק עצומי — הממדים שבשלב השיגור — עלולים להוות סכנה פוטנציאלית לאוכלוסיה גדולה. מכאן, שמעבורות־החלל המשוגרות מכף־קנדי אינן מסוגלות לצפות אלא בפס צר יחסית סביב לקו־המשווה. אף מוואנדנברג ייצאו המעבורות אל מעל לים, אך בפנותן דרומה ייתקלו לראשונה ביבשה — בקוטב הדרומי, 12 אלף ק"מ מוואנדנברג. ממעבורת הנעה במסלול קוטבי ניתן לצפות ב־24 שעות בפני כדור הארץ כולו. עם זה, יהיה המיטען המועיל של המעבורות שיטוסו במסלול זה קטן בהרבה מזה של המעבורות המפליגות מכף־קנדי: האחרונות נהנות מ„רחיפה" של סיבוב כדור־הארץ סביב לצירה. „רחיפה" שכמנה לא יהנו המעבורות היוצאות מוואנדנברג, אנכית לכיוון הסיבוב.

הטיסה הראשונה שתצא בוואנדנברג תהיה של המעבורת „דיסקאוורי", והיא נועדה ל־20 במארס 1986. לצורך זה תועבר המעבורת מפלורידה לקאליפורניה בחודש דצמבר. נמל החלל החדש נועד במפורש לטיסות „צבאיות", והפנטאגון הודיע, כי מידע על טיסות אלה יימסר רק במידה שזה לא יפגע בביטחון הלאומי. עם זה, נודע כי אחד הנסיונות שייעשו בשעת טיסת „דיסקאוורי" יהיה הפעלת מערכת לצפיית מקורות קרינה אינפרא־אדומה והפיכתה לאיתות חשמלי ולתמונות. הניסוי השני ייעשה בצפייה לזוהר הצפון. כן יצפו המעבורות בטיסותיהן מעל לקטבים בתנועת הקרח באזורי הקוטבים דבר שעשוי להועיל לפיתוח מקורות נפט, שנתגלו באיזור האיים הארקטיים הקאנאריים.

מכונה צועדת

הטבע הממציא צורות שונות של תנועה: הליכה, זחילה, שחייה, קפיצה מעוף — אך את הגלגל המציא האדם. והמצאה זו נחשבת לאחד ההישגים החשובים ביותר של התרבות האנושית. אך התברר, כי פיתוח „מכונות הולכות", שורן בביצול חיקוי הטבע — הוא דבר מסובך ביותר, אם גם עובדה היא כי מחצית מני היבשות אינן עבירות לכלי־רכב על גלגלים או שרשרות.

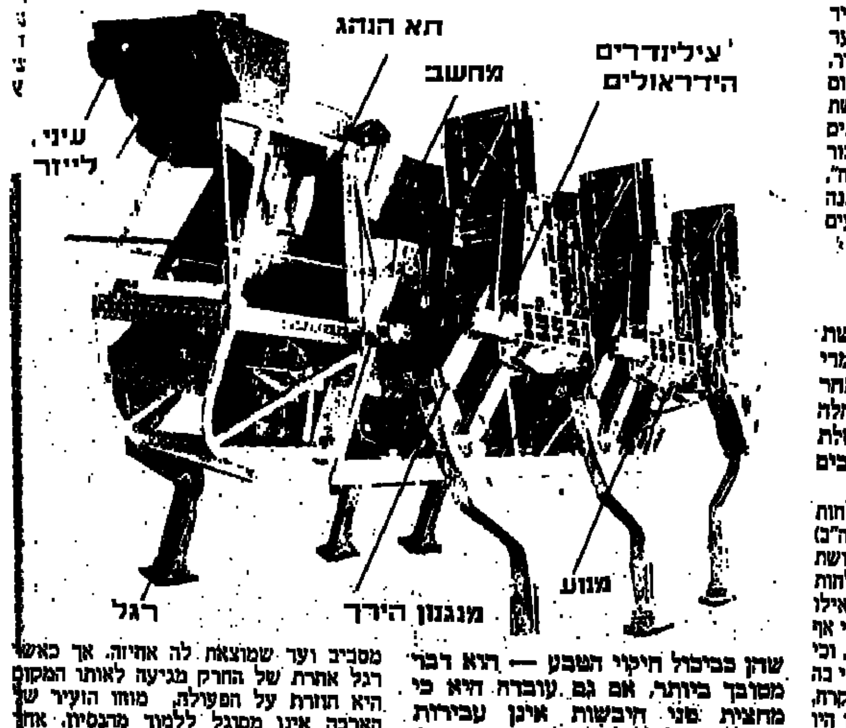

ואכן, זה שנים לא מעטות עוסקים חוקרים בארצות המפותחות בפיתוח רובוטים, המסוגלים לצעוד; ואם גם טוענים הממציאים כי יהיה שימוש רב ל„רובוטים" כאלה בימי שלום — הרי עניין רב ביותר (המלווה במימון מתאים) מגלים במכונות צועדות דווקא הגורמים הצבאיים. „המינהל למחקר המתקדם" של הפנטאגון, הוא־הוא הממומן את המחקר המתנהל באוניברסיטת אוהיו, שהוליך לבנייה „מפלצת צועדת", שעוברת עתה את הבדיקות האחרונות, ותהיה תיפעולית בקיץ של השנה הבאה.

מדובר במיתקן גמלוני, הנראה כבן־כלאיים של חרק ושל גמל בעל שלוש דבשות. אורכו חמישה מטרים, משקלו שלוש טונות. הוא מסוגל לחצות תעלות שרוחבן קרוב לשלושה מטרים, ולעבור מעל למיכשולים שגובהם שני מטרים, כל זאת תוך שמירה על מצב אופקי. הרובוט מונע במנוע — בנזין של 70 כוחות־סוס. ג'ירוסקופ מבטיח את יציבותו ופיתוחו עלה חמישה מיליון דולארים. מהירותו המרבית היא 13 קמ"ש בלבד.

„בראשו" של הרובוט מצוי ראדאר אופטי, שקרן לייזר „מגששת" את הדרך שלפניו. הקרן מוחזרת באמצעות מראות אל חמישה מחשבים. עשרה מחשבים נוספים מתאמים את תנועותיהן של שש רגלי הרובוט, „קוראים" את הוראות „מוט־ההיגוי" שבידי הנהג, ומספקים לו מידע על תנועות הרובוט. לצורך זה משמשים שני צגים מעל לראשו של הנהג, האחד מאלה למראה אילו מן הרגליים נמצאות ברגע מסויים בתנועה ואילו השני — את מצבן המדוייק של כל הרגליים.

הדגם הנוכחי מותאם להפעלה על־ידי נהג. אך מתנהל מחקר — שוב במימון של הפנטאגון — באוניברסיטת אוהיו ובמוסדות מדע אחרים להתאמת הרובוט להפעלה מרחוק או לפעולה „עצמאית" בשטח שאינו מוכר. עבודות מחקר דומות מתנהלות בבריה"מ ובשוויץ.

פיתוח „רובוטים צועדים" איננו מונופולין של ארה"ב: רובוטים מסוג זה נמצאים בשלבי פיתוח שונים בבריה"מ וביפאן. אך גם בשוויץ; חברת קומיצו היפאנית בנתה לאחרונה מפלצת בעלת שמונה רגליים, שמשקלה 80 טונות, ושנועדה להחליף חמישים צוללנים בעבודות מתחת לפני הים.

לצורך פיתוח מכונה צועדת נחקרת תנועתם של חרקים, הנחשבים ל„שיאנים" בצעידה, אך התצפיות הכזיבו את החוקרים: כאשר ארבה בורר נתקל בחלל במקום שבו הוא מצפה לקרקע מוצקת, הרגל מגששת מסביב ועד שמוצאת לה אחיזה. אך כאשר רגל אחרת של החרק מגיעה לאותו המקום היא חוזרת על הפעולה. מוחו הזעיר של הארבה אינו מסוגל ללמוד מהנסיון. אחד מרגלי החרק נתקלת לעתים ברגלו האחרת. אילו היה הדבר קורה לרובוט — הוא היה מייד יוצא מכלל שימוש — לכן נחוצה התאמת התנועות — ולכן דרושים מחשבים מתקדמים, ורק ההתפתחויות בתחום המחשבים, איפשרו בניית מכונות צועדות יעילות.

התעשיה בחלל — בספק

בשעתו ניתן פירסום רב לתוכנית של הקמת תעשיית־תרופות „מעופפת", שמפעליה פועלים בתנאים של חוסר־כובד. אפשרות של הקמת מפעלים פארמאצבטיים כאלה הובאה בחשבון תוך תיכנון מעבורת חלל קבועה, שיזם נשיא ארה"ב רייגן.

החברה לייצור תרופות ג'ונסון־אנד־ג'ונסון התחברה עם החברה מקדונלד־דאגלס העוסקת בהנדסת חלל, לשם ייצור הורמון, שטיבו הוחזק בסוד כמוס, בשיטת האלקטרופורזה.

בשיטה זו מופרדות תמיסות על־ידי הפעלת שדה חשמלי, רכיבי התמיסה נעים לקאתודה ולאנודה בשיעורים שונים. כוח הכובד משבש את התהליך הזה, ושתי החברות חתמו ב־1983 על הסכם להפעלת התהליך בחלל. מקדונלד־דאגלס הטיס מיתקנים לאלקטרופורזה, בשש טיסות של מעבורות החלל, הניסיון הראשון להפיק בשיטה זו כמויות ניכרות של הורמון מטוהר עלה בתוהו בגלל מה שמכנים „תקרית השירותים" במעבורת, צנרת בית־השימוש קפאה, והצוות נאלץ להפסיק ומנית את הזרם למיתקנים בלתי־חיוניים — והדבר גרם להשחתת מיתקן האלקטרופורזה ולזיהום ההורמון.

בסופו־של־דבר, השיגה מקדונלד־דאגלס כמות מספקת של הורמון מטוהר בטיסת המעבורת בחודש יוני שעבר. אך בינתיים התברר כי ניתן להפיק את ההורמון הזה זול יותר ובכמויות ניכרות, בשיטות ההנדסה הגנטית. עם זה הודיעה החברה שתהיה מוכנה לשתף פעולה עם מקדונלד־דאגלס בניסויים בחלל לתרופות פארמצבטיים אחרים, במידה שהדבר יתברר כבדאי.

לנצח במלחמת השחרור השנייה

(דברים בהפגנת „שלום עכשיו")

מאת צבי כסה

במלחמת העצמאות באה משלחת לבן־גוריון ותבעה נשק להציל את עמק הירדן בי.ג'י. אמר להם: נשק אין. מגמתנו להגיע לאילת ולנצח במלחמת השחרור. הציבור כיום עומד במצב דומה: בעצם הטרור הנורא עלינו, מול מעשי הנבלה, מול האבל והזעם, ויחד עם החשבון הארוך שיש לנו עם הפלשתינאות — אנחנו אומרים: מגמתנו להגיע לשלום. ולנצח במלחמת השחרור השנייה — השחרור מהמלחמה עם הערבים. זהו היעד העליון של ישראל. זה גם היעד העליון של הרבה פלשתינים, ששילמו מחיר גבוה למכבי על מרבנותם ועיקשותם. הרוצחים הסובבים בארץ ינצחו רק אם נאפשר להם לרצוח גם את השלום.

ראש הממשלה הציע, באזכרה, ליד קיברו של דיין, לחדש את „אל תירא עבדי יעקב". אני מציע לראש הממשלה לא את „אל תירא עבדי יעקב". אלא את סולם יעקב. סולם. כדי לצאת מהתעלות שנתקענו בהן מאז הנצחון המופלא והמוחמץ בששת הימים. המוחמץ — כי ביום השביעי אסור היה לנו לשבות.

והתעלות האלה עמוקות. והקירות הם הצדק היהודי והוא כה גבוה, עד שהוא מסתיר לנו את העולם. וצריך לצאת מהתעלות האלה.

לצאת מהתעלות, פירושו להביט אל המציאות המשתנה. ופירושו — לא להיבהל מהסרבנים מבועתי השלום („תהום השלום" הם קוראים לזה). ופירושו — להיאבק מאבק עיוני על ישראל של השלום והעתיד.

הבעיה היא החברה הישראלית

בעולם שמחוץ לתעלות מתחוללים דברים. עוד הם אומרים לנו אין עם מי לדבר. והנה בא מנהיג ערבי שני, המלך חוסיין, ומציע לנו לדבר על השלום. מה פירוש הדבר שמנהיגים ערביים מוכנים לדבר איתנו? פירושו, שאילצנו אותם להכיר בנו ובזכותנו לריבונות, בטחון ושלום. הרי על זה נהרגנו 50 שנה. ולצאת מהתעלות, פירושו לא להיבהל מהסרבנים, אפילו הם רבים.

בכל המחלוקות הגדולות, ברגע שהמנהיגות הציגה סיכוי ממשי לפשרה, כך לילה התייצב הרוב בצד „המואר" של המחלוקה. כך היה עם תוכנית פיל, ב־1937, ועם תוכנית החלוקה ב־1947, ועם הנסיגה מסיני ב־1957, ועם ההסכמה ל־242, אחרי 1967. וכך היה עם הסדרי הביניים אחרי יום הכיפורים. וכך היה עם סאדאת, ב־1977.

וכך היה עם ימית. ומי זוכר היום את ימית. כי כוחם של הסרבנים היהודיים בא להם רק מהסרבנים הערביים.

על כך, גם שמעון פרס לא הרבה לומר בין לחוסיין ולפלשתינים — רוב הציבור יתמוך בו.

יותר מזה. אסור להיבהל מסרבני השלום הישראליים — מהליכוד ועד כהנא — כי הצרות שהם העמיסו ומעמיסים עלינו, אולי אי־אפשר יהיה לעמוד בהן. המשך השליטה בפלשתינים חורץ את גורלנו לחיים בלתי אפשריים. לא מצד הטירור, בזה נעמוד. הבעיה היא החברה הישראלית.

פרוזדור לכהנא

אני מאמין שהליכוד ו„התחיה" ו„גוש אמונים" רוצים דמוקרטיה. אבל כל מעשיהם הם פרוזדור לכהנא. כל מי שאינו מכיר בזכותם של הפלשתינים להגדרה עצמית (עם ירדן, בלי ירדן) — יביא אותנו לכהניזם.

וההוכחה: ראו איך גאולה כהן הפכה את בגין למתון; יובל נאמן, שכשרונו פתוח לאטום ואטום למציאות, הפך את כהן למתונה; ואת רפול והפך את נאמן למתון, ואת שרון והפך את רפול למתון, ובא כהנא והפך את כל אלה למתונים.

אם נמשיך לשלוט בפלשתינים, כהנא יוליד מפלצת שתהפך אותו למתון. וככר היום שרון נלחם על בוחרי כהנא ב„כהנאות".

בוקר אחד, כל סרבני השלום, כל פחדני הנורמאליות, יתעוררו — והנה שלום. האם כדאי לאבד סיכוי כזה בגלל 7,000 קמ"ר?

מה זה? — אפס אמת, היסטריה ודמגוגיה, לאומניות למלחמות עם הערבים ולהסתה בין יהודים. וסרסרות למלחמות עם הערבים ולהסתה בין יהודים.

הוא האשים אותנו בהתגברות הטרור — לא השליטה בפלשתינים, לא הכיבוש, לא הפרובוקציות של המתנחלים והמתחרדנים שלהם, אלא אנחנו. לולא אנחנו, רודפי הפשרה, מנכבירים את הטרור, היהודים אשמים באנטישמיות. לולא היו יהודים, לא היתה אנטישמיות. לולא אנחנו, היה חופש מלא לשרון המפציץ. אבל העם הזה נתן לו להפציץ, הניח לו לברור אותו לחזון לבנון. ומה יצא מזה רק הוכחה אחת — כי אין פתרון כוחני לבעיה הפלשתינית. ואם הוא מאשים אותנו בנסיגה מלבנון, הוא מודה שהצלחנו. אנחנו נעשה זאת שוב ושוב, ונעמיד את רוח השלום שלנו מול גסות הרוח והמלחמה שלו.

בערב סוכות זכינו למנת מוסר. ממיז מנוחם ליבני, אסיר עולם בגין רצח במיכללה בחברון. למה אתם שונאים אותנו — הוא שואל. זו שאלה של אפס הבנה. אנחנו לא שונאים אתכם. אנחנו כועסים עליכם מאד. כי אם ובני־בריתכם חוסמים את הדרך לשלום והורסים את כושר העמידה של החברה הישראלית.

אין אופציה לאי־שלום

ההורים של המתפרעים בעפולה עלו לארץ בשנות ה־50'. פיזרנו אותם בכל הארץ במושבים ועיירות. הבלנים מראינים מתנכלים להם לילה לילה, ואף משפחה לא ברחה ולא היתה היסטריה. והבנים שלהם — שגדלו בארץ בעצמאות יהודית — סף העמידה שלהם אפס. מה קורה כאן?

מי שפגם בכוח העמידה שלנו הם מוכרי הסמים: מי שהבטיח „אף קטיושה". ושר השולל שלו, שהבטיח חיסול הטרור בלי פתרון הבעיה הפלשתינית. לפני 20 שנה — 1000 פגוים לא הזיזו משפחה. היום, כמה פגוים מוזיזים עיירה. האויב המסוכן ביותר שלנו, הם לא הערבים. אלא היהודים שרוצים שננהג כמו הערבים, שרוצים שישראל תהיה יהודית לא מהווייתה — אלא מחוקיה. חוקי עוולה, „חוקי ישע" יקראו להם ההיסטוריונים. אין לכם אותנו לכיעור הזה.

הוויכוח הוא לא על המלחמה בטרור, אלא על התכלית. התכלית שלהם — טרור נגד טרור והתכלית שלנו — להפסיק את הטרור. וזה אפשר רק במו"מ.

צריך לרדוף את הטרור כאילו אין סיכוי למו"מ. וצריך לרדוף אחר המו"מ כאילו אין טרור. רק לכך יש תכלית. זו המורשה של הציונות המצליחה: לאמץ את הגדרת שם־טוב־ייב על הכרה הדדית: לאפשר לערביי השטחים התארגנות פוליטית: לדבר עם חוסיין והפלשתינים שיכירו בישראל ויסתלקו מטרור: להשתמש בתמיכה האמריקנית — לא כדי לשרוד עם הבעיות — אלא כדי לפתור אותן. זו המטלה המדינית לשלב הזה, ולצאת מהתעלות, פירושו מאבק רעיוני על ישראל אחרת. השלום לא כפוי עלינו — הוא צורך שלנו.

אין לישראל אופציה למדיניות של אי־שלום. אבל. יש לנו עדיין די כוח ותמיכה בינלאומית לגבות את מלוא המחיר — וזה הבטחון. הפשרה איננה חולשה. הפשרה היא העוצמה. איך קרה ש־50 שנה הלכנו מחיל אל חיל, מהצלחה להצלחה, מהישג להישג ופתאום — הכל מתהפך עלינו כי מפשרה לפשרה כוחנו עלה. וכאשר הסתלקנו מהפשרה, אנחנו יורדים מדרגה אחרי מדרגה. וכל זה בגלל 7.000 קמ"ר.

שווקים במקום שטחים

בוויכוח על החלוקה של ועדת פיל אמר בן־גוריון: זה לא שלוקחים לנו חלק מארץ־ישראל — נותנים לנו מדינה! וזה לא שנתפשר על חלק מא"י — יהיה לנו שלום! ושלום, פירושו שלא יגיעו לצבא 20% המתקשים בקריאה וכתיבה. שלום, פירושו שאורן וגדעון ישתחררו לדימונה של תעסוקה, ולא לאבטלה, ועובדיה ילמד באוניברסיטה, עם סיכוי להיקלט בסגל האקדמי, וצעירים לא ישאלו מה יהיה איתנו כאן, עם 200 דולר לחודש. ובאוניברסיטאות לא יהיו 20% מבני עדות המזרח, אלא 50 אחוז. שלום, פירושו שלא נהיה שיאני הפערים הכלכליים בחברה, ואנשים זקנים לא ייבלמו במוסדות עוני והשפלה, ולא נהיה סושטי־רגל בכלכלה, וערי השדה לא ישקעו בפיגור, והחקלאות לא תתמוטט.

ושלום, פירושו שלא ניאלץ מחצית זמננו לעסוק בהגנה על בית־המקדש שלנו — על הדמוקרטיה. ושלום כזה פירושו, שבעוד 15 שנה אנחנו לא נשארים מאה עם ה„סוג ב'תים", אלא עולים, למאה ה־21, ונוכל לשבת איש תחת מחשבו ולהשתתף בפריצה האדירה של המודרנה. ונוכל להציע לנוער, בארץ ובעולם, לא לרדוף אחר פלשתינים בהרים, אלא את מלוא האפשרויות שהמהפיכה הטכנוטרונית מציעה לדור הבא. ואם נהיה נאמנים לעצמנו, נוכל אולי להשתתף בפריצה הזאת עם ייחוד, עם סולידריות חברתית. ואז, תהיה עלייה ואז לא תהיה ירידה.

אומרים שנוער מהיר ללמוד. בואו נלמד שעור מודרני מהיפאנים: בשנות ה־40' הם כובשים שטחים, משנות ה־50' הם כובשים שווקים. אולי מעבר לגבול יש לנו 80 מיליון קונים למוצרי הכשרון והדמיון שלנו, ולא ניכלם בחיזור על הפתחים.

וכמו שהיה, שבוקר אחד התעוררו כל הקיצונים סרבני הפשרה, ויש לנו מדינה, כך יהיה. בוקר אחר, כל סרבני השלום, פחדני הנורמאליות, מבועתי הפלוראליזם, יתעוררו — והנה שלום.

מי הולך לאבד סיכוי כזה בגלל 7.000 קמ"ר?

מפלגת העבודה שבתה ביום השביעי של המלחמה, ונדבקנו במחלה הקשה — בפלשתיניטיס. מפלגת העבודה צריכה עכשיו לרפא אותנו.

מי יוכל לכהניזם

מאת יעקב פרום

ההשקפה שהכהניזם הינו עווית בהוויה הישראלית, אובססיה גזענית ברעיון הציוני, נראית לי שגויה ומטעה ועל כן מטעית גם המסקנה, כי נוכח הסכנה המדינית־חברתית, הגדולה והזוועתית בו, יש לגבש מולו ונגדו ברית חברתי רחב בכל האפשר, בלי להדוק במטרותיהם הפוליטיות של מרכיביה, ומלבד שלא יהיו מזוהים איתו, עם הכהניזם, ארגונית.

לאמיתו של דבר, הכהניזם הוא ביטוי אותנטי ועקבי של מאוויים הפוליטיים של כל הימין הסיפוחיסטי.

הרעיון היסודי של הכהניזם, כי יש „לנקות" את ארץ־ישראל מתושביה הערביים, הינו מסקנה „הגיונית" ומתבקשת מהשאיפה לספח את השטחים ולכונן את „ארץ־ישראל השלמה".

אולם אם גם נקבל את תקוותו של השר משה ארנס, כפי שבוטאה בתוכנית „מה השאלה" בטלוויזיה, כי הפרופורציות בין האוכלוסיה היהודית והערבית בארץ־ישראל השלמה לא ישתנו גם בעתיד (תקווה שאינה מתאמתת ע"י תחזיות סטטיסטיות אובייקטיביות), הרי מיעוט ערבי כה גדול, מעל 30%, גם בלי אלימות, עלול לשבש את הפעילות הנורמלית של המימסד בארץ, ברגע שיהווה ישות אלקטוראלית לגיטימית, שכן בלעדי נציגיו לא תוכל לקום אף ממשלה במדינה. חזקה זו תמימות, אם לא עיוורון פוליטי, לקוות כי אזרחי המדינה החדשים מבין ערביי השטחים לא ימנעו מפיצול קולותיהם בבחירות למוסדות הממשל בין מפלגות יהודיות. קשה לתאר, כי בישראל יוכל לשלוט משטר של אפארטהייד, השולל זכויות אזרחיות בסיסיות, כזכות בחירה. מי שמתפתשעים בתקוות כאלו הם מוכי עוורון ללא תקנה — ישראל אינה דומה לדרום־אפריקה באף אחד מתנאיה הקיומיים הבינלאומיים, הכלכליים ואפילו הבטחוניים. קיומה יעורער כליל בעקבות בידוד וחרם בינלאומי, ואפילו מצד רובה של הפזורה היהודית. גם ארה"ב, אפילו במימשל רייגן, לא תציל אותה.

קשה לתאר שהמחנה הסיפוחיסטי אינו מבין זאת, וכי הדבקות הפולחנית ב„שלמות הארץ", והפאראנויה הבטחונית שהצליחו לשתול בקרבו, מטשטשים כליל את ראיית מצב הדברים הזה (לפחות בשכבה ה„מנהיגה"). נשארת, איפוא, כ ש כ י ל ם, המסקנה ההגיונית האחת — ל ד ל ל את חישוב הערבי באי־השלמות, ומוטב ל נ ק ו ת ה ממנה.

את זה אומר כהנא, ובגילוי־לב, ואילו האחרים במחנה הסיפוחיסטי מצפינים שאיפה זו, ביודעין, תחת מעטה של פראוולוגיה כדבר „חיים משותפים", „דו־קיום" וכיו"ב. האם אפשרות כזאת היא יותר בת־ביצוע מאשר אפשרות של האפארטהייד? בוודאי שלא. אולם מוכי חזוֹת אינם מסוגלים לשאול שאלות: לגביהם לא קיימת מציאות אובייקטיבית, אין ממשות פוליטית ושיקולי דעת.

לא קשה להבין, מדוע בגבעתיים נעשה נסיון לשלב תחת אידצלא של המחנה האנטי־כהניסטי גם גורמים המזוהים עם רעיון סיפוח השטחים (הליכוד, „התחייה"). מבחינה טאקטית אולי הדבר נראה רצוי. אך מבחינה אסטרטגית הוא נידון לכשלון. ה„התנגדות" של גורמים אלה לכהנא אינה באה אלא משיקולים אלקטוראליים (החשש, כי יסיט מצביעים לטובתו), אבל היא איננה, ואינה יכולה להיות, כמובן, אמיתית ועקבית.

ישנם עדיין די כוחות מתקדמים, אנטי־גזעניים ושפויים ב א מ ת, ועליהם מוטלת החובה ליזום כוח אנטי־כהניסטי ואנטי־פאשיסטי מחוץ לנגד מלאומנות והסיפוחיזם [illegible]

בעיה של שיווק

מאת נחום שור

אחד הכללים הבסיסיים ביותר בשיווק ובפרסום אומר, שכדי שאפשר יהיה לשווק ולמכור מוצר כלשהו, על המוצר להיות בעל תכונות מסוימות, וראשית כל על הצרכנים (ובמקרה הפוליטי — הבוחרים), לדעת ולהשתכנע שהמוצר קיים.

התנאי הראשון וההכרחי של מפ"ם הוא, שהבוחרים יידעו וישתכנעו כי „מוצר המדף" של מפ"ם — הפתק עם שם ואות המפלגה — שאותו מבקשת המפלגה שהבוחר יעדיף, יבחר וישים במעטפת הקלפי בבוא „יום פקודה", ש„מוצר מדף" זה יאמר להם בבירור: „אני כאן, ואני עומדת למכירה" (לבחירה). תנאי הכרחי זה אינו מתקיים היום במפ"ם ולכן לא ניתן כלל להצליח ב„שיווקה" של המפלגה לציבור.

הצהרות סותרות וכיוונים מנוגדים

מה שמתרחש הוא, שהפותח את עיתונה של מפ"ם, „על המשמר" מוצא הצהרות סותרות, על כיוונים מנוגדים מצד אישיה הבכירים: עוד זה מדבר על הערכות לקראת הופעה עצמאית של מפ"ם לקראת הבחירות לכנסת ה־12, בא זה ומדבר על אפשרות של שותפות במסגרת תנועת העבודה, מבלי לפרט באיזו מסגרת בדיוק מדובר — איחוד? „ברית"? צורה אחרת?

על הצעה של התק"ם, לקרוא למפ"ם ולקבה"א לפתוח במשא־ומתן על חידוש הברית עם מפלגת העבודה, מגיב מזכיר מרכז מפ"ם בנוסח: „אני מקבל בברכה את קריאת התק"ם", בעוד שמזכ"ל המפלגה כלל לא נשאל ע"י כתב „על המשמר" מהי תגובתו להצעת ההחלטה הזאת, ואילו מזכיר הקבה"א מציין, בתשובה לשאלה, ש„ההחלטות שהתקבלו בשנה האחרונה בקבה"א, כחלק ממפ"ם, קבעו מהלך בכיוון „מסוים" (האם יש צורך להזכיר מהו המהלך הזה?) וזהו, על קצה המזלג, הדגמה המשקפת, כטיפה את הים כולו.

האם אין זה ברור שלא ניתן להמשיך כך. מכל בחינה שהיא, מפני שהמאמצים הרבים והמסורים של פעילי מפ"ם וחבריה, לחדש את פני המפלגה — לאחר שנים בה רבות שנעלמה מעין הבוחר ומתודעתו — ולהוליכה לצבירת כוח, לגידול ולהשפעה, מאמצים אלה מתבזבזים ונשחקים ע"י הכיוונים הסותרים.

לפיכך, יש, ראשית כל, להבהיר (ולא רק להחליט), על הכיוון המרכזי, ולתת לציבור הבוחרים תשובה ברורה ופשוטה, האם גם אנחנו שותפים לתחרות על קולם — כן או לא.

אם נשדר לבוחרים, בלי הרף, שכלל לא ברור אם מפ"ם עומדת לבחירתם בבחירות הבאות, בין אם לבדה באופן עצמאי ובין אם כעומדת בראש התלכדות של גוש ציוני־סוציאליסטי־„יוני", רחב ככל האפשר, ומשמאל למפלגת העבודה, אל נתפלא כלל אם גם אלה המקבלים את תשובותיה של מפ"ם וחושבים, פחות או יותר, בכיוון שלה, לא ישיבו באופן חיובי שהם אכן היו מצביעים למען מפ"ם, שהרי מפ"ם עצמה, כך נראה להם, לא השיבה באופן כזה ובמצב כזה לא נוכל לצאת מהמילכוד של „שני מנדאטים" בסקרים, ועם תוצאות כאלה בסקרים, מה בכלל המשקל הציבורי של המסרים של מפ"ם וחזור חלילה — מילכוד שלא נראה מוצא ממנו, אם אין מבהירים בצורה חד־משמעית מהו הכיוון של מפ"ם.

האופציה לא מומשה

קיצורו של דבר, כמעט שנה. רבע לאחר יציאתה של מפ"ם לעצמאות, עדיין לא ניסתה המפלגה במלואה את האופציה העצמאית ואת האופציה של מפ"ם עצמאית, העומדת בראש התהליך של התלכדות שמאלית, ציונית־סוציאליסטית רחבה ככל האפשר, התלכדות שתתחתור, קודם כל, לשנות את יחסי הכוחות בין הימין לבין מחנה תנועת העבודה כולה, ושתפעל במקביל לשינוי יחסי הכוחות בתוך תנועת העבודה עצמה.

היכולת, אפילו לנסות את הכיוון הזה, מותנית בכך שהרוב המכריע של התנועה והמפלגה אכן יחליט, בלב שלם, שזהו הכיוון ושסביבו מתלכדים, פועלים, בונים ומגבשים את הכוח הפוליטי שלנו.

בלי הכרעה כזאת, יימשכו התהליכים של המאבקים הפנימיים וההתרוצצות, המכלות את כל המאמצים להבקיע דרך ולנתב את האנרגיה הגדולה, ואפילו הנפלאה, הצבורה במחננו החוצה — אל הציבור, אל החברה הישראלית, אל הדור הצעיר בישראל.

איזה פתק הם ישימו ב„יום פקודה"

לכוון את ההסברה למקומות הנכונים

מאת אלכסנדר אבנת

המדינה שבדרך, כל חיש שהוקם בטרם קום המדינה — ההתיישבות, השלטון העצמי, המשק, ההגנה — ניבנו כמעט על טהרת ה„ציונות השפויה", שהבינה מראשית דרכה כי המפעל הציוני יקום, בחשבון סופי, תוך פשרה והבנה עם העם הערבי החי בארץ־ישראל.

ההגמוניה הפועלית, ועימה הגמונית הציונות השפויה נשמרה גם, תוך ירידה בכוחה עד אמצע שנות ה־70'. אז בא המהפך. בחירות 84 הביאו עימן תיקו, המשתק במידה רבה. עם זאת יש לציין לשבחו של שמעון פרס, שעל אף שיתוק זה הוא הצליח לצאת מלבנון, לקדם הבראה כלכלית, ועתה הוא מנסה, תוך התנגדות גוברת של הליכוד לצעוד לקראת השלום.

ירידת כוחה של הציונות השפויה אינה פרי המקרה או תנודות חולפות. היא מעוגנת עמוק במהלכים דמוגרפיים העוברים על החברה הישראלית.

מייסדי המדינה, חלוצים שורגלו ודוגלים עדיין בציונות השפויה, מוצאם היה ממזרח אירופה, והם ניזונו והונעו במעשיהם ע"י אידיאולוגיה דמוקרטית וסוציאליסטית ביסודה. מכאן, רצונם בעת במדינה יהודית דמוקרטית, אשר אופיה זה יוכל להישמר רק הודות לפשרה ויתור על חלק מארץ־ישראל, המאוכלס באוכלוסייה ערבית צפופה, ממדי העלייה בטווח הנראה לעין לא יוכלו להבטיח רוב יהודי יציב בכל שטחה של ארץ־ישראל. רק מטעם פרגמטי זה — הפשרה, ההבנה־ההכרחיות להבטחת מדינה יהודית דמוקרטית, להבטחת שלום וצמיחה כלכלית, אם אין ברצוננו לנצח לחיות על חרבנו. אך להכרה זו לא שותפים חלקים ניכרים של החברה הישראלית.

אין שותפים לה חלקים ניכרים מעולי ארצות המזרח, אשר לא חונכו בארץ מוצאם על ערכים סוציאליסטיים ודמוקרטיים, ונשארו זרים להם במידה רבה עד היום. גם הקילוח הדק של עלייה מבריה"מ ומארה"ב אינו ניזון ממערכת ערכים זו. הליכוד הצליח להצמיח מנהיגות אותנטית של עדות המזרח, ויוצאי מרוקו במיוחד, וזו מביאה עימה חלקים נרחבים מעדות אלו. אמנם גם ל„ציונות השפויה" ולמפלגת העבודה לא מעט מנהיגים, משורה ראשונה ושנייה, שמוצאם מעדות המזרח, אך הם כרובם ותיקים יותר בארץ, ילידי הארץ, יוצאי עיראק ותימן בעיקר. ונתפשים יותר כשליחי מפלגת העבודה בעדות המזרח מאשר כשליחי עדות המזרח במפלגת העבודה. והאומץ והכריזמה של קיסר מהווים במידה רבה יוצא מהכלל, המעיד על הכלל.

ללמוד מהליכוד

אין זה מילכוד דטרמיניסטי — יש תהליכים מסויימים נגדיים, כמו עלייה מתמדת בהשכלה של בני עדות המזרח, העשויה להביאם למחנה הציונות השפויה. גם ההבדלים בשיעורי הילודה בין העדות פוחתים. בטווח הקצר יותר נדמה, שפרס במדיניותו השקולה והמתונה, אך ההחלטית והבלתי נילאית, הרשים חלקים ניכרים של העם, שעוד תמול־שלשום ראו בו התגלמות „האשכנזי המתנשא" ו„המתנכר".

על הציונות השפויה ללמוד מהליכוד לטפח מנהיגות מקומית אותנטית, לחדש את שורות מנהיגותה ולפנות מקום לאנשים צעירים יותר, מקובלים יותר, המושרשים בשכבות העם הרחבות. זו הצעה לטווח ארוך יותר, שלא במהרה תניב פרי, אך רק הגשמתה עשויה, לטווח כזה ובמידת יציבות רבה יותר, להחזיר את הדומיננטיות לציונות השפויה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי [illegible] לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה להוספת [illegible] גוש 6628 [illegible]
על הרקע או בנין או הנהויק בהם שיש לו [illegible] במקום זה, [illegible] לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, [illegible] את התנגדותו ופרטית ולציין כתובתו [illegible] וטלפון. ההתנגדות תתקבלנה בתוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותוגשנה [illegible] בפני הועדה [illegible]

י. כספי, כ"ו: ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה נס־ציונה בקשה להקלה כאחוזי בנייה בחלקה 110 בגוש 3845. החלקה נמצאת כאזור שיעורי הקרקע כן לפי תכנית המאור נס/1/1 היא מגורים א/1 שבו מותר לבנות בנין על שתי קומות 20% בקומת קרקע 20% בקומה א' ובסה"כ 30% בשתי הקומות ולא יותר מ־400 מ"ר. קו הבניין הצדדי המותר הוא 4.0 מ'. מבקשים להתיר בנייה בהיקף של 36.08% וקו בניין צדדי של 3.60 מ'.
לכל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, זכאי להגישה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה בתוך מועד של 15 יום התל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבנייה והיא תחליט כנדון.
ניסן קריספסקי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 3: הערב – 24.11.85
קונצרט למנויים מס' 2
גונתר הרביג, מנצח
דניאל בנימיני, ויולן

ירושלים, בנייני האומה
יום ב', 25.11.85 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
גונתר הרביג, מנצח
דניאל בנימיני, ויולן

חיפה,
אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
גונתר הרביג, מנצח
דניאל בנימיני, ויולן
סדרה 1: יום ג', 26.11.85
סדרה 2: יום ד', 27.11.85
סדרה 3: יום ה', 28.11.85

לתשומת לב מנויינו!
בקונצרטים למנויים שבהם תבוצע האופרה
„לה בוהם"
תוכלו להכנס אך ורק בסדרתכם. החלפות מסדרה לסדרה לא תתקבלנה.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי, קרית טבעון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
ובדבר ביטול הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, קרית טבעון, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „תכנית מס' טב/35 א' — בינוי במורד אורנים, קרית עמל". המהווה שינוי לתכניות הבאות: ג/84 — תכנית בית שערים, ג/772 — תכנית מפורטת במורד אורנים.
ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 11389, חלק מחלקה 4. גוש 11390, חלקי חלקות 2, 16. גוש 11394, חלקי חלקות 1, 2, 30־27, 32.
התכנית חלה על שטח גבעה הנמצאת לאורך דרך קרית עמל.
עיקרי הוראות התכנית:
א. יעוד שטחים למגורים, לצרכי צבור, למסחר, לדרכים ולאחר לשרותים טכניים.
ב. חלוקה למגרשים וקביעת הוראות בניה.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע מ־שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, קרית טבעון.
ההודעה בדבר הפקדת ת. ית מס' טב/35 — בינוי במורד אורנים, קרית עמל, שפורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2/10, תשנ"ב, עמ' 869 — בטלה.
משה גלוזר, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה
ט"ו חשון תשמ"ו, 30.10.1985

מ ד י נ ת   י ש ר א ל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי א ש ר י
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשרי שבקיבוץ עברון, מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 4724 שינוי לתכנית מתאר מס' R.P./50/42 — שינוי יעוד לתחנת תידלוק בכוורדני, בכביש אפק־גילעם, ביחד עם התשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 10432 חלק מחלקה 20.
עיקרי מטרת שינוי התכנית: יעור השטח לתחנת תידלוק מטיפוס 6 לפי תמא/18.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גוכל אחו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
תאריך: כ"ז בחשון התשמ"ו, 10.11.1985
ישראל קניג
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
תיק בנין 1292
נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 135 בגוש 6019 רח' אבנר מס' א/3 חולון, הכוללת הקלה של 4.4% משטח המגרש (351/2 מ"ר) לשיפור תנאי התכנון והדיור.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים א'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
תיק בנין 8666/1
נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 229 בגוש 7167 רח' שנקר מס' 15 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 1920 מ"ר בשלושת הקומות לכל דיירי הבית לפי התכנית המוסכמת לשיפור תנאי התכנון.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים 4–3 קומות לפי ש.צ. 84.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

טלוויזיה

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד — שניים אוחזין: פשיטא חלק ב' 08.40 מסך לספרות (יסודי): הסנדלר העני והמלך 09.00 אנגלית ו' 09.20 השעה שלנו: פרחי בר 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד 11.00 חשבון ה': השבר מהו 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה ה־יד: משק חקלאי בהודו 12.00 ספרות (על יסודי): האמלט 12.25 אנגלית ט' 13.00 אנגלית י' 14.00 מה זאת אומרת — יום שחור בשדה אברהם: בסרט מגיע לשיאו מאבק מר. החברים במישכ נגר החלטת הועד, אם נגר בנה והחלטה דמוקרטית כנגד אלימות וכפייה. 14.30 סלם ותעלם — מרחבא: סדרה בת 22 פרקים ללימוד השפה הערבית. כמשדר הראשון נערוך הכרות עם הסידרה ועם שייקה אופיר. כן נכיר את הברכות בערבית. 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: בימי שואה ופקודה — מטריפולי לברגן בלזן; מוסיקה — כיתת אמן — הצלילים הלא חשובים — ליווי סולם ארפז' 16.00 רחוב סומסום — חרווים: נשמע כיצד שוטפים כלים ונקבל שיעור מפי אוסניק כיצד מאלפים. 16.30 תבונה ורגישות — פרק ב': מריאן מתוודעת אל ג'ון וילובי והשניים מתאהבים ונחשבים למאורסים. לאחר ביקור אצל רודתו העשירה של וילובי, הוא עוזב לפתע את הכפר ונוטש את אהובתו ללא הסברים. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית.

טלוויזיה כללית

17.30 „ילדי המלאך". שם הפרק: „הרשת": אנשי האקיביאיי עוצרים את ריצ'י וחבריו. 18.20 „יש לי סיפור": „זנבות", בתרגומה של מרים ילן־שטקליס. טליה שפירא מספרת בהשתתפות פבלו אריאל. איורים: תרצה ולד. 18.32 „גיבור מעולם אחר" — סידרה. (ערבית) שם הפרק: „החיפוש אחר חרב הכוכב" (ערבית) 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.02 „עד פוף" — מגזין לפופ ולבידור. 21.00 מבט לחדשות ומוסף „שער ראשון". 21.45 „כתו של מיסטרל" — סדרת דרמה שני פרקים אחרונים: פוב גדלה (והיא בת שמונה). מגי נכנעת להפצרותיו של מיסטרל ומסכימה שפוב תבלה את חופשות הקיץ עם אביה בפרובנס. מיסטרל מגלה בבתו כישרונות מיוחדים בציור. פוב, בת שש־עשרה, פוגשת את אריק אביגדור, בנו של אדריאן אביגדור היהודי שהיה בעבר סוכן מכירות של מיסטרל. 23.05 „מה השאלה"? תכנית שבועית. הקהל מציג שאלות מענייני דיומא לפני צוות של משיבים. 23.45 חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.07 „בוקר טוב". 07.30 „שחרית מוסיקלית" (+ רשת א'), ביוה: „משחקי ילדים" — סוויטה קטנה לתז'. שפוהר: קונצ' מס' 8 בלה מינור לכנור ותז', מנדלסון: „וריאציות רציניות"; מנואל דה פאיה: סויטה ספרדית עממית; ורדי: 3 קטעים מתוך האופרה „נשף המסכות"; דבוז'ק: מחולות סלביים, אופ' 46. 09.30 „קונצרט בוקר": גריג: קונצ' בלה מינור, לפסנתר ותז'; בטהובן: שלישיה מס' 9, לפסנתר, כנור וצ'לו, במי במול מג'ור באך: 4 קטעים מתוך „ספר התווים לאנה מגדלנה באך". מרקאנטואן שרפנטייה: מסטורלה; הנדל: סונטה מס' 4 בלה מינור, לחלילית וקונטינואו: מוצרט: סרנדה מס' 10, במה מג'ור, ק' 247. 11.57 „מגישים שיר". 12.05 „אמנים באולפן". 13.00 „קונצרט צהריים": ליארוב: סולונו, לזכרו של פושקין; ויינצויינג: „ישראל", סונטה (השמעה ראשונה בארץ): הנדל: קונצ' מס' 3, בדו מינור; י' בראון: סונטה לקרן ופסנתר (1969); דה ויקטוריה: „מיסטריה גדולה"; פטר אבן: „חלונות שאגאל", לתזמורת; ועוגבו אוברדורו: 2 שירים ספרדיים; טרויאן: דיברטימנטו. גונו: „יורקס"; גמיניאני: סונטה לכנור ופסנתר; מסקאניו „איריס", 2 אריות; קופלנר: „פנפארה". 15.00 „מילון מוסיקלי" 15.07 „חתידון המוסיקלי" 16.02 „קונצרט מנחה: צ'ייקובסקי: סרנדה בדו מג'ור. לתז' כלי־קשת; שומאן: „מחולות חבורת בני דוד"; בטהובן: רביעיה במי במול מג'ור, לכלי־קשת; באך: סוויטה מס' 3, בדו מג'ור, לצ'לו, סולו: ברטוק: קונצ' מס' 2, לפסנתר ותז'. 18.30 „מוסיקה ליום ראשון": הנדל: קטעים מתוך „המשיח" (חלק 3 ר"ג: רוברט וילקינסון) „סלכה רג'ינה". 20.06 „עיר טובה"; תומס ארן: פתיחה מס' 6, בסי במול מג'ור. באך: קונצ' בסול מינור, לצ'מבלו ותז' כלי־קשת. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „הקונצרט הקמרי", עם להקת חלילות „מודליק". קונסורט הקולות תל־אביב; ו„קונסורט רנסנס ובארוק אנגלי". לתוכנית: מיצירות: וילקס, דכרוסקרופט, דאולנד, מרלי, הולבורן, תברי השמיני; ועוד. 22.25 „מילון מוסיקלי". 22.32 „מסורות מוסיקליות בארץ" — חג הקרשת הכנסייה בכנסייה הסורית־האורתודוכסית ב', 23.00 „מוסיקה מן העבר הרחוק".

רשת א'

07.30 „שחרית מוסיקלית" (העברה מרשת „קול המוסיקה"). 09.30 „מפגש" — מגזין בשידור חי. 10.30 „רדיו קל". 11.10 השידור היומי לבתי־הס' ספור וצלול. והפעם: „אבא ויוסי חולים" — מאת יעל רבה. 11.30 „השכלה" ווסת לכל: „צרפתית למתחילים". 12.05 „שיר ושומת" — שירים מזרחיים. 14.06 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: [illegible]

רשת ב'

08.05 „סעו לשלום". 09.05 „ביקור בית". עם חיים קינן. 10.10 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 „בחצי היום". 14.06 „יש עניין". עם גבי גזית. 15.05 „רגעי קסם" — שירים ישנים ואהובים. 16.10 „סעו לשלום" — מנחה: גרעון הוד. 17.10 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 „מסיבת עתונאים" — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.35 „עם ישראל" — מוסף לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 „אומר כשבחין". 22.05 „תזמורות כלי־נשיפה". והפעם: צלילים מארצות הבלקאן — רומניה, יוגוסלביה, יוון ובולגריה. 23.05 „צלצול שלישי" — שבועון לאומנויות בשידור חי.

רשת ג'

14.06 „לי ולך" — שיר וברכה. 15.05 „חרש, חדיש ומחודש", עם שוש עטרי. 16.05 „מוסיקה לעניין". 17.05 „הצגה יומית". 18.06 „מצער הפזמונים הלועזיים". 21.05 „ארוח עתיק" — שירים שלא נס ליחם. 23.05 „הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: המוסיקה של המאה ה־20, מרצה: המלחין פרופ' יוסף טל. 07.07 שבע אפס שבע. עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו. עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם. עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.20 בסיגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 פסק זמן. 15.45 „אלף הימים" — סידרה מחיי הצבא. פרק 11 — „לירות כלי לשנוא". 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 כוונת — מגאזין גלי צה"ל לענייני צבא וביטחון. 17.50 יומן ספורט. 18.05 רדיו ספורט — מגאזין ספורט. 19.05 „רדיו רדיו". עם יואב קוטנר. 20.05 „רחוק מן העין" שירי עמים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: המוסיקה של המאה ה־20 (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל הביפאפ — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 אוסקר ווילד — עלייתו ונפילתו. (במלאת 85 שנים למותו — ש.ח.) 00.05 ציפורי לילה נודדות עם לפעוטות — „שירים הם חברים של ספורים"; בו „ביש־גון ובערבה" — מאת הנריק סנקביץ'; גו „לקראת שידור". 14.45 לילדים הגדולים: „חתול בשק" — ילקוט כלינו. 15.30 „עולם המדע". 15.55 „ספר הרש". 16.05 „בעה חופשית" — מגזין שבועי בענייני חינוך. 17.12 „מגישים שיר". 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה": „יהודה ורופא". 18.06 „מנחת ערב" — בימדר יומי להווי דתי ומסורת. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 „המשפט העברי". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „תפוח ועץ" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. והפעם: „שבול פתע".

רני קרפל. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

אורלי: קולונל רדל 9.00 ,6.00
אסתר: שוטר עם כבוד 9.30 ,7.15 ,4.30
בית לסין: אפוקליפסה עכשיו — 21.00 יום א' 19.00 סולו לטובה
בן־יהודה: הכו ואיש השלג
9.30 ,7.00 ,4.30
גורדון: צ'או פנטין 9.30 ,7.15 ,4.30
גת: אהבתו של סואן 9.45 ,7.15 ,4.30
דקל: טוטסי 9.30 ,7.15 ,4.30
דרייב־אין:
חף משפע 9.30 ,7.15
מלכודת לאשה אוהבת 12.00
הוד: המטרה אמריקה 9.30 ,7.30 ,4.30
מוזיאון ת"א: לרקוד עם זר
9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: העד 9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 2: עירית אירית 9.10 ,7.15 ,4.30
פאר: רכבת תחתית 9.30 ,7.15 ,4.30
פאריס: ברדי
רב־חן:
חן 1: הגונים 9.40 ,7.30
חן 2: רומן על כמוה 9.40 ,7.20 ,5.00
חן 3: קאל 9.40 ,7.25 ,5.00
חן 4: בית־ספר לאסירים מתחילים 9.40 ,7.20 ,5.00
חן 5: הגוקס 9.35 ,7.25 ,5.00
צוותא: התמהוני 20.00
שחף: עזיבת קהיר הסגולה 9.30 ,7.15 ,4.30
תכלת: יער האיזמרגד 9.30 ,7.15 ,4.30
תל־אביב: נינג'ה אמריקני 9.30 ,7.15 ,4.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: הגונים 9.30 ,7.15 ,5.00
לולו: כבודו של פריצי 9.30 ,7.15
ארמון: בית ספר לאסירים מתחילים 9.40 , 7.30
רב־גן:
גן 1: שוטר עם כבוד 9.40 ,7.20 ,5.00
גן 2: ברדי 9.35 ,7.15 ,5.00
גן 3: יער האזמרגד 9.40 ,7.20
פנטסיה 2.45 ,12.30 ,10.30
גן 4: רומן בהמשכים 9.40 ,7.15 ,5.00

ירושלים

אדיסון: המטרה אמריקה 9.10 ,7.00 ,4.30
בית אגרון:
15.30 מרי פופינס
18.00 אוכפים לוהטים
19.45 דונה פלור נשואה לשניים
21.30 פרנקנשטיין הצעיר ...
23.30 מועדון הכותנה
בניני האומה: ברזיל 9.00 ,6.00
כפיר: הביזנס הגדול 9.30 ,7.30 ,4.30
תבירה: הנינג'ה האמריקאי
אורגיל: בית ספר לאסירים מתחילים 9.30 ,6.45 ,4.00

ספריר: כוסקה 9.10 ,7.15 ,4.30
ארזון: הגונים 8.10
מחיר מוזל ביום ד' 9.00 ,7.00 ,4.30
מיטשל: עזיבת קהיר הסגולה 9.00 ,6.45

חיפה

ארמון: שוטר עם כבוד 9.00 ,6.45 ,4.30
אורה: הכבוד של פריצי 9.15 ,7.00 ,4.30
אמפי: הנינג'ה האמריקני 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: אמדיאוס 9.00 ,6.45
חן: רמבו 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון: רכבת תחתית 9.15 ,7.00 ,4.30
פאר: הגונים 9.15 ,6.50 ,4.30
רון: המטרה אמריקה 9.00 ,6.45 ,4.00
קרן אור המחודש: ראפטי ג'יימס 9.15 ,7.10 ,6.30

נתניה

שרון: הגוקס 9.15 ,7.00

חולון

מגדל: השוטר מגנג סטור 9.10 ,7.15 ,4.30
מתנס קרית שרת: אמדיאוס 9.10 ,7.15
א' ב' ג' 9.00 ,7.00 ,4.00
אירמון: נינג'ה בעל תשע הנשמות 9.10 ,7.15
סביון הבוגנו הגדול

בת־ים

עצמאות: הנינג'ה האמריקאי 9.10 ,7.30

הרצליה

היכל: הנינג'ה האמריקאי 9.30 ,7.15
מלון דניאל: גירושין נוסח הוליווד — יום ב'
אפוקליפסה עכשיו — יום ג', ה'

באר־שבע

חן: תרגיל למרגל מתחיל 9.30 ,7.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום א', 24.11
תיאטרון הבימה:
יומן חוף ברייטון: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
דבש פרא — בכורה
כולם רוצים לחיות
בתיאטרון ירושלים

צוותא
לתרבות מתקדמת
הערב יום א'. 24.11 בשעה 21,00
שרהל'ה שרון
שרה בצוותא

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מלוי — בלפור 9.
חולון
אהרון — הופיין 62.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
המגן — שד' ויצמן 13.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
רמת־יצחק — שד' ירושלים 96.
תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
● הדסה — ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.
● שערי צדק — פנימית.
● הדסה ה"צ — נשים.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החסתדרות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 11.00—15.00.
הכתובת: רח' ברסלבסקי 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 36, קומה ב', טל: 525166. פתוחה כל יום בשבוע, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות חגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות כתאום טלפוני בלבד.
ריזונק מכוד שער נ (ליד המשביר) קומה א. טל: 285822, 294869
מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה האיזור השרון. טל' 052־32412 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־669911.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־538888.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־43811.
ער"ן נתניה — טל' 053־35612.
סילוק מיטורדים
מוקד עת"א לסילוק הוחשים — טל' 106.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2444, חדרה — 22444.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' מ־20.00—13.00, בימי ו' 08.00—08.00. טלפונים: 03־433500, 03־433300.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, גבעתיים — טל' 781111. לח"ר/עולה — טל' 065־95334. עפולה 06־231022.

רכבות

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00.
מבני ברק 8:18.
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חגו: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה בתי־גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00.
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. לירושלים 5.35.

טלקס

● ארה"ב ובריה"מ מחדשות קווי התעופה המסחריים

ואשינגטון. – ארה"ב וברית־המועצות הסכימו לחדש את הקשר האווירי המסחרי בינהן מסרה שרת התחבורה האמריקנית אליזבט דול.

היא אמרה, כי על־פי ההסכם שנחתם בראשי תיבות במוסקבה ביום שישי, יורשו מטוסי נוסעים של שתי המדינות לבצע 4 טיסות בשבוע.

משרד התחבורה בוואשינגטון מסר, כי חברת „פאן אמריקן" תקבל סמכות לקיים קשר אווירי עם מוסקבה ולנינגרד מניו־יורק. בד בבד, חברת התעופה הסובייטית „אירופלוט" תורשה לטוס לניו־יורק ולוואשינגטון.

ארה"ב הפסיקה את טיסות „אירופלוט" אליה ב־1981, לאחר שהוטל מצב החירום הצבאי בפולין. „פאן אמריקן" הפסיקה את השירות לברית־המועצות עוד קודם לכן, ב־1978, בגלל חוסר כדאיות כלכלית.

דובר משרד התחבורה אמר, כי הטיסות יחודשו בתחילת השנה הבאה. (רויטר־עתים וע"צ)

● מקדש עתיק של האלה אתנה נתגלה באי פארוס

אתונה. – המקדש העתיק ביותר המוקדש לאלה אתנה במרחב הים האיגאי, נתגלה לאחרונה על־ידי משלחת ארכיאולוגים יוונים.

המקדש נתגלה בקוקונאריס, בקרבת מפרץ נאאוסה, בחלק הצפוני של האי פארוס. לדברי החוקרים, הוא הוקם במאה השמינית לפני הספירה. (ע"צ)

● עירית ליברפול התקפלה

ליברפול. - השמאלנים הקיצוניים השולטים במועצת עירית ליברפול, הסכימו לאזן את תקציב העיריה שעמדה על סף פשיטת רגל.

הם יזרימו קופה כספים, שנועדו במקורם לבניית שיכונים.

מועצת עירית ליברפול, נאבקה קשה בממשלה השמרנית שתבעה ממנה לצמצם את ההוצאה הציבורית.

הממשלה נגעה מהעיריה את כל המענקים כעונש על החריגה מן התקציב, וההוצאה חיתה משבר פיננסי. (רויטר־עתי"ם־ע"צ)

● הסתייגויות מביקור שרון בקרב יהודי אורוגוואי

מונטיווידאו. -שר המסחר והתעשיה, אריאל שרון הגיע למונטיווידאו, לביקור רשמי בן 5 ימים באורוגוואי, אשר במסגרתו יפגש, בין היתר עם הנשיא חוליו סאנגינטי.

שרון עורר ביקורת חריפה בקרב חלק מן הציבור היהודי המתקדם באורוגוואי, הסבור שאינו האיש המתאים לשליחות מעין זו. גופים אלה, וביחוד „ההתאחדות התרבותית היהודית" ו„חזית הנוער היהודית השמאלנית", מאשימים את שרון כי הוא גרם מלחמת של"ג וכי סיפק אמצעי לחימה לרודנים בארצות אמריקה המרכזית. (ע"צ)

10 שנים לסוכנים הצרפתים שטיבעו ספינת השלום באוקלנד

נראה שהסוכנים לא יירצו עונשם ויגורשו לצרפת לאחר שתבוא התנצלות כפי שתובע לאנג

מאת ארנון יפה,
כתב „על המשמר" בצרפת וסוכנויות הידיעות

פאריס. — צמד הסוכנים הצרפתיים „טורנאנג", שהשתתפו בטיבוע הספינה הפציפיסטית „ריינבו־וואריור" נידונו בניו־זילנד לעשר שנות מאסר, וראש הממשלה לאנג תובע מצרפת פיצויים והתנצלות פומבית בתמורה על גירושם.

השופטים לא שעו לקריאת הנשיא מיטראן לגלות חמלה, כי הנאשמים פעלו „בפקודת מדינה".

בניגוד למצופה, לא פסקו השופטים הנידזילנדים על גרוש הסוכנים, ובכך המירו את העונש. הם העלו בכך את יכולת הסחיטה של לאנג מצרפת.

פרט להתנצלות הוא תובע כמה מיליוני פרנקים, אך הצרפתים רמזו, כי אם הצמד לא יגורש, תרד מיכסת השוק המשותף לייבוא הכבשים מניו־זילנד.

פסק דין של עשר שנים בעוון סיוע להתנקשות, נחשב ככבד. אך הוא למעשה סמלי. הבעיה של השלטון הסוציאליסטי היא, איך להשיג עתה את גרושם, כלומר את שחרורם.

שני הסוכנים הצרפתים מייג'ור אליין מאפאר, 35, וקפטן דומיניק פרייר 36, האזינו בפנים קפואות לגזר הדין אותו קרא השופט סיר רונלד דייויסון. הוא תאר את ההתקפה על האוניה בנמל אוקלנד ב־10 ביולי כ„התקפה על העם הניו־זילנדי שוחר השלום".

מאפאר ופרייר הודו בהריגה ובמעשה־חבלה, בכך שמיקשו את ספינת הדגל של תנועת המחאה „גרינפיס", אשר היתה אמורה להפליג לאחר הניסויים הגרעיניים הצרפתי. כמו כן הודו בגרימת מותו של אחד מאנשי צוות האוניה.

סניגורם אמר לאחר הקראת גזר הדין, כי אין הוא מניח שיוגש ערעור. בתשובה לשאלה אם השניים השלימו עם מאסר כל כך ארוך, הוא אמר: „הם חיילים".

במסיבת עיתונאים שקיים נשיא צרפת פרנסואה מיטראן בפאריס, הוא אמר כי הפרשה כולה היא תוצאה של „חוסר משמעת" בשירותים החשאיים של צרפת.

שר ההגנה הצרפתי פול קיל אמר, כי פריס תבקש העברתם של שני הסוכנים לצרפת בהקדם.

„לה מונד" מוסר, כי מאפאר ופרייר יגורשו לצרפת, תוך שלושה חודשים. (רויטר־עתי"ם וע"צ)

ההון בצרפת מאמין בסוציאליסטים

מאת ארנון יפה,
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס – הבורסה של פאריס בוחרת בסוציאליסטים. שער המניות הצרפתיות בבורסה המריא לגובה – 17 אחוז תוך חודש.

הבורסה לא „ידעה" פעילות קדחתנית כזאת, תחת השלטון הסוציאליסטי. המומחים מסבירים תופעה חדשה זו, בהצלחת הממשלה הסוציאליסטית בשיקום המשק הצרפתי.

המשקיעים, רובם זרים, לא מהמרים על ניצחון הימין ה' נחשב כוודאי, אלא דווקא על השמאל.

הכלכלה הצרפתית עולה על דרך חידוש הצמיחה; והאינפלציה נבלמה, לשיעור 4 אחוז בשנה. גם הדולר, היורד, מעודד כאן השקעות.

שר האוצר הצרפתי, פייר בירגובוי חוגג. „לה מטין" כותב כי „ההון מאמין בעילות של הסוציאליסטים". הצלחה כלכלית זו עשויה „להציל" את הסוציאליסטים מהפסד בבחירות.

רבין לשר ההגנה הצרפתי: לא נוותר על חופש־הטיס בלבנון

מאת ארנון יפה,
כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — שר הבטחון יצחק רבין הדגיש ביום שישי בפני שר ההגנה הצרפתי החדש פול קילי את זכות חופש הטיס מעל שמי לבנון „בצורך הגנה חיוני לישראל".

בתום פגישה של שעה ורבע במשרד ההגנה הצרפתי מסר לנו רבין, כי „הבהרתי שלא נוותר על זכות הטיס בשמי לבנון". הוא אמר, „איננו מחפשים עימות עם הסורים. להיפך".

רבין זכה לקבלת פנים חמה במשרד ההגנה הצרפתי. משמר כבוד גדול ריגל לכבודו את נישקו ותזמורת צבאית ניגנה את ההמנונים. רבין אמר, כי ביקש את הפגישה במיוחד על מנת להציג לשר ההגנה החדש את מדיניות ישראל בתחום הבטחון ותהליך השלום. קיל, מנהיג סוציאליסטי צעיר, שמונה בעקבות הסתבכות קודמו בפרשת טיבוע הספינה בניו־זילנד, מצוי בנעשה בישראל.

חלק מהשיחה הוקדש ליחסים המתחדשים בין צה"ל לצבא הצרפתי.

רבין הזמין את קיל לביקור בישראל.

יום לאחר שנשיא צרפת מיטראן הביע תמיכה בוועידה בינלאומית, פסל רבין מעורבות פעילה של מעצמות בשיחות. לכל היותר, אפשר להסכים לחסות בינלאומית. הוא מעריך, כי התקרבות סוריה לירדן מיועדת לסכל את השפעת אש"ף, או למנוע מירדן לפתוח בשיחות ישירות עם ישראל.

אין ברעתה של ישראל לשנות את עמדתה כלפי כוחות יוניפי"ל בלבנון — אמר רבין, בשיחה עם מזכ"ל האו"ם, פרז דה־קואיאר.

דה־קוויאר הביע את הדעה, כי החזקת ישראל ותומכיה ברצועת בטחון בדרום־לבנון, מונעת מכוחות יוניפי"ל להתפרס עד לגבול הבינ־לאומי הלבנוני־ישראלי.

המשלוחים שיועדו לניצולים בקולומביה — „נעלמו"

מאניסאלס, קולומביה. — בקולומביה גואה ועולה התמרמרות לנוכח העובדה, כי משלוחי סיוע שנועדו לקרבנות האסון באזור העיר ארמרו טרם החלו להגיע לידי הנפגעים.

אלפי הניצולים מתלוננים כי משלוחים של מזון, בגדים ותרופות אשר נתרמו למענם בארצות חוץ ובקולומביה עצמה — כלל אינם מגיעים לידיהם.

„אף לא כדור אספירין אחד" אמר אחד מעובדי בית החולים במאניסאלס, אשר דבריו צוטטו בשבת בעתון היומי „אל־אספקטאדור".

ואילו יומון חשוב אחר בקולומביה, „אל טיימפו", קבל במאמר מערכת על המבוכה ועל העדר התיאום בכל הנוגע למאמצי הסיוע. בין היתר הבליט העתון את העובדה, כי תושבים שמסרו את ילדיהם לידי צוותי סיוע מיד לאחר התפרצות הר הגעש, אינם מצליחים עתה לגלותם. (ע"ר)

התעלמו מהאזהרות שההתפרצות קרובה

מאניסאלס, קולומביה. – ממשלת קולומביה התעלמה מאזהרות דחופות בדבר התפרצות צפויה של הר הגעש נואדו דל־רואיס, שנמסרו לה חודשים מספר לפני האסון אשר מחק מעל פני האדמה את העיירה ארמרו.

אחד הגיאולוגים הראה לסופר רויטר מפה צבעונית מפורטת באמרו „מעציב הדבר לציין זאת, אולם כל אשר קרה לאחר מכן במציאות, צוין מראש בדייקנות רבה על מפה זו".

הדובר. מאמלו מדינת מתי־אים המעולות של המרכז לחקר פעילות הרי הגעש בקולומביה הוסיף וסיפר כי „מפת הסיכונים הוולקאניים" הוגשה לממשלת קולומביה, בצירוף הסברים נרחבים בכתב, עוד ב־7 באוקטובר — 5 שבועות לפני ההתפרצות הקטלנית של נואדו דל־רואיס, בסמכות הוזהרו חברות התעופה שלא לטוס מעל פני הר הגעש, שכן צפויה התפרצות. (ע"ר)

מונטאזרי נבחר לרשת את חומייני – כשיפרוש

טהרן. — אייאטולה חוסיין עלי מונטאזרי, נבחר למנהיג הרוחני העליון של איראן לכשיפרוש האייאטולה חומייני.

מונטאזרי, בן 65, הוא אחד מאנשי הדת השיעים הקרובים לחומייני ותמיד נחשב ליורשו אפשרי שלו.

ההודעה באה לאחר פגישה סגורה שקיימו 83 חברי מועצת המומחים, גוש שבידיו הסמכות לבחור את ההנהגה שתבוא במקומה של חומייני.

חומייני, 83, כנראה במצב בריאות טוב. הוא נפגש עם חברי מועצת המומחים בשבוע שעבר. (רויטר־עתים)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „שרונים"
רח' שטמפפר 5 נתניה, טל: 053־36576 ת.ד. 2171

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרות בזה הודעות בהתאם לסעיפים 89 ו־117 לחוק האמור, כדלהלן:

א: הודעות בדבר הפקדת שינוי לתכנית מפורטת:
במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית „שרונים" הופקדו שינוי התכניות ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם, הנקראים:

1. „שינוי תכנית מפורטת הצ/1־1/173"
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד 2 מגרשים המיועדים למגורים וחזית מסחרי, קביעת תכליות והוראות הבניה, איחוד חלקות, הרחבת דרכים.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8018 ח' 24, 140, אבן יהודה.

2. „שינוי תכנית מפורטת הצ/4־1/78"
עיקרי הוראות שינוי התכנית: הרחבת דירות במסגרת שיקום שכונות. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7815, מגרשים 45, 46 רח' ז'בוטינסקי, בקרימה.

כל המעוניין בשינוי התכניות רשאי לעיין בהם ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין, או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי ס' 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ב. הודעה בדבר אישור שינוי תכניות מתאר מקומיות:
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, כאישור שר הפנים, שינוי תכניות מתאר מקומיות הנקראים:

1. שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־1/80"
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8015, חלקה 92, אבן יהודה.
הוראות שינוי התכנית: קביעת שטח ציבורי פתוח לחלק מהחלקה. הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3128, התשמ"ה, עמ' 472, ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 27.11.84, ובעתון ערב „מעריב" מתאריך 28.11.84, ובעתון בוקר נוסף בשפה הערבית „אל־אנבא" מתאריך 29.11.84.

2. „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/2־1/48"
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8147, חלקות 61–67, 70 וחלק מחלקות 44, 46, 47, 56, 59.
גוש 8148, חלקות 10–18, 21–24, 26, 44–49, וחלק מחלקות 29, 48 כפר יונה.
ואלה הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד מאזור חקלאי למגורים וחקלאי, ביטול דרך קיימת והתווית דרך חדשה, קביעת זכויות בניה ומגרש מסחרי. ההודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3021 התשמ"ד, עמ' 1444 ובעתון בוקר „הצופה" מיום 7.2.84 ובעתון ערב „מעריב" מיום 8.2.84 ובעתון בוקר נוסף בשפה הערבית „אל־אנבא" מיום 12.2.84.

התכניות האמורות בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריטים המצורפים אליהם, הופקדו במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה „שרונים". כל המעוניין רשאי לעיין בהם, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד' שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
משרד הפנים

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
תיק בנין 4782/166
נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 245 בגוש 7341 רח' יריחו מס' 10 חולון, הכוללת הקלה של תוספת קומה חמישית ו־5% עבור מעלית + 25% עבור תוספת קומה משטח המגרש (1.053 מ"ר) לשיפור תנאי התכנון והדיור.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ד'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל.
לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.
עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

הזמנה לתערוכת בקר
„און" אגודה להזרעה
מזמינה את ציבור הבוקרים לתצוגת פרות חלב
אשר תתקיים ביום שלישי 26.11.85
החל משעה 09.30
בשטח התערוכה שליד פריית „און"
(מסעף כפר ברוך)
תוצגנה 4 קבוצות בנות פרים מ־5 ארצות

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי תל־אביב–יפו
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, הופקדה ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מפורטת מס' 1787 א', שינוי מס' 1 לשנת 1985 של ת.ב.ע. מס' 1787.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גוש 6932, חלקה 80, רחוב העבודה 9, ת"א.
עיקרי מטרת התכנית: לשנות יעוד של חלק מהמגרש הצבורי המיועד לחניה צבורית ולשנות את התכנית הראשית מס' 1787 אשר הודעה בדבר מתן תוקף לה נתפרסמה בילקוט פרסומים מס' 2255 מיום 16.9.76.
כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.
מרדכי כהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 22.11.85

	היחידה	בקנטים: קניה	בקנטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקאי	1	1446.21	1511.29	1470.32	1488.67	1479.4
לירה שטרלינג	1	2090.12	2189.44	2127.56	2154.10	2138.4
מרק גרמני	1	559.26	585.83	569.27	576.37	572.19
פרנק צרפתי	1	180.88	191.89	186.471	188.79	187.65
גילדן הולנדי	1	497.14	520.77	506.04	512.36	508.14
פרנק שוויצרי	1	682.95	715.41	695.19	703.86	698.26
כתר שבדי	1	185.79	194.62	189.12	191.48	190.28
כתר נורווגי	1	186.42	195.27	189.75	192.12	190.95
כתר דני	1	154.61	161.95	157.37	159.33	158.39
מרק פיני	1	259.91	272.26	264.56	267.86	266.29
דולר קנדי	1	1050.36	1100.27	1069.17	1082.51	1075.3
דולר אוסטרלי	1	995.69	1049.05	1010.84	1023.46	1016.1
ראנד דרום אפריקני	1	483.27	556.02	549.16	556.01	552.56
פרנק בלגי	10	273.45	290.49	281.33	284.84	282.99
שילינג אוסטרי	10	795.49	833.29	809.74	819.84	813.75
לירה איטלקית	1,000	826.92	879.19	843.79	854.32	847.19
ין יפני	1,000	716.05	750.07	728.87	737.97	733.97

הנוצרים בכפר כנא תובעים להפסיק התנכלויות המוסלמים

מאת מירה יערי,
כתבת „על המשמר"

„אם השלטונות לא יתערבו באופן דחוף עלול המצב להביא אפילו לטבח". אמר השבוע ג'ריאסי עוסמה, מכפר כנא שבגליל התחתון. דבריו נאמרו בעקבות גל פיגועים והטרדות מצד תושבים מוסלמים בכפר כלפי בני העדה הנוצרית במקום.

הדברים הגיעו לשיאם כשצעיר נוצרי הותקף ע"י צעיר מוסלמי שחתך את פניו בבקבוק שבור. המותקף אושפז בבית החולים רמב"ם, עבר מספר ניתוחים והתוקף שוחרר בערבות לאחר שהציג תעודות רפואיות המעידות על היותו לוקה במחלת לב.

התנכלויות התושבים המוסלמים בנוצרים כללו גם ציור צלב קרס על אחד הבתים, מריחת מכוניות בצבע והכרזות במערכת ההגברה של אחד המסגדים על איסור יציאה של הנוצרים מבתיהם, על עוצר וכן ידיות הפחדה.

כתוצאה מהידרדרות מערכת היחסים חיים הנוצרים בכפר בפחד מתמיד.

התקריות החלו לפני כשלושה חודשים לאחר שצעיר מוסלמי נהרג בקטטה עם צעיר נוצרי. בעקבות האירוע ברחו מהכפר רוב המשפחות הנוצריות וחזרו רק לאחר שמשפחת הצעיר הנוצרי הנאשם בהריגה פיצתה את משפחתו של המוסלמי, ההרוג בסכום חסר תקדים של 15 אלף דולרים.

שוקלים פנייה לכהנא

אבל התשלום לא הביא לשקט וכאמור גברו ההתנכלויות עד כדי כך שתושבים נוצרים (אלפיים במספר) שוקלים לפנות לרב כהנא שירכוש מהם את בתיהם ואדמותיהם כדי שיוכלו להגר מן הארץ.

עוסמה ג'ריאסי טוען שהבעיה איננה עדתית, ואחראים לה צעירים מובטלים בכפר שמחממים את האווירה.

תושב אחר, שסירב להזדהות, רואה בהתנכלויות רצון מכוון של המוסלמים להבריח את הנוצרים מן הכפר. „הגיע הזמן שיפסיקו לפרגן לאוכלוסיה המוסלמית הקיצונית ויזכרו גם את הנוצרים בארץ אשר הפכו להיות מיעוט בתוך מיעוט", אמר אותו צעיר.

פירסום האירועים בכפר כנא גרם לסערת רוחות בישוב וביום שישי בישיבת מועצה מיוחדת הוקמה ועדה שתטפל באירועים חריגים ולצד ועדה זו הועלו גם טענות שתאורי ההתנכלויות הם מוגזמים.

גל הצתות בגליל התחתון — כנראה בשל סיכסוך קרקעות

מאת מירה יערי
כתבת „על המשמר"

זה 3 לילות ברציפות מוזעקים כבאי־האש מאזור עמקים לכיבוי שריפות בחורשות שבין קיבוץ הסוללים וכפר החורש שבגליל התחתון. מוקדי האש פורצים כל פעם במקום אחר ובמרחק של מספר ק"מ.

המשטרה חושדת ששרשרת ההצתות קשורה במתיחות שהשתררה בכפר עילות שבמורדות נצרת, עקב עבודות יעור של הקק"ל, שהחלו לפני שבוע על שטח של 500 דונם הגובלים בכפר. התושבים ניסו למנוע בכוח את ביצוע העבודות בטענה ששטח זה הוא בבעלותם ונשאר כרזרבה קרקעית יחידה להתרחבותו של הכפר.

המשטרה שהוזעקה לכפר עצרה מספר תושבים החשודים בהסגת גבול. לדברי מינהל מקרקעי ישראל בצפון, פנחס קופרמן, האדמות הגובלות בכפר הן בבעלות המינהל ומעולם לא הוגשה בקשה מטעם התושבים לגבי אדמות אלו. גם ענין היעור לא יפריע לשום שינוי יעוד של הקרקע אם יוחלט על כך, אמר קופרמן.

בעקבות ההצתות האחרונות עצרה המשטרה 4 צעירים בני 17 מתושבי אילות וביום שישי הוארך מעצרם בחמישה ימים. במהלך השבת עצרה המשטרה 4 צעירים נוספים מצעירי הכפר. נכבדי אילות מכחישים מכל וכל את ענין ההצתות המיוחס לתושבי הכפר וטוענים שישנם גורמים המעוניינים בהכפשת שמם כדי לאלצם לויתורים וקניה לגבי 500 הדונמים שהם שטח המריבה בינם ובין המינהל.

טלקס

● ב„משען" חוששים מפשיטת רגל

הנהלת „משען" חוששת מפשיטת רגל כאשר ההפסדים החודשיים של המוסד מסתכמים ב־826 מיליון שקל.

מאז ה־2 בנובמבר 1984, יום תחילת ההקפאות במשק, עלה המדד בכ־313 אחוזים בעוד שמחירי השהיה בבתי האבות של „משען" עלו בתקופה זו ב־118.8 אחוז בלבד. באוקטובר 1984 כיסו קיצבאות הביטוח הלאומי, כולל השלמת ההכנסה, 60 אחוז מהתעריף של „משען" לדייר בודד בבית אבות, ואילו באוקטובר 1985 מהווה קיצבת ביטוח הלאומי 104.4 אחוז מתעריף „משען". כאשר ההפרש מכוסה ע"י המוסד. תעריפי משען זולים בכ־50 אחוז מהמקובלים ברוב המוסדות הדומים. כל פניות משען לקבוע תעריף ריאלי נדחו.

יוסף שמי

● כוכב השביט האליי ייראה בחנוכה באזורנו

קהל רב צפה בשבוע שעבר במצפה הכוכבים בגבעתיים בכוכב השביט האליי, הנקרא על שמו של האסטרונאוט האנגלי אדמונד האליי, ההולך ומתקרב אל כדור הארץ.

יגאל פת־אל, מנהל המצפה, הסביר, שזנבו הארוך של כוכב השביט אינו נראה בינתיים לעין.

אבל עם התקרבותו אל כדור הארץ הוא ייראה הרבה יותר ברור. הכוכב ייראה ב־14 לדצמבר, בשלהי חג החנוכה. בסוף דצמבר יעלם הכוכב מאחורי השמש ויופיע שוב בימים האחרונים של חודש מארס.

זכרית חוורדי

בפלילים

הכדורגלן ציון מרילי חשוד בעבירות מס

שחקן הכדורגל של מכבי חיפה, ציון מרילי (27), הובא ביום ו' לבית משפט השלום בעיר כחשוד באי־דיווח על הכנסותיו השנתיות, המסתכמות בעשרות אלפי דולרים. לשלטונות מס הכנסה. הוא שוחרר בערבות של 20 מיליון שקל.

רכז המבצעים המחוזי של מס ההכנסה בחיפה והצפון, נח דווירוביץ, טען בבית־המשפט, כי מרילי נהנה מהכנסות שנתיות ששולמו לו על־ידי אגודת מכבי חיפה בעשרות אלפי דולרים. על פי החוק חלה עליו חובה לניכוי מס במקור. טען החוקר, כשעל ההפרש חלה חובת תשלום המס על השחקן.

לטענת שלטונות המס, מגיעה רמת הכנסותיו של ציון מרילי לתיקרת מס שולי של 60 אחוז. כן טען החוקר, כי השחקן, ללא סיבה מספקת, לא הגיש עד היום דוחות לשנים 84־1983 על הכנסותיו, ולא נענה לדרישת פקיד השומה להגיש הצהרת הון. (עתי"ם)

אשת השופט גילתה תושייה וסילקה פורץ

גבורה ותושייה גילתה לא מכבר אשתו של סלים ג'ובראן, שופט שלום בעכו, שהצליחה להבריח מביתה פורץ חמוש אשר איים עליה באקדח.

כתב עתי"ם מוסר, כי בראשית החודש ניסה אלמוני לפרוץ לבית של השופט ג'ובראן, שלא היה אותה עת בבית.

רעייתו הבחינה באדם רעול־פנים הפותח את הדלת ומכוון לעברה אקדח. האשה לא התבלבלה, החלה לצעוק, דחפה את הדלת הפתוחה והצליחה לסגרה ולרחוק את הפורץ החוצה. הלה נבהל כנראה ונעלם מהמקום.

בעקבות המקרה, שנודע רק עתה, הוגשה תלונה למשטרת עכו, אשר הקימה צוות חקירה מיוחד כדי לבדוק את הפרשה.

בין היתר הועלתה השערה, כי ייתכן שהאיש לא היה פורץ אלא נידון בזמנו על־ידי השופט בגין עבירה פלילית שביצע, וייתכן, שניסה להתנקם בו או בבני משפחתו.

אולם, מאחר שלמשטרה לא היתה כל נקודת אחיזה לגבי זהות הפורץ, פורק הצוות והחקירה הופסקה בשלב זה. (עתי"ם)

קוקסינלים נאשמים באיומים על עיתונאית

משפטם של שני קוקסינלים מתל־אביב, המואשמים באיומים על כתבת „ידיעות אחרונות" דבורה נמיר, החל ביום שישי בפני שופטת השלום בתל אביב, ודרינה סימון.

השניים, שרון (שרונה) בר (21) ודניאל (דניאלה) נחמיאס (22), הודו בעובדות אך כפרו באשמה. בכתב־האישום שהוגש נגדם נאמר, כי ב־4.11.85, בעקבות פרסום שתי כתבות מפרי עטה של הכתבת אודות ניתוח לשינוי מין שבוצע בנחמיאס, התקשר בר לדירת הכתבת ואיים בטלפון ש„גמור אתה את החשבון ושהיא לא תהיה יותר עיתונאית".

מאוחר יותר, נאמר בכתב־האישום, התקשר שוב בר מספר פעמים ואיים על הכתבת שיפגע בה ובבני משפחתה וכן שישפוך עליה ועל בעלה מי־יאש.

למחרת התקשר גם נחמיאס לדירתה ואמר לה שיחסל אותה בבקבוק, „כמו שעושים קוקסינלים". במהלך שיחת הטלפון נטל בר את השפופרת ואמר לה: „אני לא כמו „דניאלה", אני לא עובדת עם בקבוקים, אני אנקום את הנקמה של „דניאלה". היא חולה וחלשה, אני אבוא אליך עם מי־יאש".

נחמיאס אמר בבית המשפט: „ייתכן שאמרתי מה שדבורה נמיר אומרת, אבל הייתי תחת השפעת זריקות מורפיום וטשטוש. כמו־כן התנצלתי בפניה".

בר אמר: „יכול להיות שאמרתי זאת, אבל לא הייתי במצב של שפיות, פשוט, דאגתי לדניאלה שהיא יקרה לי כבבת עיני".

המשך המשפט נדחה להוכחות. (עתי"ם)

קצה חוט לפתרון שוד הכספות בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

בקרב בעלי הכספות בסניף בנק הפועלים בירושלים, שנפרצו בחודש פברואר השנה, התעוררו תקוות להציל חלק מהונם השדוד. בפריצה זו יצאו השודדים כשבידם שלל של תכשיטים ומטבע זר האמורים במיליוני דולרים.

בידי המשטרה עבריין ותיק, אשר החוקרים מצפים כי הוא אוחז בידיו את קצה החוט שיוביל לפתרון התעלומה. עד כה, למרות המאמצים הרבים שהושקעו בפיענוח המעשה, לא העלו החוקרים דבר.

„בין פיענוח למעצר מחודש של חשודים ששוחררו בעבר ארוכה הדרך" — אמר מקור בכיר במשטרה לכתבנו. המקור התכוון לשמועות בדבר מעצרם של 4 חשודים שנכלאו כבר בעבר בקשר לפרשה ושוחררו מחוסר הוכחות ועתה נעצרו שוב בגין עבירה אחרת.

קנסות כבדים למפקיעי מחירים באילת

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

קנסות כבדים הוטלו בשבוע שעבר ע"י בית־משפט השלום באילת על שורה ארוכה של מסעדות, בתי עסק ועסקים פרטיים באילת שהפקיעו מחירים.

שלושה בעלי מסעדות ומזנונים במרכז התיירות החדש, שהואשמו בהפקעת מחירים בסדר גודל של כמה עשרות שקלים, נידונו למיליון ו־500 אלף שקל כל אחד, בעל מסעדה אחר, גם הוא במרכז התיירות החדש, שהפקיע מחירים, נידון לקנס של מיליון ו־400 אלף שקל.

בעלי מסעדות נוספים ברחבי העיר, וכן מספר חנויות נידונו לקנסות קטנים יותר, עד למיליון שקל כל אחד.

מאז החלת חוק איזור הסחר החופשי באילת הגביר משרד המסחר והתעשייה את הפיקוח על המחירים בעיר והוא עורך מדי פעם ביקורות פתע.

חוליות הביקורת הללו בדקו 40 חנויות מכולת וסופרמרקטים ברחבי העיר ומצאו שבכולם הורדו המחירים עקב ביטול המע"מ וכמתחייב מהפעלת חוק איזור הסחר החופשי.

אנו משתתפים באבלם של המשפחה
ושל משרד השיכון
במות ידיד ביתנו
יוסף רבינוביץ'
קיבוץ העוגן

למאיר הירשהורן ומשפחתו
השתתפותנו הכנה במות
האב
בית „על המשמר"
והדפוס החדש

למרסל והמשפחה
אתכם באבל על מות
בנימין
קיבוץ חצור

לאחווה ולילדים,
למשרד השיכון והבינוי
משתתפים בצער ובכאב
במותו הפתאומי וללא עת של
יוסקה רבינוביץ'
ידיד ביתנו
מחלקת הבנייה של הקיבוץ הארצי

למשפחה ולקיבוץ להבות־הבשן
משתתפים באבלכם הכבד במות
יהודה שליין
קיבוץ עין־החורש

לאחווה ולילדים,
למשרד השיכון והבינוי
משתתפים בצער ובכאב
במותו הפתאומי וללא עת של
יוסקה רבינוביץ'
המחלקה הטכנית של
קיבוצי השומר הצעיר

למשפחת שליין
ולקיבוץ להבות־הבשן
משתתפים בצערכם במות
יהודה שליין
בית עין־השופט

מתאבלים על מותו הפתאומי וללא עת של
יוסי רבינוביץ'
היקר באדם
קיבוץ עין־השופט
המשפחה והידידים

לאסתר והמשפחה ולקיבוץ להבות־הבשן
משתתפים באבלכם במות
יהודה שליין
קיבוץ הזורע